

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

2026 METŲ LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO ANTROSIOS DALIES UŽDUOTIES KANDIDATŲ DARBŲ VERTINIMO INSTRUKCIJOS PROJEKTAS

Teksto interpretacijos užduoties vertinimas. Turinys 42 taškai (16 x 2,625)

TAŠKAI	ANALIZUOJAMO TEKSTO SUVOKIMAS
4	Teksto tema / problema / idėja suprastos, siejamos su analizės aspektu.
3	Teksto tema / problema / idėja suprastos per siaurai / per plačiai, bet siejamos su pasirinktu aspektu.
2	Teksto tema / problema / idėja suprastos menkai / paviršutiniškai, nukrypstama nuo pasirinkto aspekto.
1	Tik teksto fragmentai susiję su rašinyje plėtojama / įvardyta tema / problema / idėja, su pasirinktu aspektu.
0	Tekstas nesuprastas .
TAŠKAI	TEKSTO ANALIZĖ, INTERPRETACIJA ¹
7	Teksto interpretacija kryptinga ir išsami , pagrįsta tikslinga vaizduojamojo pasaulio elementų ir reiškios* analize, atskleidžiamos jų sąsajos*, paisoma teksto logikos. Gali pasitaikyti vienas kitas interpretacijos pagrįstumo nenaikinantis trūkumas / fakto klaida ar sąvokų vartojimo netikslumas.
6	Teksto interpretacija kryptinga , pagrįsta tikslinga vaizduojamojo pasaulio elementų ir reiškios* analize, atskleidžiamos jų sąsajos*, paisoma teksto logikos arba gali pasitaikyti keli interpretavimo trūkumai / fakto (F2) klaidos / netinkamai vartojamos literatūros teorijos sąvokos.
5	Teksto interpretacija kryptinga , pagrįsta iš dalies tikslinga vaizduojamojo pasaulio elementų ir reiškios* analize, paisoma teksto logikos / yra keli interpretavimo trūkumai / fakto (F2) klaidos / netinkamai vartojamos literatūros teorijos sąvokos.
4	Teksto interpretacija ne visada kryptinga , pagrįsta iš dalies tikslinga vaizduojamojo pasaulio elementų analize, ne visada paisoma teksto logikos, yra keli interpretavimo trūkumai / fakto (F2) klaidos / netinkamai vartojamos literatūros teorijos sąvokos.
3	Teksto interpretacija paviršutiniška, ne visada pagrįsta vaizduojamojo pasaulio elementų analize, ne visada paisoma teksto logikos, yra nemažai interpretavimo trūkumų / fakto (F2) klaidų / netinkamai vartojamų literatūros teorijos sąvokų.

2	Teksto interpretacija fragmentiškai pagrįsta vaizduojamojo pasaulio elementų analize, dažnai nepaisoma teksto logikos, yra nemažai interpretavimo trūkumų / fakto (F2) klaidų / netinkamai vartojamų literatūros teorijos sąvokų.
1	Tekstas analizuojamas labai menkai , minimi pavieniai teksto fragmentai. Dominuoja atpasakojimas.
0	Tekstas neanalizuojamas ir neinterpretuojamas .
TAŠKAI	RĖMIMASIS KONTEKSTU
3	Remiamasi tinkamu kultūriniu / literatūriniu / istoriniu / autoriaus biografijos kontekstu ² . Teksto ir konteksto sąsajos motyvuotos, pagrįstos*. Gali pasitaikyti vienas kitas neesminis trūkumas.
2	Remiamasi tinkamu kultūriniu / literatūriniu / istoriniu / autoriaus biografijos kontekstu, bet trūksta pagrįstumo. / Pasitaiko keletas fakto klaidų (F1), trūkumų.
1	Bandoma remtis iš dalies tinkamu kontekstu. / Kontekstas tik paminėtas. / Yra daug fakto klaidų (F1), trūkumų.
0	Kontekstu nesiremama. / Kontekstas netinkamas.
TAŠKAI	RAŠINIO STRUKTŪRA, RIŠLUMAS
2	Pasirinkta tinkama struktūra turiniui perteikti: teksto interpretacija plėtojama nuosekliai, įžanga motyvuota, baigiamosios išvados pagrįstos. Gali pasitaikyti vienas kitas neesminis trūkumas.
1	Struktūra iš dalies tinkama turiniui perteikti: teksto interpretacijai trūksta nuoseklumo, įžanga ir / ar dėstymas, ir / ar išvados turi esminių trūkumų.
0	Tekstas nestruktūruotas , sunku suprasti mintį.

¹ Interpretuojant tekstą pasirenkami tik svarbiausieji, reikalingi pasirinktam interpretaciniam aspektui atskleisti elementai (prozos ar dramos kūrinio struktūra, temos, problemos, idėjos, veikėjų charakteriai, poelgiai, vertybės, veiksmas, erdvė, laikas, raiška, pasakojimo perspektyva, pasakotojas; poezijos kūrinio struktūra, lyrinis subjektas, vyksmas, erdvė, laikas, temos, idėjos, retorinės figūros, eilėraščio tipas, eilėdara).

² Galimi tinkami kontekstai – pateikto teksto (ištraukos) sąsajos su visu kūriniu / autoriaus kūryba / literatūros (kultūros) tradicija / intertekstualumo (įvaizdžių / motyvų / siužetų ir kt.) atpažinimas / lyginimas su kitais kūriniais ir kt.

*Šis kriterijus netaikomas B kursui.

Probleminio klausimo svarstymo užduoties vertinimas. Turinys 42 taškai (16 x 2,625)

Taškai	PROBLEMINIO KLAUSIMO ³ SUPRATIMAS
4	Užduotyje keliamas klausimas suprastas, analizuojamas kryptingai, apibendrinamas. Motyvuotai išskirti ir išnagrinėti aspektai, atskleidžiamos jų sąsajos.
3	Užduotyje keliamas klausimas suprastas, analizuojamas, apibendrinamas. Gali stigtį kryptingumo. Motyvuotai išskirti ir išnagrinėti aspektai , bet stinga sąsajų.
2	Užduotyje keliamas klausimas suprastas, analizuojamas iš dalies (per siaurai / per plačiai). / Motyvuotai išskirti aspektai , bet ne visi išnagrinėti / išskirtas vienas aspektas ir išnagrinėtas tinkamai.
1	Užduotyje keliamas klausimas nagrinėjamas menkai. / Tik rašinio fragmentai susiję su užduotyje keliamą problema.
0	Užduotyje keliamą problema nesuprasta, neanalizuojama.
Taškai	ARGUMENTAVIMAS, REMIANTIS SAVO KULTŪRINE PATIRTIMI IR KONTEKSTU*
7	Argumentai tinkami⁴, svarūs^{5*}. Argumentuojant tikslingai remiamasi kultūrine patirtimi⁴ ir tinkamu kultūriniu kontekstu⁶ , kur dera, polemizuojama* . Išlaikomas tinkamas idėjų ir pagrindimo santykis, gali pasitaikyti vienas kitas argumentavimo trūkumas / fakto (F1) ⁵ klaida, nenaiškinanti argumento tinkamumo ir svarumo*.
6	Argumentai tinkami, svarūs*. Argumentuojant tikslingai remiamasi kultūrine patirtimi ir tinkamu kultūriniu kontekstu. Išlaikomas tinkamas idėjų ir pagrindimo santykis, gali pasitaikyti keli argumentavimo trūkumai / fakto (F1) klaidos.
5	Argumentai tinkami, bet ne visi svarūs*. Argumentuojant remiamasi kultūrine patirtimi ir tinkamu kultūriniu kontekstu. / Argumentai tinkami, svarūs, remiamasi kultūrine patirtimi, bet nesiremiama kultūriniu kontekstu. Išlaikomas tinkamas idėjų ir pagrindimo santykis, yra keli argumentavimo trūkumai / fakto (F1) klaidos.

Kalbos taisyklingumas ir teksto raiška (gramatika ir leksika; rašyba; skyryba; teksto raiška) 28 taškai (7x4)

* Šis vertinimo kriterijus netaikomas bendrajam kursui.

³ **Probleminis klausimas suprantamas kaip** užduotis, reikalaujanti argumentavimo, savo požiūrio apsvaistymo, vertinimo remiantis pateiktu tekstu, kultūrine patirtimi ir kontekstu.

⁴ **Tinkamas argumentas** pagrindžia tą teiginį, kuriam yra skirtas. Argumento tinkamumas – jo santykis su konkrečiu teiginiu.

⁵ **Svarus argumentas** – svarbus, reikšmingas, skatina patikėti išsakytu požiūriu, pritarti problemos aiškinimui, sprendimo būdui.

4	Dauguma argumentų tinkami. Argumentuojant remiamasi kultūrine patirtimi. Ne visai tinkamas idėjų ir pagrindimo santykis, yra keli argumentavimo trūkumai / fakto (F1) klaidos.
3	Dalis argumentų tinkami. Argumentuojant bandoma remtis kultūrine patirtimi , yra nemažai argumentavimo trūkumų / fakto (F1) klaidų.
2	Bandoma argumentuoti , yra nemažai argumentavimo trūkumų / fakto (F1) klaidų.
1	Dominuoja bendro pobūdžio komentarai / daug argumentavimo trūkumų / fakto (F1) klaidų.
0	Argumentai netinkami / neargumentuojama.
Taškai	ARGUMENTAVIMAS, REMIANTIS PATEIKTU TEKSTU
3	Tikslingai ir svariai* remiamasi pateiktu tekstu. Galimas vienas kitas neesminis trūkumas / fakto klaida (F2) ⁷ , nenaiškinanti argumento tinkamumo ir svarumo*.
2	Tikslingai remiamasi pateiktu tekstu, bet trūksta svarumo* , yra fakto klaidų (F2).
1	Bandoma remtis pateiktu tekstu, bet netikslingai ir nesvariai* , yra fakto klaidų (F2).
0	Tekstas atpasakojamas / tekstas nesuprastas / tekstas tik paminėtas.
Taškai	STRUKTŪRA, RIŠLUMAS
2	Pasirinkta tinkama struktūra turiniui perteikti: probleminis klausimas svarstomas nuosekliai, įžanga motyvuota, baigiamosios išvados pagrįstos, gali pasitaikyti vienas kitas neesminis struktūros trūkumas.
1	Struktūra iš dalies tinkama turiniui perteikti: probleminio klausimo svarstymui trūksta nuoseklumo, įžanga ir / ar dėstymas ir / ar išvados turi esminių struktūros trūkumų.
0	Struktūra netinkama turiniui perteikti, sunku suprasti mintį.

⁶ **Tinkamas kultūrinis kontekstas** – probleminio klausimo svarstymas remiantis kultūrinio / istorinio / biografinio / visuomenės raidos laikotarpio realijomis, žvilgsnis į problemą iš skirtingų (praities – dabarties / aktualumo, kultūrinių / istorinių / socialinių) perspektyvų.

⁷ **Fakto (F2) klaida** – netikslumas, susijęs su užduotyje pateiktu tekstu ir jo kontekstu, jei mokiniui jis žinomas.

GRAMATIKA IR LEKSIKA		
TAŠKAI	NETIKSLUMAI, KLAI DOS	
	A	B
7	0–1	0–2
6	2–3	3–4
5	4–5	5–6
4	6–7	7–9
3	8–9	10–11
2	10–11	12–13
1	12–13	14–15
0	14 ir daugiau	16 ir daugiau

RAŠYBA		
TAŠKAI	NETIKSLUMAI, KLAI DOS	
	A	B
7	0–1	0–2
6	2–3	3–4
5	4–5	5–7
4	6–8	8–10
3	9–10	11–13
2	11–13	14–15
1	14–15	16–17
0	16 ir daugiau	18 ir daugiau

SKYRYBA		
TAŠKAI	NETIKSLUMAI, KLAI DOS	
	A	B
7	0–2	0–3
6	3–4	4–5
5	5–6	6–7
4	7–8	8–9
3	9–10	10–11
2	11–12	12–13
1	13–14	14–16
0	15 ir daugiau	17 ir daugiau

TEKSTO RAIŠKA, LOGIKA, STILIUS		
TAŠKAI	NETIKSLUMAI, KLAI DOS	
	A	B
7	0–2	0–3
6	3–4	4–6
5	5–7	7–9
4	8–10	10–12
3	11–13	13–15
2	14–16	16–18
1	17–19	19–21
0	20 ir daugiau	22 ir daugiau

Jei kandidatas parašė mažiau nei 450 žodžių (išplėstinis kursas) ar 400 žodžių (bendrasis kursas) tekstą, už trūkstamus žodžius iš bendro įvertinimo atimami taškai:

TRŪKSTAMŲ ŽODŽIŲ SKAIČIUS	ATIMAMI TAŠKAI	PASTABA
11–30	1	Neparašiusio 300 žodžių (išplėstinio kurso) arba 250 žodžių (bendrojo kurso) kandidato darbas vertinamas tik turinio aspektu. Už kitus kriterijus taškai neskiriami.
31–50	2	
51–70	3	
71–90	4	
91–110	5	
111–130	6	
131–150	7	

PAAIŠKINIMAI:

1. Vertinant teksto raišką (lentelė „Teksto raiška, logika, stilius“), atsižvelgiama į tai, ar raiška atitinka rašinio žanrą, ar tekstas stilistiškai vientisas, ar rašoma aiškiai, tiksliai, sklandžiai, logiškai, ar leksika tinkama, ar minčių santykiams reikšti tinkamai ir tikslingai vartojamos įvairios sintaksinės struktūros.

2. Vienaime sakinyje žymima ne daugiau kaip viena stiliaus ar logikos klaida, išskyrus tuos atvejus, kai sakinyje yra neproporcingai ilgas ir stokoja rišlumo, aiškos minties, nuoseklumo.

3. Stiliaus, logikos klaidos laikomos atskiromis klaidomis, tačiau ta pati stilistinio žodyno klaida laikoma viena klaida.

4. Kalbos taisyklingumo (gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos) ir stiliaus bei logikos klaidos žymimos paraštėje iki nulio ribos.

5. Gramatikos ir žodyno klaidomis laikomi normų, nurodytų 5–12 klasių lietuvių kalbos vadovėliuose, „Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“, pažeidimai.

6. **Gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos klaidos laikomos atskiromis klaidomis**, išskyrus šiuos atvejus:

a) kai taškai nerašomi ant *i / j*, laikoma viena klaida visame darbe, tačiau jei taškai nerašomi ant *ė*, – kiekviena klaida atskira;

b) nelietuviškų raidžių rašymas laikomas viena klaida visame darbe;

c) žodžių kėlimo klaidos laikomos viena klaida visame darbe.

7. Viena klaida laikoma: a) ta pati žodyno klaida visame rašinyje; b) ta pati gramatikos klaida, pasikartojanti kelis kartus tame pačiame žodyje; c) dvejetainių linksnių, susietų vienu valdymu, vartojimo klaidos tame pačiame sakinyje (pvz.: *Lengva žmogui būti geru, sunkiau – teisingu.*). Kitos gramatikos (morfologijos, sintaksės) klaidos laikomos atskiromis.

Ta pati žodžių rašybos klaida, pasikartojanti kelis kartus toje pačioje žodžio šaknyje, laikoma viena klaida. **Galūnių rašybos klaidos laikomos atskiromis** (išskyrus tą pačią klaidą tame pačiame žodyje).

8. Akies klaida laikoma atsitiktinė klaida, kuri darbe nesikartoja, t. y. kitur rašinyje žodis rašomas taisyklingai. Trys akies klaidos laikomos viena raštingumo klaida.

9. To paties įterpinio neskyrimas, ta pati citatos skyrybos klaida laikoma viena skyrybos klaida.

10. Sintaksinės konstrukcijos neišskyrimas arba skyrimas iš vienos pusės laikomas viena klaida.

11. Vertinimo metu kilus įtarimui, kad kandidatai užduotis atliko nesavarankiškai, naudojosi pašaline pagalba ar kito autoriaus darbu, nenurodydami tikrosios autorystės, jų darbai perduodami vertinimo komisijos pirmininkui. Valstybinio brandos egzamino vertinimo komisijos pirmininkas, nustatęs, kad kelių kandidatų dalyko brandos egzamino užduotis ar jos dalis atlikta identyškai, pasinaudota kito autoriaus darbu ar darbo dalimi nenurodant tikrosios autorystės, apie tai surašo aktą ir teikia argumentuotą siūlymą Nacionalinės švietimo agentūros direktoriui dėl tų darbų ar jų dalių nevertinimo.

12.1. Visas darbas vertinamas nulių, jeigu interpretuojamas kitas tekstas, probleminio klausimo svarstymo rašinyje nesiremiama pateiktu tekstu arba rašinys parašytas savo sugalvota tema.

12.2. Jeigu visas tekstas nurašytas arba didesnė dalis mokinio kuriamo teksto yra citatos / minimaliai perfrazuotos citatos, visas rašinys vertinamas 0 taškų.

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS VBE II DALIES BANDOMOJI UŽDUOTIS

GROŽINIO TEKSTO INTERPRETACIJA

IŠPLĖSTINIS KURSAS (A)

1. Pateikite romano ištraukos interpretaciją. Vienas iš galimų interpretacijos aspektų – žmogaus vidinis konfliktas.

Vincas Mykolaitis-Putinas

Altorių šešėly

II dalis. Eina gyvenimas

(Ištrauka)

Iš Naujapolio jis parvažiavo pakilusią nuotaiką, nes visa, ką jis per tuos atlaidus¹ patyrė, skatino jį dirbti, kurti ir prasimušti į pirmąsias gyvenimo eiles. Pralotas² Girvydas daug iš jo tikėjosi ir buvo pasiryžęs jam padėti, kapelionas³ Laibys sukrėtė jį savo drąsiomis mintimis, o ponia Liucija sušildė jo užmarintą⁴ širdį savo švelniu moteriškumu.

O jis štai pasirodė bejėgis, šaltas, be jausmo ir be fantazijos plunksnagraužis⁵, nesugebėjęs parašyti nė vieno eilėraščio, kuriuo jis turėjo įrodyti visiems, o svarbiausia sau pačiam, kad tikrai padarys tai, ko iš jo laukia.

Sunki depresija ėmė slinkti į Vasario širdį. Jeigu jis ne poetas, tai jo drąsios mintys, kapeliono žodžiai ir Liucės pažintis – viskas nuodėmė ir beprotybė.

Pagautas nerimasties ir negalėdamas nusėdėti nejaukiame kambary, jis užsimetė apsiaustą, užsidėjo skrybėlę ir, atsargiai varstydamas duris, išslinko į sodą. Buvo beveik vidurnaktis. Nei klebonijos, nei Stripaičio languose šviesos nebuvo. Visas bažnytkaimis skendėjo tamsoj.

Apgraibydamas lazdele taką, kunigas žengė į tamsų klebonijos sodą.

Kokis turėjo būti šio vėlyvo pasivaikščiojimo tikslas, jis ir pats nežinojo. Jis stačiai jautė reikalą eiti ir daryti ką nors nepaprasta.

Klebonijos sodas buvo didelis, vienu šonu liečiąs šventorių⁶, kitu vieškelį, kuriuo jis andai⁷ vaikštinėjo pro dvarą į ežerėlį ir šilėlį.

Naktis buvo vėjuota ir tamsi. Švokštė šventoriaus liepos, ir jau prikritusių lapų sluoksnis šlamėjo po kojomis. Kraupu buvo žengti vis tolyn į juodą sodo gilumą, bet šis kraupumas ir paslaptینگumas taip dilgino nervus, taip jautrino visus jutimus, kad jaunas kunigas, tarsi kokios nesuprantamos jėgos traukiamas, ėjo vis tolyn ir tolyn.

Štai pagaliau šventorius.

Jis pastumia dureles ir įeina į šventorių. Čia šviesos daugiau, matyti pakraščiais švokščiančių liepų siluetai ir tamsi bažnyčia su aukštu bokštu ir rausvai mirgančiu langu ties altorium.

Šventoriaus kampe jis įžiūri juodą kryžį. Jis žino, kad toj vietoj palaidotas klebonas, pastatęs šią bažnyčią. Vasariui daros šiurpu, prisiminus tą kapą ir gulintį jame kleboną, bet jis sukaupia didelę valios pastangą ir eina stačiai į kapą. Jo kūną nuveria šiurpulių banga, jis pajunta ant veido tarsi kokį žvyną, bet, konvulsyviai sukandęs dantis, žengia toliau.

Štai kapas, aptvertas geležine tvorele, su kryžium ir akmeniu, o akmeny vos marguliuoja paauskuotos raidės. Nusiimt kepurę, klauptis ir sukalbėti *Requiem aeternam*⁸? Ne, jis kepurės nesiima, nesiklaupia ir poterio nekalba.

Valandėlę pastovėjęs, jis apsisuka ir eina atgal. Vėjas pašėlusiai drasko jo apsiausto skvermus ir paleriną⁹. Jei kas jį būtų matęs, būtų sakęs, kad senas klebonas atsikėlė iš kapo ir eina pažiūrėti savo buvusios žemiškos buveinės.

Bet tai ėjo tik jaunas kunigas poetas Vasaris, varomas nerimasties vieną klaikią rudenio naktį.

Jis sugrįžo į sodą, pro kitus vartelius išėjo į vieškelį ir pasuko į dvarą. Tai buvo beprotiškas noras. Ką pamanytų kas nors, pamatęs jį vieną tokiu metu einantį iš klebonijos į dvarą? Ar gal nelabasis¹⁰ jį veja, drumsdamas jo mintis ir piktus jausmus keldamas krūtinėj?

Kunigas kaip šmėkla jau eina pro parką ir godžia akim tiria jo paslaptinę tamsą. Jo ausyse skamba ciniški Stripaičio žodžiai:

– O, tas sodas matęs pasiutusių orgijų¹¹...

– Baronienė? Ė, turbūt ne vieno murdyta bestija¹²!..

Štai centrinė alėja ties rūmais. Kas tai? Vienam lange šviesa. Tai, be abejo, jos langas. Ką ji veikia taip vėlai?

Kunigas valandėlę stabtelėja ir nori ją atsiminti. Štai ji kaip gyva su savo viliojančiu šypsniu, balta krūtine ir lakieruotais¹³ batų aulais.

Vasaris dabar žino, kur eina. Jis dabar eina ten, kur ją pirmą sykį pamatė. Jis jaučia, kad tai yra absurdiškas sumanymas. Jis gali ką nors susitikti, jį gali užpulti dvaro šunes, jį gali užklupti lietūs. Bet jis užsispyrė ligi tos vietos nueiti, ir nueis.

Šaltas rudens vėjas pučia jam į veidą, net kvapą užimdamas. Jo apsiaustas ir sutana lupa¹⁴ jį atgalios ir pančioja¹⁵ kojas. Bet jis, visu kūnu svirdamas į priekį, žengia vis tolyn ir tolyn. Jame kyla energija, užsidegimas, azartas. Jam savotiškai smagu grumtis su vėju ir atlikinėti šią beprasmišką kelionę.

Ar tikrai beprasmišką? Jam, kunigui, kurio kiekvienas žingsnis turi būti racionalus ir Dievo garbei skirtas, ši kelionė – tai didelis žygis, tai maištas prieš savo pasyviškumą¹⁶, nusižeminimą ir prieš kasdienišką pilkumą, kurs jį slopina ir smaigia.

Jis panorą atsikvėpti.

Jo fantazija ištiesė vieną sparną į tą tamsią vėjuotą spalį¹⁷ mėnesio naktį...

(Vincas Mykolaitis-Putinas, „Raštai“, IV t., Vilnius: Vaga, 1992)

⁸ *Requiem aeternam* (lot.) – amžinąjį atilsį.

⁹ Pelerina – didelė, apskrita pečius dengianti viršutinio drabužio apykaklė.

¹⁰ Nelabasis – piktoji dvasia, velnias.

¹¹ Orgija – puota, kur nieko nesivaržoma.

¹² Bestija – nenaudėlė, bjaurybė (menkinamoji reikšmė).

¹³ Lakieruoti – lakuoti.

¹⁴ Lupti – čia versti.

¹⁵ Pančioti – virve gyvuliams surišti kojas.

¹⁶ Pasyviškumas – pasyvumas.

¹⁷ Spalį – spalio.

2. Pateikite eilėraščio interpretaciją. Vienas iš galimų interpretacijos aspektų – kūrėjas ir pasaulis.

Marius Burokas

**Pasaulis baigias, todėl
reikia rašyti eilėraščius.**

Aidas Marčėnas¹

Pasaulis baigias, sustingsti prieš šią artimą viziją kaip triušis
prieš smauglį. Gali, žinoma, rašyti eilėraščius. Pamakaluoti
žodžių žibintuvėliu tamsoje.

Iš tamsos galbūt atsakys tuo pačiu. Bet daugiau tikėtis neverta.

Gali plėtoti metaforas apie amžiną kovą, laužo šviesą,
žvaigždynus, kitus ribotus ir trumpalaikius šviesos šaltinius.

Bet pasaulis baigias, kaip ta žibintuvėlio baterija. Ir kol ją pakeis,
jei pakeis, tavęs jau nebus.

Gali jį išjungti ir laukti, kol akys pripras, o tada lėkti per tamsą,
tikėti, kad aplenksi, kad nepamirši eilučių, kad perduosi toj
durnoj² estafetėj skiltuvą³, žibintą ar dagtį⁴, nes pats nežinai,
ką neši.

Pasaulis baigias ir laisvėn ištrūkti gali tik per tamsą.

Matau tą žibintuvėlį – metalas kiek parūdijęs, stikliukas barška,
lemputė blausi, baterijos senos ir sunkios, tik pakratai ir užgęsta.
Nuknisau⁵ jį iš senelio.

Jis vienintelis man apsauga, paguoda ir ginklas.

Nes ta trijulė – pasaulis, kalba ir Dievas – jau nežinia,
kas iš jų gyvas ir kiek.

(Marius Burokas, „Seismografas“, Vilnius: *Lapas*, 2025)

¹Citata iš poeto A. Marčėno eilėraščio „Ars poetica“ („Poezijos menas“).

²Durnoj (sl.) – kvailoje.

³Skiltuvas – geležėlė ar akmuo ugniai įskilti iš titnago (labai kietos uolienos).

⁴Dagtis – lempos arba žvakės degimą palaikanti medžiagos juostelė arba siūlelis.

⁵Nuknisau – pavogiau.

BENDRASIS KURSAS (B)

1. Pateikite eilėraščio interpretaciją. Vienas iš galimų interpretacijos aspektų – būties apmąstymas.

Nukreipiamieji klausimai

1. Kaip vaizduojama gamta naktį?
2. Koks lyrinio subjekto ir gamtos ryšys naktį?
3. Kokia lyrinio subjekto kasdienybė?
4. Kuo prieštaringa lyrinio subjekto būtis?

Vincas Mykolaitis-Putinas Rudenio naktį¹

Tyli naktis, šviesi rudens naktis,
Skambi kaip dainiaus kankliai² šilkastygiai,
Plikus laukus ir pievas, ir girias
Užliejo sidabru taip lygiai, lygiai.

Vėlai aš išėjau į tuščią lauką
Tavim pasigėrėt, gilus dangau.
Pakėliau veidą į žvaigždėtą aukštį –
Ir tartum lašas jūroj išnykau.

Ir nežinau, kad aš buities³ kelionėj
Minu vien žemės tremtinio takus,
O mano džiaugsmas, poilsis ir laisvė
Toli, kaip aukštos žvaigždės ir dangus.

Ir nežinau, kad ryt ir vėl su saule,
Ant veido užsimovęs margą kaukę,
Žingsniuosis, kaip lyg šiol, į šviesų rūmą,
Kur nieks mane nei sveikina, nei laukia.

Ir nežinau, kad visos mano dienos
Bus ta pati be vilties vienuma,
Kur mano siela, kaip nyki liepsnelė,
Klajos dangaus žvaigždėto laukdama.

Tyli naktie, šviesi rudens naktie!
Tau daug yr⁴ žiburių dangum spindėti,
O man širdis viena, tyli liūdna:
Tau šviesti ir žavėt o man mylėti.

1922

(Vincas Mykolaitis-Putinas, „Raštai“, 1 t., Vilnius: Vaga, 1989)

¹Eilėraštis iš rinkinio „Tarp dviejų aušrų“.

²Kankliai – kanklės.

³Buitis – eilėraštyje šis žodis vartojamas „būties“ reikšme.

⁴Yr – yra.

2. Pateikite novelės interpretaciją. Vienas iš galimų interpretacijos aspektų – jauno žmogaus gyvenimo patirtys.

Nukreipiamieji klausimai

1. Kokios Petro ir motinos konflikto priežastys?
2. Ko tikisi Petras, išėjęs iš namų?
3. Ką patiria Petras, ieškodamas palaikymo kitur?
4. Koks namo grįžusio Petro santykis su motina?

Bitė Vilimaitė *Namuose*

Šuo buvo tikrai baisus – milžiniška galva, raudonom akim, nulėpusiom ausim. Jis visą dieną šniukštinėjo apie namą, atkakliai kažko ieškodamas, – Petras mėtė jį akmenimis, kiemsargis apliejo vandeniu, – bet šuo vis tiek grįžo prie namo ir atsitūpė prieš paradines duris, ant pat tako.

– Ir nereikia jo liesti, – pasakė motina Petrui. – Tai paklydęs šuo, ir jis dabar ieško savo šeimininko.

– O gal jis pasiutęs? – tarė Petras. – Jo akys raudonos.

– Gal ne, – netvirtai atsakė motina.

Ji buvo tik ką grįžusi iš darbo ir dabar persirenginėjo.

– Mama, man reikia pinigų, – prašneko Petras. – Aš paskendęs skolose.

– Jis paskendęs skolose! – nusijuokė motina, ir jos balse pasigirdo kartėlis. – Jis paskendęs skolose! Tu viską gauni, tau nieko netrūksta!

– Klasė rinko pinigus šimtadienio vakarui, ir draugas uždėjo už mane.

– Koks draugas?

– Tu jo nepažįsti, mama, – pasakė Petras itin ramiai ir vis tiek paraudo.

– Žinau – draugas ilgom kasom ir „gražiausiom pasauly akim“.

Petras staiga pakėlė galvą:

– Tu skaitei?!

– O tu nemėtyk savo dienoraščio kur papuola! – Motina nusiavė batus ir laukė šliurių, bet Petras stovėjo ir žiūrėjo į ją svetimom akim.

Motina kantriai laukė. Paskui nusijuokė ir pakartojo:

– Tikrai – nemėtyk savo dienoraščio kur papuola.

Tada Petras trenkė durimis ir nubildėjo laiptais žemyn. Juokiasi! Juokiasi iš jo – skaito dienoraštį, o paskui tyčiojasi. Pinigų neduoda: iškalbinėja dėl kiekvieno rublio¹. Nereikia tokių namų, neprapuls jis – išvažiuos kur nors į pasaulio kraštą. O paskui eis tarnauti į armiją²: į povandeninį laivą, o gal į raketinį dalinį. Dar jis parašys daug knygų – apie žvaigždes, maralų³ augintojus, šernų medžioklę ir būtinai apie meilę, – ilgakasė mergaitė stovės paupy ant akmens, mosuos balta skarele ir sakys: „Tai ne skara – mano laivo burė!“ O motina gailėsis, visą amžių gailėsis, taip įžeidinėjusi savo vienintelį sūnų...

Gera, užtenka vaikščioti gatvėmis, jau vakaras, reikia ieškotis nakvynės.

Petras metė saują žvyro į Vinco langą.

– Vincas mokosi! – pasirodė Vinco motina. – Jei jis gaus pataisą, aš ir tau nurausiu ausis!

Bet Vinčą vis dėlto išleido – „penkioms minutėms, ne daugiau, tinginio panti tu“.

– Būk ramus, – pasakė Vincas, sužinojęs draugo rūpestį, – aš tave uždarysiu mūsų sandėly. Ten yra sulankstoma lovutė ir valgyti rasi.

Jiedu prisėlino prie sandėlio, Vincas vinimi atrakino spyną, įstūmė Petrą vidun ir spruko namo.

Sandėly buvo tamsu.

Petras apgrai bom išsitiesė lovutę, susirado uogienės stiklainį, kažkokį šakaliuką ir ėmė valgyti.

Motina pasibaisėtų – šakaliukas nešvarus! – jai visur vaidenosi šiltinė, džiova, ir jiedu kasdien kariaudavo namuose dėl...

– O ką tu čia veiki?! – Vinco motina, staigiai atplėšusi velkę⁴, stovėjo tarpdury ir degte degė pykčiu: – Ak tu, nenaudėli! Padėk mano avietes! Padėk mano avietes!

Petras mėgino prasisprausiti laukan, bet jo neišleido – Vinco motina turėjo išsikalbėti: taip sunkiai vasarą rinkusi tas uogas, dilgėlės buvo sulig galva, – ji vos nepaklydusi jose! – o jis, daktarės sūnelis, lepūnėlis, baltarankis, dvejetukininkas, skriaudžias ją, vargšę moterį, reikės pranešti motinai, mokyklai ir milicijai⁵.

Petras šiaip taip ištrūko iš to nelemto sandėlio ir nuslinko gatve žemyn.

Ten, pakalnėje, vienas toks namas stovėjo – jo langai švietė iš tolo, ir Petras prigludo veidu prie tvoros, norėdamas pamatyti savo mergaitę.

Ji sėdėjo ant laiptelių, prietemoje tokia nepažįstama, o jos mažasis brolis žaidė šalia, kvatojosi ir lipo jai ant kelių.

Petras tyliai pašaukė mergaitę vardu, ir mažasis kaip kulka atlėkė prie tvoros.

– Eik sau! – pasakė jis, mėgindamas pro plyšį suduoti Petrui.

Mergaitė taip pat priėjo ir sustojo, laikydama už rankos broliuką, – jis jau nebepyko, tik glaudėsi prie sesers ir klausiamai žiūrėjo į ją.

– Kas nors atsitiko? – paklausė mergaitė.

Petras numojo ranka:

– Nieko. Atėjau šiaip... tave norėjau pamatyti.

Mergaitė žengė arčiau, ir tada mažasis brolis vėl sušuko piktai:

– Eik sau!

– Eik, – vien akimis nusišypsojo mergaitė.

Petras pakilo į kalną – dabar jis jau galėjo eiti namo.

Šuo tebetupėjo ant tako – jis nieko nekabino, tupėjo sau ir kažko laukė. Petras apėjo jį, užkopė laiptais ir paspaudė skambutį. Motina atidarė duris, ir Petrui dilgtelejo širdį pamačius, koks išblyškęs, įtemptas jos veidas.

– Aš sėdėjau balkone, – prašneko motina, – o tas šuo vis tupi ir nenuėina.

– Aš mačiau, – pasakė Petras, vartydamas sąsiuvinius.

Motina norėjo dar kažką pasakyti ir vis delsė. Pagaliau prabilo:

– Laukiant tavęs, tokia keista mintis atėjo į galvą – kas būtų, jei mane užpultų tas šuo? Ar tu mane apgintum?

– Tu žinai, kad apginčiau, – skubiai pasakė Petras ir dar paaiškino: – Tas šuo visai nebaisus. Jis sulauks savo šeimininko ir išeis.

Motinos akys keistai sušvito, ir Petrui dar norėjosi tylom žiūrėti į jas, bet žodžiai patys atėjo.

– Kodėl čia stovi? Eik miegoti, – ištarė jis šiurkščiai.

– Gerai, einu, – pasakė motina, – tik dar išnešiu tam šuniui kaulų.

(Bitė Vilimaitė, „Papartynų saulė“, Vilnius: Tyto alba, 2002)

¹Rublis – piniginis vienetas sovietmečiu.

²Armija – taip vadinta kariuomenė sovietmečiu.

³Maralas – tauriojo elnio porūšis; gyvena Azijos kalnuose.

⁴Velkė – skląstis.

⁵Milicija – taip vadinta policija sovietmečiu.

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS VBE II DALIES BANDOMOJI UŽDUOTIS

PROBLEMINIO KLAUSIMO SVARSTYMAS

IŠPLĖSTINIS KURSAS (A)

1. Remdamiesi tragedijos ištrauka ir kultūrine patirtimi, pasvarstykite klausimu „Ar svarbu įgyvendinti savo norus?“

Johanas Volfgangas Gėtė (Johann Wolfgang Goethe)

Faustas

I dalis. Ola miške

(Ištrauka)

MEFISTOFELIS [...]

Labiausiai drovią ausį žeidžia
Tai, ko drovioji siela geidžia.
Kiek nori apsimetinėk ir veidmainiau,
Dėl to aš nesijaudinu per daug;
Vis tiek ateina laikas liautis;
Neverta taip nusivaryti,
Kad atsibustum vieną rytą
Siaubo ir įniršio pagautas.
Tačiau gana! Mieloji tavo Greta
Neranda vietos, jai trošku ir neramu,
Vien tavimi įsimylėjus kliedi,
Ir jei dar kuo gyva – tai laukimu.
Tu kaip upokšnis tirpstant sniegui
Nesuvaldei geismų sraujos,
Dabar aistra tavy atlėgo,
Tačiau užliejo širdį jos.
Užuot tūnojęs girioj susigūžęs
Ir palaimingai slėpęs savo kailį,
Turėtum lėkt pas naiviają draugužę
Ir jai atlyginti už aklą meilę.
Tu pabandyk įsivaizduot, kaip ji prie lango
Skaičiuoja debesis, praplaukiančius pro šalį,
Kurie taip pat lėtai kaip laikas slenka,
Ir dienąnakt ramybės rast negali,
Tik tyliai dūsauja: „Jei būčiau aš paukštelė!“
Tai liūdi, tai nušvinta paliūdėjus,
Tai vėl, išsiraudojus iki soties,
Nurimus bando sau nusišypsoti, –
Ir visą laik įsimylėjus.

FAUSTAS

Žaltys! Žaltys!

MEFISTOFELIS (*sau*)

Užkibo! Tuoį pasiraitys!

FAUSTAS

Nutilk, prakeiktas! Dink man iš akių!
Ir kad daugiau nė žodžio apie ją!
Ar nematai, kad man ir taip sunku,
Todėl nežadink pamišimo manyje!

MEFISTOFELIS

O jai atrodo, kad pabėgai, metęs viską,
Ir taip galvodama ji veik neklysta.

FAUSTAS

Kur aš bebūčiau, aš su ja tebūnu,
Ir kiek betolčiau, ji tikrai artėja.
Aš jos pavydžiu netgi Kristaus kūnui²,
Kurį jos lūpos švelniai palytėja.

MEFISTOFELIS

O taip! Net aš suvirpu prisiminęs
Anodu elniu, besiganančiu rožynuos.

FAUSTAS

Dink, sąvadautojau!

MEFISTOFELIS

Man tavo pyktis juoką
Tesukelia: mergaitę ir berniuką
Sutvėręs Dievas visko pats pamokė
Ir net sukurti sąlygas netruko.
Gana blaškytis! Laikas eiti, Juk į mielosios kamaraitę³,
O ne į pražūtį skubi.

FAUSTAS

Ak, nepajėgsiu taip apsvaigti jos glėby,
Taip užsimiršti prie švelnios krūtinės,
Kad nebejausčiau, koks jos laukia prakeikimas.
Kas aš? Klajūnas be namų, gyva grėsmė,
Kuri tik nerimą ir kančią sėja,
Krioklys, kuris ką tik nugriebti spėja,
Į uolą bloškia ir nusviedžia pragarmėn.
O čia mergaitė – patikli, bejėgė
Mažoj trobelėj šlaituose kalnų,
Pilna naivių ketinimų švelnių,
Kurie jos mažą pasaulėlį teaprėpia.
O aš, matai, turiu išskeist savas galias,
Ir nėr tos galios, kuri prakeiksmą nutildys!
Aš privalau išjudinti uolas,
Paverst jas šipuliais, sumalt į smiltis!
Bet to dar maža – jos ramybė ir taika
Privalo virsti pragaro auka!

Nebegaliu ilgiau bijodamas kankintis!
Kam lemta būti, teįvyksta kuo greičiau!
Geidžiu ją kuo tvirčiau apsikabinti
Ir atsidurt su ja bedugnėje pačioj.

(Johanas Volfgangas Gėtė, „Faustas“, vertė Antanas A. Jonynas, Vilnius: Tyto alba, 2018)

¹Greta – vardo Margarita trumpinys.

²Kristaus kūnas – čia komunija – mažas plonas apvalus baltas kvietinių miltų paplotėlis.

³Kamaraitė – čia kambarys.

2. Remdamiesi eilėraščiu ir kultūrine patirtimi, pasvarstykite klausimu „Ar visos kelionės prasmingos?“

Lina Buividavičiūtė
Kelionių V

Mus pasitinka alamandų¹ vainikais –
Turistinis įprotis – žiedai plaukia šventose
Upėse ir ežeruose, bet, sumokėjus už bilietus,
Leidžia liudyti vietos tikėjimus: kokia aukšta Durgos²
Statula, kiek daug norinčių prieš ją nusifotografuoti.
Ieškome autentiškumo – taip sakome – skabydami
Alamandų žiedus – nė vienas pasaulio viešbutis
Nėra visko įskaičiavęs – nes plaukiant pro kalnus
Ir palmes, atsargiai tyrinėjant neveikiančių ugnikalnių
Kraterius, stebint šalies ekonomikos potvynius ir
Atoslūgius cukraus muziejuje (čia mus atvežė gidas),
Perkant arbatą su prieskoniais – vis tiek prėska³,
Vanilė išsivadėjusi⁴ – mus ištinka turistinė melancholija –
Lyg nieko tikro iš tiesų nepermanyta, lyg to, kas
Atsivėrė Mauricijaus⁵ vasaros mėnesiais, anaip tol
Neužtenka – kažkas esmingai paslėpta nuo mūsų
Akių, dešimtimis skaičiuojame aplankytas šalis –
Taip ir neišmokome keliauti – naujojo krašto vylius⁶,
Neišsipildymai, įsibrovėlio kaltė, savojo krašto
Nostalgija, tarsi geriau būtume amžinai gyvenę
Savosios žemės platumose, jų kartėlis
Taip gerai atpažįstamas, toks pažinus.

(Lina Buividavičiūtė, „Kelionių“, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2024)

¹Alamanda – gausiai žydinti gėlė.

²Durga – indų deivė, dažniausiai ji vaizduojama su dešimčia rankų, kurios ženklina dešimt naudą teikiančios veiklos rūšių.

³Prėska – be jokio skonio.

⁴Išsivadėjusi – praradusi savo kvapą.

⁵Mauricijus – šalis Rytų Afrikoje.

⁶Vylius – viliojimas, apgaulė.

BENDRASIS KURSAS (B)

1. Remdamiesi eilėraščiu ir kultūrine patirtimi, pasvarstykite klausimu „Ar žmonės linkę idealizuoti praeitį?“

Nukreipiamieji klausimai

1. Kodėl žmonės lygina praeitį su dabartimi?
2. Koks lyrinio subjekto požiūris į dabartį?
3. Kuo lyriniam subjektui praeitis vertingesnė už dabartį?
4. Kada dabartis gali būti geresnė už praeitį?

Maironis
Senelio skundas

Ne taip senovės tėvai gyveno,
Kaip skurstame vargšai šiandieną.
Paklausk, jei nori, tėvučio seno,
Ar neina blogesniai¹ kas dieną?

Ne tiek gal turtų tada turėta,
Ne tiek ir dubas² išbranginta³;
Bet savo žemę daugiau mylėta:
Amerikon nesidanginta⁴.

Nebuvo laisvės, bet neregėta
Nei tiek be drausmės ištvirtimo⁵;
Nebuvo rašto, bet negirdėta
Nei tokio bedievių dūkimo⁶.

Nelengvą nešė po ponais našta⁷
Valstietis, retai nusiminęs;
Bet dainos skrido po visą kraštą,
Skambėjo linksmai sutartinės.

O girios, girios!... atmint malonu:
Jos buvo Dievo, ne dvaro:
Jos slėpė žmones ne tik nuo ponų:
Nuo dvaro, nuo maro ir karo.

Ne taip senovės tėvai gyveno,
Kaip skurstame vargšai šiandieną;
Paklausk, jei nori, tėvučio seno,
Ar neina blogesniai kas dieną?

1927

(Maironis, „Raštai“, 1 t., Vilnius: Vaga, 1987)

¹Blogesniai – blogiau.

²Duba – namai, sodyba, gyvenimas.

³Išbranginti – pabranginti.

⁴Nesidanginti – neišvykti. Pirmoji masinė emigracijos banga Lietuvos istorijoje vyko 1869–1915 m. Tuo metu Rusijos imperija buvo okupavusi Lietuvą. Antroji emigracijos banga iš Lietuvos Respublikos – 1920–1940 m.

⁵Ištvirtinti – čia pasidaryti nedrausmingam, išdykauoti.

⁶Dūkti – šėlti, siautėti, pykti, kvailioti.

⁷Nešti po ponais našta – tarnauti ponams per baudžiavą.

2. Remdamiesi pjese ir kultūrine patirtimi, pasvarstykite klausimu „Ar visada reikia laikytis savo tiesos?“

Nukreipiamieji klausimai

- 1. Kada reikia ginti savo tiesą, o kada – pripažinti kitų?**
- 2. Kodėl pjesės veikėjai nenusileidžia vienas kitam?**
- 3. Kokios veikėjų charakterio savybės išryškėja pjesėje?**
- 4. Kaip galima rasti abiem pusėms naudingą sprendimą?**

**Paulina Pukytė
Batraiščiai
(Nebaigta pjesė)**

TĖVAS (40-ies metų) sėdi ant metalinio suolo laukiamajame. Sėdi ilgai. Areštinės durys atsidaro, pro jas išeina paauglys SŪNUS (14-os metų), be batų, vienomis kojineėmis. Vienoje rankoje nešasi sportbačius, kitoje batraiščius.

TĖVAS: Aš tavęs čia jau aštuonias valandas laukiu.

SŪNUS: Tai kas?

TĖVAS: Nieko gero.

SŪNUS: O aš čia prie ko?

TĖVAS: Kaip tai „prie ko“? Taigi tu prisidirbai. Aš tavęs čia laukiau.

SŪNUS: O kas prašė? Galėjai nelaukt. Galėjai namie palaukt, o paskui atvažiuot.

TĖVAS: Gerai, apsiauk batus ir einam.

SŪNUS: Palauk, man reikia susivarstyti.

TĖVAS užleidžia sūnui suolą, pats atsistoja šalia.

SŪNUS atsisėda, paima vieną sportbatį, pasideda sau ant kelių, prilaiiko viena ranka. Kita ranka bando atskirti vieną batraištį nuo kito: paėmęs už vieno raištelio galo, ilgai krato raištelių gumulą, tačiau tie neišsinarplioja. Tada padeda sportbatį ant grindų ir abiem rankomis pagaliau atskiria iš gumulo vieną raištelį. TĖVAS stebi.

TĖVAS: Greičiau.

SŪNUS: Man reikia susivarstyti batus.

TĖVAS: Tai paskubėk.

SŪNUS: Varstausi, ar nematai?

SŪNUS vėl pasideda vieną sportbatį ant kelių, paima vieną raištelį, sudeda abu jo galus greta, taip atrasdamas raištelio vidurį. Paskui vieną galą vėl paleidžia, prarasdamas ką tik atrastą vidurį. Įveria raištelį į dvi pirmąsias akutes, vėl sudeda raištelio galus, suvienodindamas abiejų galų ilgį. TĖVAS mindžikuoja.

TĖVAS: Duok man antrąjį batą.

SŪNUS: Kodėl?

TĖVAS: Kol tu varstai tą, aš suvarstysiu antrą.

SŪNUS: Aš pats moku susivarstyti batus! Man ne penkeri metai!

TĖVAS: Elgiesi kaip penkerių.

SŪNUS: Nejžeidinėk.

TĖVAS: O tu neišsidirbinėk.

SŪNUS: Aš varstausi batus! Gali netrukdyt?
TĖVAS: Aš noriu tau padėti.
SŪNUS: Tu nežinai, kaip reikia varstyti.
TĖVAS: Aš batus varsčiau, kai tu dar gimęs nebuvai.
SŪNUS: Ne šituos.

TĖVAS pakelia akis į lubas, akivaizdžiai melddamas kantrybės.

TĖVAS: Tai paskubėk tada.
SŪNUS: Aš varstau – tu ką, akių neturi?

SŪNUS bando toliau varstyti sportbatį, bet jam sunkiai sekasi. Įveria į vieną akutę, išveria, tada įveria į kitą, žiūri. Išveria, įveria į ankstesnę, vėl žiūri – kažkas ne taip. Praeina amžinybė. TĖVAS vaikšto pirmyn ir atgal.

TĖVAS: Tu gali greičiau?
SŪNUS: Sakau tau, aš varstau batus, tu ką, nesupranti žmonių kalbos?
TĖVAS: Duok man kitą batą, aš suvarstysiu.
SŪNUS: Tu nemoki.
TĖVAS: Tau labai ilgai trunka.
SŪNUS: Aš varstausi batus – gerbk.

TĖVAS paeina į šalį, atsiremia į sieną, žiūri į grindis. SŪNUS toliau varsto. Galiausiai pirmojo sportbačio raišteliai pasiekia kilpelių pabaigą, tačiau abu batraiščio galai atsidūrę toje pačioje bato pusėje. SŪNUS bando ištaisyti kažkur padarytą klaidą, vėl išverdamas raištelį maždaug iki pusės bato. Paskui varsto atgal. Po dar vienos amžinybės raišteliai vėl pasiekia kilpelių pabaigą. TĖVAS laukia tyломis, atsitūpęs prie sienos ir susiėmęs galvą rankomis. SŪNUS nusprendžia pagaliau apsiauti pirmąjį sportbatį, bet koja nelenda, nes batraištis per kietai suveržtas. SŪNUS mėgina laisvinti batraištį, bet tas nepasiduoda.

TĖVAS: Kas tau yra? Gal tu kvailas?
SŪNUS: Tu pats kvailas.
TĖVAS: Tau reikia šitiek laiko susivarstyti batą?
SŪNUS: Tu man neaiškink, gerai? Aš žinau, ką darau.
TĖVAS: Jeigu žinai, tai kodėl dar nepadarei?
SŪNUS: Tu man vis trukdai, nervini mane, skubini. Seniai būčiau suvarstęs, jei netrukdytum.

TĖVAS garsiai atsidūsta ir nosisuka į langą. SŪNUS vėl išvarsto raištelį iki pusės ir šiaip taip apsiauna sportbatį. Tuomet vėl imasi varstyti. Praeina tūkstantmečiai ir raištelis suvarstytas, bet abu galai ir vėl toje pačioje bato pusėje. SŪNUS, pamynęs fundamentalų batų varstymo principą, vis tiek užmezga batraištį, tačiau surištas mazgas svyra į šoną ir beveik siekia grindis. SŪNUS mėgina pirštais prispausti mazgą prie bato vidurio, tačiau mazgas ten nesilaiko ir vis nusvyra atgal. SŪNUS ištiesia koją, kraipo apautą pėdą į vieną ir į kitą pusę, apžiūrinėdamas atliktą darbą. Nelieka patenkintas. Pasilenkęs vis mėgina prispausti mazgą, kad laikytųsi ties bato viduriu, bet tas nesilaiko.

TĖVAS: Baigėi?
SŪNUS: Palauk, dar vienas batas liko.

Pirmos dalies pabaiga.

(Paulina Pukytė, „Bedalis ir labdarys“, Vilnius: Apostrofa, 2013)

Lietuvių kalbos ir literatūros (A), lietuvių kalbos ir literatūros (B) VBE (II dalies) kandidatų darbų vertintojų mokymai

III etapo 4 seminaras

2026 m. gegužė

Savarankiško darbo analizė

- Atnaujinto baigiamųjų darbų Aprašo aptarimas
- Problemos, kilusios vertinant grožinio teksto interpretacijas ir probleminio klausimo svarstymo rašinius RM ASSESSOR vertinimo aplinkoje
- Rašinių vertinimo analizė
- Refleksija

Dėl VBE užduoties 2026–2027 m.

- NŠA direktoriaus įsakymu yra patvirtintas Kalbų valstybinių brandos egzaminų užduočių aprašas ([VBE_aprasas_Kalbos.pdf](#)), (toliau - Aprašas).
- Aprašo 7.2.1 ir 8.2.1 papunkčiuose yra nurodytas Lietuvių kalbos ir literatūros VBE II dalies užduoties pobūdis ir pagal kokius principus formuluojamos egzamino užduotys. Atkreiptinas dėmesys, kad Apraše ties įvardytais papunkčiais nėra nurodyta termino, kada galioja toks užduoties pobūdis.
- **Nacionalinė švietimo agentūra neketina inicijuoti šio punkto keitimo 2026–2027 mokslo metams.**

Atnaujintos baigiamųjų darbų vertinimo gairės

- **Lietuvių kalbos ir literatūros baigiamųjų darbų vertinimo aprašas atnaujintas remiantis 2025 m. VBE darbų analize.**
- **Prie Aprašo pridėta nauja dalis – „Baigiamųjų darbų vertinimo gairių priedas (susitarimai, pastabos)“**
- **Aprašas nėra skirtas naudoti kaip ugdymo priemonė. Jis parengtas, kad vertinamų atvejų nereikėtų ieškoti „Kalbos patarimuose“, nagrinėti tų atvejų vertinimo laipsnių ir pan., kad vertinimas būtų vienesnis.**

Savarankiškas darbas

- Savarankiškam darbui buvo atrinkti 4 rašiniai – 3 A kurso ir 1 B kurso
- Du rašiniai – grožinio teksto interpretacija (A ir B kurso) ir du probleminio klausimo svarstymo rašiniai (A kurso)
- Savarankiškam darbui skirtų rašinių laiku neįvertino apie 170 mokymų dalyvių

Turinio vertinimo problemos (1)

Didžiuliai turinio vertinimo nesutapimai:

- **A1** didžiausias vertinimas **16** – mažiausias **4** taškai;
- **A2** didžiausias vertinimas **14** – mažiausias **7** taškai;
- **A3** didžiausias vertinimas **16** – mažiausias **9** taškai;
- **B4** didžiausias vertinimas **12** – mažiausias **3** taškai.

Reikia nepamiršti, kad turinio taškai dauginami iš **2,625**. Vadinasi, jei taškų skirtumas **12** taškų, mokinys praranda **32** taškus (arba gauna per daug)...

Turinio vertinimo problemos (2)

- Daugelis **nežymi argumentavimo / interpretavimo trūkumų**. Tada darosi neaišku, už ką skiriami taškai, arba turinys pervertinamas.
- **Nepagrįstai žymimi** interpretavimo / argumentavimo trūkumai ar fakto klaidos.
- **Painiojamos** fakto klaidos **F1 ir F2**.
- **Sandaros trūkumai nežymimi**, bet įvertinta 1 tašku arba vietoj 0 taškų rašomi 2 taškai.
- **Ižangoje žymimi argumentavimo / interpretavimo trūkumai**, o ne struktūros.

Netinkamai žymimi / nežymimi interpretavimo trūkumai, fakto klaidos (1)

- Eilėraštis pradedamas Marčėno citata. **Žymimas st trūkumas, ne fakto klaida (F2)**
- Todėl kūrėjo tikslas yra žmogų išvesti iš tamsos ir nuvesti teisingu keliu į šviesą. **Žymimas ne struktūros (dalinė išvada) trūkumas, o int.**
- Romane „Balta drobulė“ pagrindinis veikėjas Antanas Garšva visą gyvenimą bando pasiekti savo svajonės – tapti įžymiu poetu ir palikti pėdsaką pasaulyje. **Be reikalo žymima F1**
- Eilėraštis publikuotas 2025 metais, vyksta karas Ukrainoje, Donaldas Trumpas nori pertvarkyti pasaulyje nusistovėjusius ryšius ir tik lemia žmonijos susiskaldymą. **Žymima int. interpretacijos įžangoje**

Netinkamai žymimi / nežymimi interpretavimo trūkumai, fakto klaidos (2)

- Siūloma rašyti eilėraščius, kurie tarsi šviesos spindulys tamsoje, o jų kūrėjas – tarsi šviesos šaltinis. **Tamsa – labai graži metafora sumaterialėjusiai visuomenei. Žymimas F2, nors fakto klaidos nėra**
- Estafetė – kartų **metafora**, tačiau ne giminiškai susijusios kartos, o kūrėjų kartos, kūrusios skirtingais laikotarpiais. **Be reikalo žymimas F2**
- Vienintelė apsauga lyriniam subjektui – senelio žibintuvėlis. Užuomina į praeities kartas, nes vien XIX–XX a. parašyta daug kūrinių, nagrinėjamų ir šiomis dienomis mokyklose. **Tačiau su senu žibintuvėliu toli nenukeliausi, reikia naujo šviesos šaltinio. Reikia naujų kūrėjų, kurie į pasaulį įneš šviesą, nes į praeitį galima atsigręžti, bet ji praeitis, reikia gyventi dabartyje.** Kūrėjas būtų tarsi naujas šviesos šaltinis, vedantis teisingu keliu. **Be reikalo žymimas interpretavimo trūkumas**

Netinkamai žymimi / nežymimi interpretavimo trūkumai, fakto klaidos (3)

- Galima manyti jog naktis yra giedra bei žvaigždėta, taip pat minima, jog viskas pasidengė sidabru, tai reiškia, kad mėnulis labai ryškiai švietė. **Interpretacijoje pažymėta arg.**
- Jos [*autorės*] kelionių apmąstymai ryškiai atsiskleidžia eilėraštyje „Kelionių V“... **Nežymėtas F2**
- Kalba – tautiškumas, kultūra, o žmonių akys vis labiau krypsta į Vakarus, neaišku ar prisimena, jog yra lietuviai, turi savo protėvius, papročius, kultūrą. Dievas sumindomas. **Nežymimas int. trūkumas**
- Kadangi lyrinis subjektas kalba apie rudens naktį galima suprasti, kad ji šilta, jis naktį vaizdžiai apibūdina. **Nežymėtas int. trūkumas**

Netinkamai žymimi / nežymimi argumentavimo trūkumai, fakto klaidos (1)

- Poeto – partizano paradigmai atstovavusio lietuvių kūrėjo Broniaus Krivicko pozicija liudija, jog net ir kryžkelėje tarp mirties ir gyvenimo gėdoje žmogus gali tvirtai laikytis savo moralės ir kelionę baigti garbingai – prasmingai. **Nežymimas argumentavimo trūkumas**
- Jos kelionių apmąstymai ryškiai atsiskleidžia eilėraštyje „Kelionių V“, **kuriame vaizduojamas eilinio turistų gyvenimas virsta gilių jausmų paveiktomis išvalgomis apie keliaujantį žmogų. Nežymima F2**
- Net ir neįgyvendinęs savo numatytų tikslų, žmogaus prigimtis verčia jį sau kelti naujus norus, kad jis jaustųsi laimingas. **Žymima arg. vietoj S (dalinė išvada)**

Netinkamai žymimi / nežymimi argumentavimo trūkumai, fakto klaidos (2)

- Būtent tokia situacija atspindi vieno žymiausio vokiečių literatūros autoriaus, filosofo ir mokslininko Johano Volfgango Gėtės **dramoje „Faustas“**. **Pažymėtas F2**
- Faustas myli Margaritą, todėl jam nuo tokių kalbų darosi sunku, jis vadina save klajūnu be namų, gyva grėsme. **Nežymimas argumentavimo trūkumas**
- Gero norėjęs kunigaikštis [*Skirgaila*] neatlaikė tokio aršaus spaudimo, nematė visus tenkinančios išeities. **Nežymimas argumentavimo trūkumas**
- Garšva yra kūrėjas, todėl dėl stipresnio kūrybinio įkvėpimo jis aukoja savo santykius su moterimis. **Nežymimas argumentavimo trūkumas**

Raštingumo vertinimas (1)

- Raštingumo vertinimo netikslumų mažiau nei turinio, bet pasitaiko atvejų, kai vienas vertintojas už gramatiką ir žodyną rašo 7 taškus, kitas – 1.
- **Ivairuoja skyrybos vertinimas** – pasirenkamosios skyrybos atvejai vis dar dažnai laikomi klaidomis.
- **Netikrinama citatų** rašyba, skyryba ir tikslumas.
- **Raštingumo klaidos žymimos ir po 450 žodžių ribos.**

Raštingumo vertinimas (2)

- Norų įgyvendinimas netik padaro žmogų laimingą, tačiau ir žadino jo sielą, neleidžia nurimti, kol tikslas **nebus** įgyvendintas. **Nežymima gr**
- Tad nenuostabu, jog **norint** būti geriausia savo versija, individas privalo gebėti aiškiai reflektuoti patirtis ir veiksmus. **Nežymima nei gr, nei v**
- Kiekvienas individas siekia savo asmeninės laimės, todėl tie, kurie pasiryžta, dėl savo norų gali „**nuversti kalnus**“. **Nežymima v (nemotyvuotos kabutės)**
- Tai įrodo **Romantizmo** epochos rašytojo A. Mickevičiaus lemtis. **Žymima rašyba**

Raštingumo vertinimas (3)

- Šią visuomenei opią temą galima **sutikti** ir kūryboje. **Žymima st vietoj gr**
- Nutylimas **tas**, kas gali pakeisti tą bateriją, pasaulio tvarką, kad sužibtų žibintuvėlis<...> **Žymima gr**
- Pirmasis eilėraščio sakiny s pabrėžia, kad pasaulis baigiasi, ir **panaudojamas** palyginimas: „kaip triušis prieš smauglį“. **Nežymima gr**
- **Anot Ž. P. Sartro:** „Žmogus yra toks, kokį pats save sukuria.“ **Nežymima skyryba**
- Margarita nori būti su Faustu, todėl paaukoja savo garbę, šeimą, ramybę, tačiau jų meilė nėra lygiavertė: mergina vaikinui **tampa tik „įrankis“** pasiekti **malonumams** ir saviems **tikslams**. **Pažymėtos 3 gr**

Raštingumo vertinimas (4)

- Šis palyginimas skaitytojui vilties nepalieka, **nes kol** triušis sprunka, jis gali pabėgti, bet kai triušis prieš smauglį – triušiui galas. **Žymima skyryba**
- **Retas, kuris** iš tikrųjų domisi literatūra, nagrinėja meno kūrinius ir jų idėjas. **Žymima skyryba**
- Autentiškumo beieškant kyla melancholiški jausmai, praeities vaizdiniai, juntama tuštuma erdvėje, lyg nuo eilėraščio žmogaus kelionėje slepiama **kažkas** ypatinga. **Žymima gr**
- Pirmasis eilėraščio sakinyss pabrėžia, kad pasaulis baigiasi, ir **panaudojamas** palyginimas: „kaip triušis prieš smauglį“. **Nepažymėtos gr, skyrybos klaidos**

Žymimi / nežymimi stiliaus trūkumai

- Margarita tampa Fausto norų moralinė auka. **Nežymima st**
- Norų įgyvendinimas tampa ne tik laimės šaltiniu, tačiau ir gyvenimo tikslu, dalyku, suteikiančiu gyvenimui prasmę. **Žymima st**
- Kiekvienas žmogus siekia būti laimingas, jam svarbi jo asmeninė laimė, todėl žmogus dirba, kad įgyvendintų savo tikslus, aukoja tai, kas jam brangu. **Nežymima st**
- Šis palyginimas skaitytojui vilties nepalieka, nes kol triušis sprunka, jis gali pabėgti, bet kai triušis prieš smauglį – triušiui galas.
Nežymima st

Žymimi / nežymimi stiliaus trūkumai (2)

- Dramoje labai aiškiai atsiskleidžia veikėjų skirtingi norai. **Žymima st**
- I dalies ištraukoje „Ola miške“ kalbasi Faustas su velniu Mefistofeliu. **Žymima st**
- Dabar dauguma žmonių yra sumaterialėję, trokšta turtų. **Žymima st**
- Noras yra tarsi Fausto prakeiksmas, kurio jis privalo siekti, kad pajustų vidinę pilnatvę ir ramybę. **Nežymima st**
- Skiltuvas, žibintas ir dagtis – šviesos simboliai išvardinti šviesos spinduliavimo didėjimo tvarka. **Nežymima st**

2026 m. lietuvių kalbos ir literatūros baigiamųjų darbų vertinimo GAIRĖS (koreguotos)

VBE, PUPP rašinių vertintojams

IVADINĖS PASTABOS

Lietuvių kalbos ir literatūros baigiamųjų darbų vertinimo gairės atnaujintos remiantis 2024–2025 m. m. VBE darbų analize. Kalbos aprašas (toliau – Aprašas) papildytas aktualiais vertinimui žodyno, žodžių darybos, morfologijos ir sintaksės atvejais, stiliaus trūkumų vertinimo pavyzdžiais. Prie Aprašo pridėta nauja dalis – „Baigiamųjų darbų vertinimo gairių priedas (susitarimai, pastabos)“. Čia sukelti aktualūs netipiniai, klaidomis baigiamuosiuose darbuose nelaikytini kalbos taisyklingumo ir stiliaus vertinimo atvejai. Kalbos taisyklingumas ir stilius vertinami atsižvelgiant į Apraše pateiktus principus ir kalbos klaidų sąrašus. Aprašas nėra skirtas naudoti kaip ugdymo priemonė. Jis parengtas, kad vertinamų atvejų nereikėtų ieškoti „Kalbos patarimuose“, nagrinėti tų atvejų vertinimo laipsnių ir pan., kad vertinimas būtų vienodesnis.

Kaip papildomais remtasi toliau nurodytais šaltiniais:

1. Rašyba. Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2022 m. sausio 6 d. nutarimu Nr. N-1 (190) patvirtintos lietuvių kalbos rašybos taisyklės – leidinys „Lietuvių kalbos rašyba: taisyklės, komentarai, patarimai“. Prieiga internete: https://vlkk.lt/media/public/file/Nutarimai/Ra%C5%A1yba_2022.pdf.

2. Skyryba. Lietuvių kalbos skyrybos taisyklės, patvirtintos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2019 m. lapkričio 7 d. Nr. N-8 (178). Prieiga internete: <http://www.vlkk.lt/vlkk-nutarimai/nutarimai/nutarimo-del-lietuviu-kalbos-taisykles>.

3. Žodynas ir gramatika.

3.1. „Dabartinės lietuvių kalbos žodynas“ (7-as, 8-as leid.), prieiga internete per <http://lkiis.lki.lt/>.

3.2. „Bendrinės lietuvių kalbos žodynas“, prieiga internete: <http://bkz.lki.lt/>.

3.3. „Dabartinės lietuvių kalbos gramatika“ (4-as leid., 2005).

3.4. „Praktinė bendrinės lietuvių kalbos gramatika“, 2024, prieiga internete www.vlkk.lt/media/public/file/Leidiniai/Praktinė_lietuviu_kalbos_gramatika_Epdf.pdf.

3.5. Kalbos klaidų sąrašas (toliau – KKS, prieiga internete: <http://www.vlkk.lt/aktualiausios-temos/didziosios-klaidos/zodyno>).

3.6. „Kalbos patarimai“ („Gramatinės formos ir jų vartojimas“, 2002; „Sintaksė: 1. Linksnių vartojimas“, 2003; „Sintaksė: 2. Prielinksnių ir polinksnių vartojimas“, 2003; „Sintaksė: 3. Įvairūs dalykai“, 2003). Iš šio

šaltinio į Aprašą įtraukti tik tie atvejai, kurių vertinimas visiškai aiškus, kurie nekelia abejonių ir apie kuriuos kalbėta mokymo procese. Atnaujintų „Kalbos patarimų“ prieiga internete: <https://ekalba.lt/kalbos-patarimai>.

4. Teksto raiška. Žr. Rekomendacijas dėl stiliaus trūkumų vertinimo VBE rašiniuose, prieiga internete: <https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/10600>.

Gairių struktūra

Gairių pradžioje (1–10 psl.) pateikiamas klaidų žymėjimas per brandos egzaminus, rašinių turinio, citatų skyrybos, rašybos aktualijos. Toliau (11–48 psl.) pateikiamas pats Aprašas.

1. KLAIDŲ ŽYMĖJIMAS PER BRANDOS EGZAMINUS

Žymėjimas	Kl. tipas	Komentaras
arg	I. Turinio klaidos	Argumentavimo trūkumas (probleminio klausimo svarstymo turinio trūkumas)
int		Teksto interpretavimo trūkumas
F ₁		Netikslumas, susijęs su pasirinktu kultūriniu kontekstu, ir teksto interpretacijos, ir probleminio klausimo svarstymo rašinyje; netikslumas, susijęs su argumentavimui pasirinktos medžiagos faktais.
F ₂		Probleminio klausimo svarstyme – netikslumas, susijęs su užduotyje pateiktu tekstu, interpretacijoje – netikslumas, susijęs su pateikto teksto turiniu, netinkamai vartojama literatūrologijos sąvoka.
f		Mažoji fakto klaida, nenaikinanti argumento ar interpretacijos pagrįstumo
S		Rašinio struktūros trūkumai
l	II. Kalbos taisyklingumo klaidos	Rašybos klaida
v		Skyrybos klaida
gr		Gramatikos, žodyno klaidos: morfologijos, linksnių ir prielinksnių vartojimo, sakinio dalių ir sakinių jungimo klaidos
st	III. Raiškos klaidos	Stiliaus, logikos klaidos Logikos trūkumai Tikslumo trūkumai Aiškumo trūkumai Glaustumo trūkumai
ak	Akies klaida. Trys akies klaidos – viena raštingumo klaida.	

2. TURINIO VERTINIMO AKTUALIJOS

2.1. FAKTO KLAIDŲ PAVYZDŽIAI

Fakto klaidos	Teksto interpretacija	Probleminio klausimo svarstymas
F ₁	Kontekstas	Kontekstas
	Kaip ir garsaus lietuvių poeto Maironio, Putino vaizdai neturi jokios geografinės vietos ir nėra susieti su niekuo kitu.	- Jų maištas buvo prasmingas, nes sovietams nepavyko užimti televizijos bokšto, o žinia apie sovietų agresiją pasklido po pasaulį ir pagreitino Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą. - Pagrindinis veikėjas – Antanas Garšva – dėl slogių gyvenimo patirčių yra lengvai palaužiama asmenybė, per kūrybą ieškanti teisingumo.
F ₂	Analizė ir interpretavimas	Argumentavimas
	Autorė bando suprasti, kokį kvapą ji jaučia ir ką tai jai suteikia.	Romano pagrindinis veikėjas Faustas suvilioja merginą Gretą ir priverčia ją aklai jį įsimylėti.

- Jeigu probleminio klausimo svarstymo rašinyje ar teksto interpretacijoje mokinys remiasi privalomo autoriaus kontekstu ir visu kūriniu, bet nesiremia duotu tekstu ar neanalizuoja duoto teksto, visas darbas nevertinamas.
- Jei parašyta privalomo autoriaus pavardė, kūrinio pavadinimas, bet tekstu visiškai nesiremiamas ar jis neanalizuojamas, visas darbas nevertinamas.
- Kūrinių faktus ar kitokius šaltinius, kuriais remiasi mokiniai argumentuodami ar interpretuodami, privalu patikrinti.
- Jeigu mokinio darbe žodžiai nesuskaičiuoti, juos suskaičiuoti privalu.
- Rašinio turinys vertinamas iki pabaigos, o raštingumas ir raiška – iki 450 žodžių A kurso ir 400 žodžių B kurso ribos. Klaidos žymimos iki 0 taškų.

2.2. SKYRYBOS VERTINIMO AKTUALIJOS

Paiškintus įvairius probleminius skyrybos atvejus galima rasti prof. A. Drukteinio knygoje „Lietuvių kalbos skyryba. Taisyklės, komentarai, patarimai“ arba VLKK svetainėje (<http://www.vlkk.lt/naujienos/kitos-naujienos/naujas-leidiny-lietuviu-kalbos-skyryba-taisykles-komentarai-patarimai>).

ATVEJIS	KLAIDA	PASTABOS, PAVYZDŽIAI
SKYRYBOS NAUJOVĖS		
3.3. Gali būti laikomi lygiaverčiais ir atskiriami kableliais ne vieno pagrindo požymius nurodantys	–	a) <i>Šią kalbos sritį daugiausiai tyrė akademikas(,) habilituotas daktaras(,) profesorius Zigmas Zinkevičius.</i>

a) derinamieji pažyminiai ar priedėliai prieš pažymimąjį žodį; b) nederinamieji pažyminiai po pažymimojo žodžio.		b) <i>Tarp jo dirbinių – ir dekoratyvios verpstės iš juodmedžio(,) su pritvirtintomis kaulo roželėmis bei žiedais.</i>
3.4. Vienarūšės sakinio dalys be jungtukų, susijusios ne išvardijamaisiais, o priešinio, priežasties, sąlygos santykiais, atskiriamos brūkšniais.	v	<i>Jis bus ne kunigas – daktaras ar poetas.</i> Skryba kableliu laikoma klaida.
4.2 punkto pastaba dėl žodžio pavyzdžiui.	–	Kai pavyzdžiui yra ne įterpinys, o jungiamasis žodis, po jo gali ir nebūti kablelio (<i>Kai kuriose miško vietose, pavyzdžiui(,) eglynuose, buvo pažliugę</i>).
4.3. Aiškinamoji sakinio dalis su išskirtį, įtrauktį ar atskirtį reiškiančiais jungiamaisiais žodžiais be, išskyrus, įskaitant (ir), kitaip negu (nei), neišskiriant (ir), ne(i)skaitant, atvirkščiai negu (nei), priešingai negu (nei), skirtingai negu (nei), skirtingai nuo išskiriama kableliais.		<i>Biologas atkreipė dėmesį, kad, priešingai nei šelmeninės, langinės kregždės gyvena kolonijomis.</i> <i>Šis romanas, skirtingai negu ankstesnieji, grynai „angliškas“.</i>
4.6. Vienavardė sakinio dalis su lyginamosiomis dalelytėmis kaip, lyg, tarsi ir pan. gali būti a) išskiriama, b) atskiriama, c) neskiriama.	–	<i>Atsiveria dieviškai didingas ir tyras(,) tarsi nepaliestas žmogaus(,) gamtovaizdis.</i>
5.1. Išplėsta dalyvinė, pusdalyvinė ar padalyvinė aplinkybė arba dvi ir daugiau neišplėstų gali būti išskiriamos kableliais.	–	<i>Liucė valgomajame dengė stalą, bet(,) išgirdusi svečių(,) tuoj išbėgo jo pasitikti.</i> Lyjant ar sningant(,) nemalonu keliauti.
5.2. Dalyvinėms, pusdalyvinėms ar padalyvinėms artimos aplinkybės su dalelyčių samplaikomis nors ir, kad ir ar dalelyte irgi ir pan. gali būti išskiriamos kableliais.	–	<i>Tais metais(,) nors ir negausiai(,) jis vėl pradėjo kurti.</i>
6.2. Neskiriamas po pažymimojo žodžio einantis nederinamasis pažyminys, išreikštas prielinksnine konstrukcija, įnagininku, padalyvine žodžių grupe arba prasidedantis žodžiais vardu, pavarde, pravarde, tema, antrašte, pavadinimu.	v	<i>Viename sodžiui gyveno neturtėlis žmogus vardu Petras Banys.</i> Tokių konstrukcijų skyrimas laikomas klaida.
6.7. Su dalelytėmis nors (ir), kad ir, kaip ir pan. einantis pažyminys arba	–	<i>Visą dieną(,) nors ir iškankinti ligų(,) kaliniai rovė kelmus.</i>

priedėlis išskiriamas kableliais, jei norima parodyti antrinę aplinkybinę reikšmę ar jis suprantamas kaip neišplėtotas savarankiškas teiginys ir pasakomas išskiriamąja intonacija.		<i>To žemės kempelio(,) kaip didžiausios šventenybės(,) nusilenkia paliesti net rūsčiausios širdies žmonės.</i>
7.2. Palyginimai prie aukštesniojo laipsnio būdvardžių, dalyvių arrieveiksmių, reiškiantys ne kiekį , o bendresnį lyginimą, gali būti išskiriami .	–	<i>Renginys bus ilgesnis(,) nei pernai metais(,) ir gal įdomesnis.</i>
8.2. Įterpinys gali būti išskiriamas kartu su sujungiamuoju jungtuku, išskyrus ar, arba, nei . Įterpinys skiriamas kartu su jungiamosios paskirties neturinčiu jungtuku o .	–	<i>Ir(,) svarbiausia – mokykla buvo pustuštė. Tai šiandienę visuomenę vis labiau verčia žinių, o tiksliau – žinojimo visuomene. Jeįterpinys skiriamas kartu su prijungiamuoju jungtuku, skyrybos klaida.</i>
11.5. Veiksmažodžiai nėra, yra, neturi, turi ir po jų einančio įvardžio kas linksnių formos,rieveiksmiai kur, kada ir pan. su bendratimi ar su apstabarėjusia asmenuojamąja forma gali būti suprantami arba kaip apstabarėjusios vientisos konstrukcijos – tada rašoma be skyrybos ženklų, arba kaip savarankiški tariniai – tada rašomas kablelis, atskiriant nepilnos sandaros šalutinius dėmenis.	–	<i>Matyt, nėra(,) kas pasako jam visą tiesą. Netikiu, kad nebūtų(,) kam nors retkarčiais pas ją užteiti.</i>
11.7. Šalutinis dėmuo gali būti neišskiriamas , jei prieš jį eina dalelytė, panaikinanti šalutinio dėmens intonacinį savarankiškumą.	–	<i>Neišmaniau(,) net ką jam patarti(,) ir sutrikusi tylėjau.</i>
15.6. Jei autoriaus žodžiai nepratęsia tiesioginės kalbos, po tiesioginės kalbos prieš autoriaus žodžius galima rašyti tašką ir didžiąja raide pradėti autoriaus žodžius.	–	<i>„Aš nesakau, kad taip dariau iš meilės. / Iš pareigos dariau.“ Įsipareigojimo tema svarbi visoje Justino Marcinkevičiaus kūryboje.</i>
Taip pat , kareiviai pasiima šeimos nuotrauką, kad tada, kai atrodys, jog viskas prarasta, širdyje pajustų nors lašelį šilumos ir suprastų, kad yra dėl ko stengtis.	v	Dalelytė taip pat nelaikoma modaliniu žodžiu, todėl jos skyrimas yra skyrybos klaida.
Jos apysakoje „Sename dvare“ pagrindinės veikėjos Marijos – mamatės (1) paveikslas ypatingas. Kūrinio veikėjas – vaikas (1) aprašomas kaip vargšas, (2) su per dideliais batais .	–	1. Brūkšnį galima vertinti kaip tapatumo priedėlį, skiriamą iš vienos pusės. 2. Kablelį čia suprantame kaip aiškinimą (aiškinama būdo aplinkybė – kaip kaip vargšas – su per dideliais batais).

SUSITARIMAI		
XIX a. pab., XX a. pr. rašytoja Šatrijos Ragana.	–	Nepabrėžiamos ribos, apytiksliai nusakomas laikas.
Skyrybos ženklas rašomas eilutės pradžioje.	v	Viena klaida visame darbe.
Nemotyvuotos kabutės, nelietuviškos kabutės.	v	Viena klaida visame darbe.
Kaip įterpinį visame darbe skiria <i>tačiau</i> .	v	Viena klaida visame darbe.

CITATŲ SKYRYBA (suderinta su prof. A. Drukteiniu)

	<i>Klaidingos skyrybos pvz.</i>	<i>Taisyklingos skyrybos pvz.</i>
Citatų skyryba sakinio pabaigoje		
Kai citatą sudaro atskiras sakinyss ar keli sakiniai, po įvadinių žodžių dedamas dvitaškis, o citata (pradedama rašyti didžiąja raide) paprastai rašoma toje pačioje eilutėje. Sakinio galo ženklai citatos sakinio pabaigoje rašomi prieš uždaromąsias kabutes. Šauktukas citatos pabaigoje turėtų likti, šiuo atveju tai intonacijos ženklas.	<i>Pirmasis segmentas prasideda žodžiais: „Jiedu atsiskyrė labai draugiškai.“.</i> <i>Lyg save ramindamas vyras teigia: „Kitą kartą jis būsiąs atsargesnis!“.</i> <i>Vyras norėdamas parodyti savo orumą sušunka: „Tamsta, čia mano garbės klausimas!“.</i>	<i>Ciceronas sakė: „Įžangai reikia kuo daugiau svarumo ir kuo mažiau spindesio.“</i> <i>Šiandien klausia manęs: „Kur buvai?“</i> <i>Lengva pasakyti: „Kirsk sau...“</i> <i>Vyras norėdamas parodyti savo orumą sušunka: „Tamsta, čia mano garbės klausimas!“</i>
Vietoj praleistos ilgesnės teksto dalies turi būti rašomas kupiūros ženklas. Sakinio pradžioje ir pabaigoje kupiūra gali būti žymima: [...] <...> (...) /.../ ... Sakinio viduryje kupiūra gali būti žymima: [...] <...> (...) /.../ (daugtaškis sakinio viduryje netinka, laikomas klaida). Jei kas praleista, tinka ženklas <...>, tačiau citatos pradžioje jis nebūtinasis (klaida nelaikome). PASTABA. Po <i>perlus</i> taško jau nereikia, nes citata nepilna. Nebereikia, net jei buvo citatos pabaiga, nes tai į sakinio sudėtį įeinanti citata. Jei netinka kablelis, galima dėti brūkšnį.	<i>Vyras ilgai svajoja apie ją, o užmigęs sapnuoja, kad sunkiai ieško pamesto panelės perlo („<...> gaudo rieškučiomis Pietų vandenyne perlus.“).</i>	<i>Vyras ilgai svajoja apie ją, o užmigęs sapnuoja, kad sunkiai ieško pamesto panelės perlo („gaudo rieškučiomis Pietų vandenyne perlus“).</i> <i>Vyras ilgai svajoja apie ją, o užmigęs sapnuoja, kad sunkiai ieško pamesto panelės perlo („<...> gaudo rieškučiomis Pietų vandenyne perlus“).</i> <i>Vyras ilgai svajoja apie ją, o užmigęs sapnuoja, kad sunkiai ieško pamesto panelės perlo, „gaudo rieškučiomis Pietų vandenyne perlus“.</i> <i>Vyras ilgai svajoja apie ją, o užmigęs sapnuoja, kad sunkiai ieško pamesto panelės perlo – „gaudo rieškučiomis Pietų vandenyne perlus“.</i>

Pabaigoje nereikia kupiūros ženklo, net ir daugtaškio gali nebūti, tačiau klaida nelaikome.	<i>Antrasis segmentas prasideda žodžiais: „Išaušus ir visą dieną <...>“.</i>	<i>Antrasis segmentas prasideda žodžiais: „Išaušus ir visą dieną...“</i> <i>Antrasis segmentas prasideda žodžiais „Išaušus ir visą dieną...“</i> <i>Šiame segmente laikas pasikeičia („Išaušus ir visą dieną“).</i> <i>Antrasis segmentas prasideda žodžiais: „Išaušus ir visą dieną <...>“</i>
Cituojant skliaustuose visą sakinį, atsiranda du ženklai sakinio pabaigoje. Po skliausto taškas būtinas, skliaustuose prieš kabutes nelaikyti klaida, jei taško nėra.		<i>Valdininkas šiandien kitoks nei įprastai („<...> visas išblyškęs. Niekas jo nė pažinti negalėjo.“).</i> <i>Valdininkas šiandien kitoks nei įprastai („<...> visas išblyškęs. Niekas jo nė pažinti negalėjo“).</i>
Citatos pabaigos ženklai, kai citata – sakiny – įsiterpusi į kitą sakinį		
Citata, sudaranti autoriaus sakinio dalį, rašoma toje pačioje eilutėje, ji pradedama mažąja raide (galima ir didžiąja, klaida nelaikome). Jei citata sudaro sakinio dalį, tai, būdama tam tikra dalis, citata neturi pabaigos ženklo – taško. Citata, sudarydama autoriaus sakinio dalį, negali būti rašoma po dvitaškio (jei nekonstruojamas sudėtinis paremiamasis sakiny iš autoriaus kalbos ir citatos). Klaustukas, šauktukas ir daugtaškis tik būdami sakinio gale (t. y. kai jie yra sakinio galo ženklai) atstoja tašką. Sakinio galo ženklai rašomi sakinio pabaigoje.	<i>Kodėl J. V. Gėtė teigia: „Žmogus per klystkelius suranda tikrą kelią.“?</i>	<i>Kodėl J. V. Gėtė teigia: „Žmogus per klystkelius suranda tikrą kelią“?</i> <i>Kodėl J. V. Gėtė teigia „[Ž/ž]mogus per klystkelius suranda tikrą kelią“?</i> <i>Šitą pažadą pakartojo apaštalas Paulius, sakydamas, kad „visi esame viena duona ir vienas kūnas“.</i> <i>Ar šitą pažadą pakartojo apaštalas Paulius, sakydamas, kad „visi esame viena duona ir vienas kūnas“?</i> <i>Šitą pažadą pakartojo apaštalas Paulius, sakydamas, kad „visi esame viena duona ir vienas kūnas“!</i>
Kai cituojamas tik mažas gabaliukas ir (arba) citata sudaro autoriaus sakinio dalį, perkelti po citatos esančio skyrybos ženklo nereikia (laikome klaida).	<i>Jis negali tuo patikėti („<...> dar užmetė akį į sąskaitą.“), tačiau viliasi, kad ji būtų jo.</i>	<i>Jis negali tuo patikėti („dar užmetė akį į sąskaitą“), tačiau viliasi, kad ji būtų jo.</i>

		<i>Jis negali tuo patikėti, „dar užmetė akį į sąskaitą“, tačiau viliasi, kad ji būtų jo.</i> <i>Pagal merginos pasakojimą, perlas buvo „šeimyninis, iš prosenelės paveldėtas“ ir „tokio didumo“.</i> PASTABA. Naujose taisyklėse toks variantas yra numatytas, tik tie patys ženklai po kabučių nekartojami: <i>Pagal merginos pasakojimą, perlas buvo „šeimyninis, iš prosenelės paveldėtas“ ir „tokio didumo!“.</i>
Sakinio pabaigos ženklo (šiuo atveju – taško) nereikia. Citata sudaro autoriaus sakinio dalį. Jei cituojamo sakinio gale yra emocinis ženklas ar citata nutrūksta, vartotini atitinkami ženklai. Klaustukas galėtų būti rašomas, nes yra klausimo ženklas (tik sakinio gale jis atstoja tašką).	<i>Sakinys „Eisim jau.“ atskleidžia...</i>	<i>Sakinys „Eisim jau“ atskleidžia...</i> <i>Sakinys „Ar eisim jau?“ atskleidžia...</i> <i>Sakinys „Eik sau!“ atskleidžia...</i> <i>Sakinys „Eisim, sesule, <...>“ atskleidžia...</i>
Citata, sudarydama autoriaus sakinio dalį, negali būti rašoma po dvitaškio. Tad ir kiti ženklai neaktualūs. Kad tai sakinio dalimi einanti citata, rodo įvadinių žodžių nebuvimas, ėjimas nederinamuoju pažyminiu.	<i>Sakinys: „Eisim jau“ atskleidžia...</i> <i>Sakinys: „Eisim jau“, atskleidžia...</i> <i>Sakinys: „Eisim jau“ – atskleidžia...</i>	<i>Sakinys „Eisim jau“ atskleidžia...</i>
Cituojant tiesioginę kalbą, kabutėse brūkšnių rašyti nereikia.	<i>Regis, protagonistas išsiveidžia („– Palauk, tu pirkly! Tyčiotis iš žmonių... –“), todėl asmeniškai pasikviečia auksakalį Bambuškiną į „aukštą įstaigą“.</i> <i>Vyras norėdamas parodyti savo orumą sušunka: „– Tamsta, čia mano garbės klausimas!“.</i>	<i>Regis, jog protagonistas išsiveidžia („Palauk, tu pirkly! Tyčiotis iš žmonių“), todėl asmeniškai pasikviečia auksakalį Bambuškiną į „aukštą įstaigą“.</i> <i>Vyras norėdamas parodyti savo orumą sušunka: „Tamsta, čia mano garbės klausimas!“</i>

PROBLEMINIAI ATVEJAI		
Kai eilėraštis be skyrybos ženklų, pagal citavimo taisyklės reiktų taško prieš kabutes, bet eilėraščių apskritai sudaro vienas sakiny, vadinasi, iškraipyti autoriaus skyrybos negalima. Tekstas nutraukiamas, todėl tikrų teksto praleidimo (kupiūros) žymėjimas prieš kabutes, jis reiktų ir teksto pabaigos ženklą, todėl taško po kabučių nereiktų.	<i>Prieš lyrinio subjekto akis iškyla laiko naikinančių galių simbolizuojantys vijokliai: „Vijokliai jau apveja šaudymo angą / ir kino teatro duris“.</i> <i>Prieš lyrinio subjekto akis iškyla laiko naikinančių galių simbolizuojantys vijokliai: „Vijokliai jau apveja šaudymo angą / ir kino teatro duris <...>“. Taigi galima nuspėti, kad...</i>	<i>Prieš lyrinio subjekto akis iškyla laiko naikinančių galių simbolizuojantys vijokliai: „Vijokliai jau apveja šaudymo angą / ir kino teatro duris <...>“. Taigi galima nuspėti, kad...</i>
Kai skyrybą komplikuoja stiliaus nesklandumai. Citata yra sakinio dalis, tai rodo įterpinys. Patartina: 1) taisyti sakinio pradžią, 2) palikus įterpinį plėsti pagrindinį sakinį koku nors teiginiu.	<i>Kaip rašo autorė: „Tarytum upę / pakreipė mane negailestinga epocha.“</i> <i>Arba, anot autorės: „.....“</i>	<i>Autorė rašo: „Tarytum upę / pakreipė mane negailestinga epocha.“</i> <i>Filosofas Leonidas Donskis pasakė: „Žmogus, kuris gali rinktis savo gyvenimo kelią, yra pats turtingiausias visame pasaulyje.“</i> <i>Filosofas Leonidas Donskis pabrėžia būtinybę savarankiškai spręsti, anot jo, „žmogus, kuris gali rinktis savo gyvenimo kelią, yra pats turtingiausias visame pasaulyje“.</i> <i>Filosofas Leonidas Donskis yra pasakęs, <u>kad</u> „žmogus, kuris gali rinktis savo gyvenimo kelią, yra pats turtingiausias visame pasaulyje“.</i>
Kai tekstas yra perpasakojamas ar perfrazuojamas, kabutės nerašomos.		<i>Yra toks P. Coelho pasakojimas. Kartą pas išminčių atėjo jaunuolis ir...</i>
Ilgesnė citata gali būti pradedama nauja pastraipa. Prozos tekstas, cituojamas naujoje pastraipoje, gali būti skiriamas ir kabutėmis. Eiliuotas tekstas skiriamas arba kabutėmis, arba tik grafiškai.		<i>Yra toks P. Coelho pasakojimas: „Kartą pas išminčių atėjo jaunuolis ir...“</i>

Kai susiduria dvejų kabutės, rašomos tik vienos. Skliaustuose esanti citata yra viso sakinio dalis, todėl taško neturi būti.	<i>Vaikas svajoja apie normalią šeimą („Labiausiai norėjo, kad jo tėvas būtų toks pats „kaip ir kiti“.“), tačiau puikiai suvokia realybę.</i>	<i>Vaikas svajoja apie normalią šeimą („Labiausiai norėjo, kad jo tėvas būtų toks pats „kaip ir kiti“), tačiau puikiai suvokia realybę.</i>
--	---	---

2.3. PROBLEMINIAI RAŠYBOS VERTINIMO ATVEJAI

ATVEJIS	KLAIDA	PASTABOS
V. M. Putinas, J. T. Vaižgantas J. T.-Vaižgantas, V. M. - Putinas	I	Tai ne fakto, ne skyrybos, o rašybos klaida – netinkamas pavardės ir slapyvardžio užrašymas.
katedros nepažįstamoji	I	Viena klaida.
II-os pusės	I	Prie romėniškų skaitmenų galūnė nerašoma.
II pasaulinis karas	–	
Jei įvardžiuotinės formos vns. gal. ir dgs. kilm. nerašo abiejų nosinių	I	Viena rašybos klaida (nemoka įvardžiuotinės formos rašybos).
<i>XX a. I pus.</i>	–	Santrumpa pus. yra taisyklingai sudaryta.
Santrumpos <i>a., pr., pradž., pab., pb.</i>	–	Santrumpos taisyklingai sudarytos, taigi jos visos galimos.

KALBOS VERTINIMO APRAŠAS

2014 m. parengtas ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos aptartas, o vėlesniais metais koreguotas aprašas atnaujintas 2026 m.

2026 m. Aprašo pakeitimai

1. Į „Nevartotinių svetimybų ir žargono“ skyrių įtraukta naujažodžių.
2. Papildytas vertinių sąrašas.
3. Papildytas žodžių reikšmės klaidų sąrašas.
4. Gramatikos skyrius
 - papildytas naujais žodžių sandaros klaidų atvejais ir jų pavyzdžiais, iš klaidų sąrašo išimti įteisintos darybos priesagos *-ietis*, *-ietė* dūriniai;
 - pridėtas pavienių nenorminių atvejų poskyris;
 - papildyta galūnių, gimininės formų klaidų atvejų;
 - įtraukta pastaba apie vientisinių ir sudėtinių laikų formų vartojimą;
 - įtrauktas būdo prieveiksmio vartojimo klaidų atvejis.
4. Sintaksės skyrius papildytas
 - linksnių (naudininko, galininko, įnagininko ir vietininko) vartojimo klaidų atvejais;
 - prielinksnių *ant*, *apie*, *prieš* ir *ties* vartojimo klaidų atvejais;
 - sakinio dalių ir sakinių jungimo klaidų atvejais;
 - įtrauktas naujas poskyris „Sakinio dalių derinimas“, pateikta jo klaidų pavyzdžių.
5. III Aprašo dalis „Stilius“ papildyta vertinimui aktualiais tikslumo, aiškumo klaidų pavyzdžiais, taip pat pridėta pavyzdžių, kurie rodo, jog nesklandūs, tačiau stiliaus nepažeidžiantys sakiniai nevertintini kaip turintys stiliaus trūkumų.
6. Prie Aprašo pridėtas „Baigiamųjų darbų vertinimo gairių priedas (susitarimai, pastabos)“, į kurį sudėti vertinimo sunkumų keliantys atvejai, nelaikytini klaidomis mokinių baigiamuosiuose darbuose. Priedas sudarytas laikantis to paties aptariamų atvejų nuoseklumo, kokio yra laikomasi Apraše.

I. ŽODYNAS

1. NEVARTOTINOS SVETIMYBĖS IR ŽARGONAS

Pastabos:

- Klaidomis darbuose laikytinos tokios svetimybės, kurios įtrauktos į KKS, taip pat kitos tradiciškai griežtai taisomos (į norminamuosius žodynus neįtrauktos) svetimybės, turinčios įsigalėjusių lietuviškų atitikmenų.
- Darbe motyvuotai (iš nagrinėjamo autoriaus teksto) pavartota svetimybė klaida nelaikoma (pvz., *ubagas* J. Biliūno novelėje „Ubagas“).
- Žargonybių vartojimas darbuose laikomas žodyno klaida.

literaliai *ntk.* = *tiesiog; tiesiogine prasme; pažodžiui; paraidžiui.*

podkastas, podkeistas *ntk.* = *tinklalaidė.*

podkasteris, -ė *ntk.* = *tinklalaidininkas, -ė.*

2. VERTINIAI

KKS 1.3 p.:			
<i>Klaida</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>
<i>apystova</i> <i>gerbūvis</i> <i>įstatymdavys, -ė,</i> <i>įstatymleidys, -ė</i> <i>įstatymdavystė,</i> <i>įstatymleidystė</i> <i>išsireikšti</i> <i>išsireiškimas</i> <i>laisvanoris, -ė</i> <i>laisvanoriškas, -a</i> <i>laisvanoriškai</i> <i>nekuris, -i</i> <i>nekurie, -ios</i> <i>neužilgo</i> <i>obalsis</i> <i>pasėka</i> <i>savistovus, -i</i> <i>savistoviai</i> <i>savistovumas</i> <i>stovyła(s)</i> <i>taipogi</i> <i>vienok</i>	<i>aplinkybė</i> 1. aplinka; 2. aplinkotvarka <i>įstatymų leidėjas, -a</i> <i>įstatymų leidimas, leidyba</i> <i>pasakyti, pareikšti</i> <i>posakis, pasakymas</i> <i>savanoris, -ė</i> <i>savanoriškas, -a</i> <i>savo noru</i> <i>šioks toks, šiokia tokia;</i> <i>tam tikras, tam tikra</i> <i>kai kurie, kai kurios;</i> <i>šiokie tokie, šiokios</i> <i>tokios; kurie ne kurie,</i> <i>kurios ne kurios; vienas</i> <i>kitas, viena kita</i> <i>netrukus, tuoj(au),</i> <i>greitai, veikiai</i> <i>šūkis, devizas</i> <i>padarinys, rezultatas</i> <i>savarankiškas, -a;</i> <i>nepriklausomas, -a</i> <i>savarankiškai,</i> <i>nepriklausomai</i> <i>savarankiškumas</i> 1. statula; 2. figūra <i>taip pat</i> <i>o, bet, tačiau, vis dėlto</i>	<i>ant kiek</i> <i>ant kiek ..., ant tiek</i> <i>ant savęs</i> <i>ant sveikatos</i> <i>ant tiek</i> <i>[būti (yra, buvo...)] (ne)</i> <i>kurse</i> <i>ir taip</i> <i>iš kalno</i> <i>kaip kartas, kaip sykis</i> <i>kaip taisyklė</i> <i>kas liečia</i> <i>kas link</i> <i>prie ko</i> <i>būk tai</i> <i>(kaž)kada tai</i> <i>(kaž)kaip tai</i> <i>(kaž)kodėl tai</i> <i>(kaž)koks tai, (kaž)kokia</i> <i>tai</i> <i>(kaž)kuris tai, (kaž)kuri</i> <i>tai</i> <i>(kaž)kur tai</i>	kaip, kiek kiek ..., tiek sau, savarankiškai į sveikatą taip, tiek (ne)žinoti; būti (ne)supažindintam, -ai, (ne)susipažinusiame, -iai, (ne)įsigilinusiam, -iai ir štai; taigi; o dabar iš anksto kaip tik paprastai, dažniausiai (o) dėl Kas link muzikos, tai jis negabus. (= Muzikai jis negabus.) kuo dėtas, -a esą, neva, girdi, kad, lyg, tartum kažkada, kitados, kadaise 1. kažkaip, kažin kaip; 2. kaip nors kažkodėl, kažin kodėl 1. kažkoks, -ia; 2. tam tikras, tam tikra kuris, kuri; kažkuris, kažkuri; kažin kuris, kažin kuri 1. kažkur, kažin kur; 2. iš dalies; 3. apie, maždaug, apytikriai
Kitos klaidos:			
<i>didelis ačiū, didelis dėkui</i>	<i>Norėtume tarti didelį ačiū</i> <i>(= nuoširdžiai, labai</i> <i>padėkoti) už pagalbą.</i>	<i>kaip pavyzdžiui</i>	<i>Daug kas dirba, kaip</i> <i>pavyzdžiui</i> <i>(= pavyzdžiui) aš.</i>
		<i>turėti gerą laiką</i>	<i>Vakarėlyje turėjome gerą</i> <i>laiką (= gerai leidome</i> <i>laiką; gerai</i> <i>pasilinksminome).</i>

3. ŽODŽIŲ REIKŠMĖS KLAIDOS (SEMANTIZMAI)

KKS 1.4 p.; į jį pasviruoju šriftu įterptos kelios kitos žodžių reikšmės klaidos.	
<i>Klaida</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>
abuojas, -a	nevert. r. „abejingas, -a“: Savo darbui jis visai abuoja (= abejingas).
abuojumas	nevert. r. „abejingumas“.
aplamai	nevert. r. „apskritai“: Aplamai (= Apskritai; Apskritai imant; Iš esmės) darbą gerai parašėte.
apmokyti	nevert., jei nekalbama apie paviršutinišką, menko intensyvumo, neilgai trunkantį mokymą: Nusikaltėlių padėjo surasti specialiai apmokyti (= (iš)mokyti) šunys.
apmokymas	nevert. r. „mokymas, išmokymas“.
apsieiti	nevert. r. „atsieiti, kainuoti“: Jų išlaikymas valstybei brangiai apsiėjo (= atsiėjo, kainavo).
ap(sį)jungti	nevert. r. „su(sį)jungti; su(sį)vienyti; su(sį)burti“: apjungti (= sujungti) firmas, bankus, įmones ir pan.; apjungti (= suvienyti) pastangas, jėgas ir pan.; apjungti (= suburti) žmones, visuomenę, bendraminčius ir pan.; apsiungti (= susiburti) į draugiją, sąjungą ir pan.
ap(sį)jungimas	nevert. r. „su(sį)jungimas; su(sį)vienijimas; su(sį)būrimas“.
apsivesti	= vesti (kalbant apie vyrą); (iš)tekėti (kalbant apie merginą); susituokti.
aptarnauti sąskaitą	= tvarkyti sąskaitą.
apturėti	nevert. r. „turėti, patirti“: Kiek vargo apturėjau (= turėjau, patyriau) dėl to savo vaiko!
atidaryti	
atidaryti akis	= atmerkti akis, atsimerkti;
atidaryti atminimo lentą, paminklą	= atidengti atminimo lentą, paminklą;
atidaryti čiaupą	= atsukti čiaupą
atidaryti dujas, vandenį	= paleisti dujas, vandenį;
atidaryti knygą, sąsiuvinį	= atversti, atskleisti knygą, sąsiuvinį;
atidaryti skėtį	= išskleisti skėtį.
atidengti	
atidengti kaltininką, nusikaltėlį	= nustatyti kaltininką, nusikaltėlį;
atidengti sąskaitą	= atidaryti sąskaitą.
atidirbti	nevert. r. „baigti rengti, kurti, galutinai apdoroti, išstobulinti“: atidirbti (= baigti rengti, kurti, galutinai apdoroti, išstobulinti) metodiką, planą, projektą, technologiją ir pan.
atkoreguoti	nevert. r. „(pa)koreguoti“: Mūsų komitetas šį projektą neseniai atkoregavo (= pakoregavo).
atkrauti	nevert. r. „išsiųsti; išvežti“: Atkrovėme (= Išsiuntėme; Išvežėme) prekes į Vokietiją.

atleisti	nevalt. r. „(iš)duoti; parduoti“: atleisti (= (iš)duoti) knygą (skaitytojui); atleisti (= parduoti) prekę (pirkėjui).
atleidimas	nevalt. r. „išdavimas; pardavimas“.
atlieti	nevalt. r. „nulieti, išlieti, padaryti ką liejant“: atlieti (= nulieti, išlieti) detalę, paminklą, skulptūrą ir pan.
atmainyti	nevalt. r. „panaikinti“: atmainyti (= panaikinti) įstatymą, nutarimą, potvarkį, susitarimą, nuosprendį ir pan.
atmirti	nevalt. r. „(iš)nykti, mirti, liautis egzistavus“: Senosios tradicijos pamažu atmiršta (= miršta, nyksta).
atreaguoti	nevalt. r. „(su)reaguoti“: Į mano skundą seniūnija neatreagavo (= ne(su)reagavo).
atredaguoti	nevalt. r. „suredaguoti“: Tekstas prastai atredaguotas (= suredaguotas).
atreguliuoti	nevalt. r. „sureguliuoti“: Vairą reikėtų atreguliuoti (= sureguliuoti).
atremontuoti	nevalt. r. „suremontuoti“: Atremontavo (= Suremontavo) namą ir garažą.
atrestauruoti	nevalt. r. „restauruoti“: Atrestauravome (= Restauravome) paveikslą ir freską.
atsiekti	nevalt. r. „pasiekti“: Šiomet atsiekėme (= pasiekėme) neblogų rezultatų.
atsiekimas	nevalt. r. „laimėjimas, pergalė; atradimas“.
atsinešti	nevalt. r. „elgtis; žiūrėti (į ką)“: Po to įvykio jis atsineša (= žiūri) į mane labai draugiškai (= elgiasi su manimi labai draugiškai).
atsinešimas	nevalt. r. „elgesys; požiūris“.
at(si)žymėti	nevalt. r.: 1. „pa(si)žymėti“: Prašom at(si)žymėti (= pa(si)žymėti) bilietą; 2. „apdovanoti“: Geriausi darbuotojai buvo atžymėti (= apdovanoti) vertingomis dovanomis.
atstovėti	nevalt. r. „nepasiduoti; ginti (savo nuomonę, požiūrį); atlaikyti, atremti“: Tikroji šalies stiprybė yra gebėti atstovėti (= atremti) visus gąsdinimus ir šantažą. Negali būti tiesos be pasiryžimo ją atstovėti (= ginti; už ją kovoti).
atžyma	nevalt. r.: 1. „žyma; įrašas“; 2. „žymė; žymuo“.
bendrai	nevalt. išvadiniu (apibendrinamuoju) žodžiu: Bendrai (= Apskritai) jis neblogas žmogus.
davinys	nevalt. r. „duomuo“: Pastarųjų apklausų daviniai (= duomenys) teikia vilčių.
dėti(s)	
dėti(s) suknelę, švarką, palatą, apsiaustą ir pan.	nevalt. r. „vilkti(s) suknelę, švarką, palatą, apsiaustą ir pan.“
dėti(s) apavą, kojines, kelnės, sauskelnės ir pan.	nevalt. r. „auti(s), mauti(s) apavą, kojines, kelnės, sauskelnės ir pan.“
dėtis diržą, juostą ir pan.	nevalt. r. „juosti(s) diržą, juostą (diržu, juosta) ir pan.“
dėti(s) auskarus, laikrodį, sagę ir pan.	nevalt. r. „segtis auskarus, laikrodį, sagę ir pan.“
eilė	nevalt. r. „daug, nemaža“: Rasta eilė (= daug; nemaža) pažeidimų.
epinis, -ė	nevalt. r. „įspūdingas; didingas, didis; milžiniškas“: Sportininkai mus nudžiugino epine (= įspūdinga) pergale. Šalies prezidentas potvynius pavadino epinio (= milžiniško) masto katastrofa.
gautis	nevalt. savaimine rezultatine reikšme: Gali taip gautis (= išeiti, atsitikti), kad šiomet nebesusitiksime. Kas čia gavosi (= pasidarė, išėjo)? Lyginant su 1997 m., gautųsi (= išėitų, būtų) visai kitas vaizdas.

glaustais terminais	= greitai, per trumpą laiką: Užsakymus atliekame glaustais terminais (= greitai, per trumpą laiką).
įjungti	nevert. r. „įrašyti, įtraukti“: įjungti (= įrašyti, įtraukti) į planą, sąrašą, komisiją ir pan.
įnešti	nevert. r.: 1. „pateikti“: įnešti (= pateikti) pasiūlymą ir pan.; 2. „įtraukti, įrašyti (į ką)“: įnešti (= įtraukti, įrašyti) į sąrašą, sutartį, protokolą ir pan.; 3. „įtraukti, įrašyti, padaryti (ką)“: įnešti (= padaryti) pataisą, pakeitimą, papildymą ir pan.
įpakavimas	nevert. r. „pakuotė“: Žaislai atsiųsti popieriniame įpakavime (= popierinėje pakuotėje).
ypatingai	nevert. r. „ypač“: Man patinka filmai, ypatingai (= ypač) dokumentiniai.
išdirbti	nevert. r. „parengti, sukurti“: išdirbti (= parengti, sukurti) projektą, terminiją ir pan.
išeinant iš ko	nevert. r. „remiantis kuo, vadovaujantis kuo; atsižvelgiant į ką“: Nutarimas buvo priimtas išeinant iš susidariusios padėties (= atsižvelgiant į susidariusią padėtį).
išieškotas, -a	nevert. r. „išdailintas, -a, dailus, -i, prašmatnus, -i, elegantiškas, -a, subtilus, -i, rafinuotas, -a, galantiškas, -a“: išieškotas, -a (= išdailintas, -a, prašmatnus, -i) dirbinys, forma ir pan. (apie meno kūrinį); išieškotas (= subtilus, rafinuotas) skonis; išieškotos (= dailios, rafinuotos) manieros; išieškotas (= dailus, galantiškas) elgesys ir pan.
išimti dokumentus, ginklus, sprogmenis, narkotikus ir pan. (iš asmens)	= paimti dokumentus, ginklus, sprogmenis, narkotikus ir pan.
dokumentų, ginklų, sprogmenų, narkotikų ir pan. išėmimas (iš asmens)	= dokumentų, ginklų, sprogmenų, narkotikų ir pan. paėmimas.
išjungti	nevert. r.: 1. „išbraukti, atleisti“: išjungti (= išbraukti) iš plano, sąrašo, suvestinės ir pan.; išjungti (= išbraukti, atleisti) iš komisijos, komiteto, tarybos, organizacijos ir pan.; 2. „išskaičiuoti, atimti“: išjungti (= išskaičiuoti, atimti) iš kainos, sumos, vertės ir pan.
išlaikyti	nevert. r. „išskaičiuoti“: išlaikyti (= išskaičiuoti) alimentus, mokesčius ir pan.
išlaikymas	nevert. r. „išskaičiavimas, išskaita“.
išlaikytas, -a	nevert. r. „santūrus, -i, susitvardantis, -i, susivaldantis, -i“: Mano naujasis kaimynas – pavydėtinai išlaikytas (= santūrus, susitvardantis, susivaldantis) žmogus.
išmetinėti (užmetinėti)	nevert. r. „prikaišioti, priekaištauti“: Tu jam dėl to neišmetinėk (neužmetinėk) (= neprikaišiok, nepriekaištauk).
išmetinėjimas (užmetinėjimas)	nevert. r. „prikaišiojimas, priekaištas“.
išnešti	nevert. r.: 1. „priimti“: išnešti (= priimti) nutarimą, sprendimą, nuosprendį ir pan.; 2. „duoti, pareikšti“: išnešti (= duoti, pareikšti) įspėjimą, papeikimą ir pan.; 3. „pateikti“: išnešti (= pateikti) pasiūlymą, protestą ir pan.
išpildyti, pildyti	

išpildyti kūrinį	= atlikti kūrinį;
(iš)pildyti planą	= (į)vykdyti planą;
pildyti pareigas	= eiti pareigas.
išpulti	nevert. r.: 1. „tekti, priderėti, prireikti, priklausyti“: Užmokėk jam, kiek išpuola (= pridera, priklauso); 2. „pasitaikyti“: Kalėdos pernai išpuolė (= pasitaikė) gražios.
išrišti	nevert. r. „išspręsti“: Kažin, kaip šį klausimą išriš (= išspręs) apskritis?
išrišimas	nevert. r. „išsprendimas“.
išskirti	nevert. r. „(pa)skirti“: Išskyrė (= Paskyrė) sklypą namui statyti. Fimos vadovai išskyrė (= (pa)skyrė, davė) premijas.
išstatyti sąskaitą	= pateikti, išrašyti sąskaitą.
išstoti	nevert. r. „kalbėti; viešai pasirodyti“: Kas dar nori išstoti (= kalbėti)? Dabar išstos (= pasirodys) ansamblis.
išstojimas	nevert. r. „kalba; viešas pasirodymas“.
iššaukti	nevert. r. „sukelti“: iššaukti (= sukelti) ligą, reakciją, žemės drebėjimą ir pan.
iššaukiantis, -i; iššaukiamas, -a	nevert. r. „įžūlus, -i, provokuojamas, -a“: iššaukiantis (= įžūlus, provokuojamas) elgesys, žvilgsnis, tonas ir pan.
iššaukiančiai, iššaukiamai	nevert. r. „įžūliai, provokuojamai“.
išvesti	nevert. r. „išbraukti, atleisti“: išvesti (= išbraukti, atleisti) iš komisijos, komiteto, tarybos ir pan.
išvesti iš eksploatacijos	= nutraukti eksploataciją; sustabdyti; išjungti.
išžiūrėti	nevert. r. „apsvarstyti, išnagrinėti“: išžiūrėti (= apsvastyti, išnagrinėti) prašymą, siūlymą, skundą ir pan.
įvesti	
įvesti į eksploataciją	= atiduoti naudoti, eksploatuoti; paleisti; įjungti
įvesti į komisiją, komitetą, tarybą ir pan.	nevert. r. „įtraukti į komisiją, komitetą, tarybą ir pan.“
įvesti kamuolį į žaidimą	= paduoti (įmesti, įspirti) kamuolį į žaidimą
įvesti pataisą, papildymą	= įtraukti, įrašyti, įdėti pataisą, papildymą
kažkada	nevert. r. „kada nors“: Visos krizės praeina, kažkada (= kada nors) praeis ir ši.
kažkas	nevert. r. „kas nors; kai kas; šis tas“: Kiekvienas mokinys, kuriam kažkas (= kas nors) nesiseka, norėtų turėti pagalbininką. Ką reikia daryti, norint kažko (= ko nors; šio to) pasiekti?
kažkiek	nevert. r. „kiek, bent kiek, šiek tiek“: Kad patektum į tą mokyklą, turi būti jau kažkiek (= kiek; bent kiek; šiek tiek) prasilavinęs kompiuterinių technologijų srityje.
kažkoks, -ia	nevert. r. „koks, -ia nors; šioks toks, šiočia tokia“: Norint pabrėžti kažkokią (= kokią nors) mintį, dažnai pasitelkiami gestai. Jeigu matyti kažkokių (= kokių nors) specialistų stygius, mokyklos turi persiorientuoti.

kažkur	nevalt. r. „kur nors“: Savaitgaliais išeinu kažkur (= kur nors) pavalgyti, papramogauti.
kažkuris, -i	nevalt. r. „kuris, -i nors; tam tikras, -a“: Jeigu būtų užpulta kažkuri (= kuri nors) NATO narė, kitos narės ateitų jai į pagalbą.
kolaboruoti	nevalt. neutralia r. „bendradarbiauti“: Rašytoja aktyviai kolaboruoja (= bendradarbiauja) su šalies ir užsienio teatrais.
kurčias, -ia	nevalt. r. „duslus, -i“: Nuaidėjo kurčias (= duslus) sprogimas.
mano, tavo, jo, jos, jūsų, jų	nevalt. r. „savo“: Kur aš pasidėjau mano (= savo) knygas? Pasiimkite jūsų (= savo) knygas.
matomai (regimai)	nevalt. įterptiniu žodžiu nuomonei reikšti: Matomai (Regimai) (= Matyt), mums reikėtų dar kartą pasitarti. Matomai (Regimai), (= Turbūt) jau laikas eiti miegoti.
mylėti, mylėtojas	nevalt. r. „mėgti, mėgėjas“: Mes esame jūsų patiekalų mylėtojai (= mėgėjai).
naudoti	nevalt. r. „vartoti“: Autorius naudoja (= vartoja) daug metaforų, vaizdingų žodžių. Mama naudoja (= vartoja) daug vaistų.
nešti atsakomybę	= būti atsakingam, -ai, atsakyti
nuimti (nusiimti)	
nuimti draudimą, apribojimus, sankcijas, muitus ir pan.	= panaikinti draudimą, apribojimus, sankcijas, muitus ir pan.
nuimti greitį, tempą	= sumažinti greitį, tempą
nuimti nuo kontrolės	= nutraukti kontrolę, liautis kontroliuoti, kontroliavus
nuimti nuo pareigų	= atleisti iš pareigų
nuimti premiją, priemoką	= neduoti, neskirti premijos, priemokos; nubraukti premiją, priemoką
nuimti priežastis, (psichologinę) įtampą	= pašalinti, panaikinti priežastis, (psichologinę) įtampą
nuimti skausmą	= numalšinti skausmą
nu(si)imti apavą, kojines, kelnes, sauskelnes ir pan.	nevalt. r. „nu(si)auti, nu(si)mauti apavą, nusimauti kojines, kelnes, sauskelnes ir pan.“
nu(si)imti diržą, juostą ir pan.	nevalt. r. „nu(si)juosti diržą, juostą ir pan.“
nu(si)imti sagę, auskarus, laikrodį, žiedą ir pan.	nevalt. r. „nu(si)segti sagę, laikrodį, išsisegti auskarus, nusimauti žiedą ir pan.“
nu(si)imti nuo įskaitos	= iš(si)braukti, iš(si)rašyti, iš(si)registruoti iš įskaitos
nu(si)imti suknelę, apsiaustą, švarką, paltą ir pan.	nevalt. r. „nu(si)vilksti suknelę, apsiaustą, švarką, paltą ir pan.“
pajungti	nevalt. r.: 1. „privesti“ (kalbant apie komunikacijas): pajungti (= privesti) dujas, elektrą, vandenį, šildymą, telefoną ir pan.; 2. „įjungti“ (kalbant apie tiekimo pradžių): pajungti (= įjungti) dujas, elektrą, vandenį, šildymą, telefoną ir pan.; 3. „prijungti“: pajungti (= prijungti) variklį, skalbimo mašiną ir pan.
pajungimas	nevalt. r. „privedimas; įjungimas; prijungimas“
pakankamai	nevalt. neigiamai daikto ar veiksmo ypatybei sušvelninti vietoj prieveiksmių <i>gana, gerokai</i> : Tuo metu daugelis žmonių gyveno pakankamai (= gana) skurdžiai. Pakankamai (= Gana) nedaug studentų renkasi studijuoti pedagogiką.

	Mūsų aplinka pakankamai (= gana, gerokai) užteršta pramonės. Vart. r. „užtektinai“. Tu esi jau pakankamai didelė, kad suprastum, apie ką kalbu.
pakelti	
pakelti klausimą, problemą	= iškelti klausimą, problemą;
pakelti duomenis, bylą ir pan.	= peržiūrėti, pa(si)tikrinti duomenis, bylą ir pan.
pasimesti	nevalt. r. „sumišti, sutrikti“: Ji pasimetė (= sumišo, sutriko) ir nieko negalėjo atsakyti.
paskaičiuoti	nevalt. r. „(tiksliai) apskaičiuoti, suskaičiuoti“: Būtina paskaičiuoti (= apskaičiuoti) didžiausią šių vaistų dozę.
paskaičiavimas	nevalt. r. „(tikslus) apskaičiavimas“
pastarasis, -oji	nevalt. r. „jis, ji; šis, ši“, kai kalbama apie vieną objektą: Labai spalvingas Vingienės charakteris; pastaroji (= ji) parodoma kaip pikta, šiurkšti ir nevalyva moteris. Mokslininkai tiria gamtą ir atranda daug sąsajų tarp žmogaus ir pastarosios (= jos). Vart. r. „paskutinis iš minėtųjų“.
pastovėti už ką	nevalt. r. „pakovoti; apginti“: Mama visada pasiruošusi pastovėti (= pakovoti) už savo vaikus (= apginti savo vaikus). Ne kartą įsitikinome, kad Lietuva moka už save pastovėti (= apsiginti).
pašalinis (vaistų) veikimas	= šalutinis (vaistų) poveikis
pašvęsti	nevalt. r. „skirti, dedikuoti“: Vakaras pašvęstas (= skirtas) poeto 100-ųjų metinių sukakčiai. Knyga pašvęsta (= skirta) lietuvių kovoms su kryžiuočiais. Vart. <i>pasišvęsti</i> , kalbant apie kam nors atsidavusį žmogų: Jis sunkiai dirbo ir buvo pasišvęstęs tėvynei ir jos žmonėms.
pavesti	nevalt. r. „apvilti, apgauti; netesėti“: Jis ne kartą yra mus pavedęs (= apvylęs, apgavęs).
pergyventi, pergyvenimas	nevalt. r. „jaudintis, sielotis, sielvartauti, liūdėti, nerimauti; jaudinimasis, sielvartas, rūpestis“: Ji labai pergyveno (= jaudinosi, nerimavo) dėl tėvynėje likusių artimųjų. Paprašiau jį pasidalinti savo mintimis ir pergyvenimais (= rūpesčiais).
pernešti	nevalt. r. „pakelti, iškentėti, iškęsti, išturėti, išverti“: pernešti (= pakelti, iškentėti, iškęsti, išturėti, išverti) skausmą, sielvartą, netektį, nelaimę ir pan.
perspėti	nevalt. r. „užkirsti kelią, neleisti atsirasti“: perspėti ligą, nusikaltimą, nelaimę ir pan. (= užkirsti kelią, neleisti atsirasti) ligai, nusikaltimui, nelaimei ir pan.
pervesti	nevalt. r. „perkelti“: pervesti (= perkelti) į kitą grupę, klasę, kursą, skyrių, į kitas pareigas ir pan.
pilnas, pilnai	nevalt. r. „visas, visiškai“: Su jūsų nuomone pilnai (= visai; visiškai) sutinku.
praanalizuoti	nevalt. r. „išanalizuoti“: Būtina praanalizuoti (= išanalizuoti) padėtį.
prabalsuoti	nevalt. r. „balsuoti, pabalsuoti, nubalsuoti, subalsuoti, baigti balsuoti“: Mes jau prabalsavome (= balsavome, pabalsavome, buvome balsuoti).
prabėgti	nevalt. r. „(nu)bėgti“: Kasdien prabėgu (= nubėgu) keletą kilometrų.

pračiuopti	nevert. r. „apčiuopti, užčiuopti“: Padidėjusias kepenis nesunku pračiuopti (= užčiuopti).
pradiktuoti	nevert. r. „padiktuoti“: Pradiktavau (= Padiktavau) visas pavardes telefonu.
praeiti	nevert. r.: 1. „nueiti“: praeiti (= nueiti) atstumą, kelią, nuotolį; 2. „išeiti“: praeiti (= išeiti) kursą, mokyklą, mokslus (t. y. baigti kursą, mokyklą, mokslus); 3. „paeiti“: praeiti (= paeiti) į priekį, į kairę, į dešinę ir pan.; 4. „eiti“: Praeiti (= Įeiti) draudžiama.
praėjimas	nevert. r. „(į)ėjimas“: Praėjimas (= Įėjimas) į kiemą kitoje pusėje.
prafinansuoti	nevert. r. „finansuoti“: Šį projektą derėtų prafinansuoti (= finansuoti) iš rezervų fondo.
pragalvoti	nevert. r. „apgalvoti“: Šis sprendimas gerai pragalvotas (= apgalvotas).
prakeliauti	nevert. r. „keliauti, nukeliauti“: Tą vasarą prakeliavome (= nukeliavome) 300 km.
praklaustyti	nevert. r. „perklausyti, išklaustyti“: praklaustyti (= perklausyti) įrašą, praklaustyti (= išklaustyti) paskaitą ir pan.
prakomentuoti	nevert. r. „(pa)komentuoti“: Šis įvykis buvo išsamiai prakomentuotas (= (pa)komentuotas) per televiziją.
prakonsultuoti	nevert. r. „(pa)konsultuoti“: Mūsų grupę dėstytojas jau prakonsultavo (= (pa)konsultavo).
prakontroliuoti	nevert. r. „(pa)kontroliuoti“: Prakontroliuokite (= Pakontroliuokite), kad ataskaitos būtų pateiktos laiku.
pramatyti	nevert. r. „numatyti“: Šitą ėjimą (šachmatų) reikėjo pramatyti (= numatyti).
pramatymas	nevert. r. „numatymas“.
praplaukti	nevert. r.: 1. „nuplaukti“: praplaukti (= nuplaukti, t. y. įveikti) atstumą, distanciją, nuotolį ir pan.; 2. „perplaukti“: praplaukti (= perplaukti) baseiną, ežerą, tvenkinį ir pan.
praskambėti	nevert. r. „nuskambėti, suskambėti“: Jos balse praskambėjo (= nuskambėjo) nepasitenkinimo gaidelė.
pravažiuoti	nevert. r. „važiuoti, įvažiuoti, nuvažiuoti“: Pravažiuoti (= Važiuoti) be bilieto draudžiama. Pravažiuoti (= Įvažiuoti) į kiemą reikia iš kitos pusės. Mums liko pravažiuoti (= važiuoti, nuvažiuoti) 5 km.
pravažiavimas	nevert. r. „(į)važiavimas“: Už pravažiavimą (= važiavimą, kelionę) be bilieto jums teks mokėti baudą. Pravažiavimas į teritoriją draudžiamas (= Įvažiuoti į teritoriją draudžiama).
pravažiuojantis, pravažiuojamas bilietas	= nuolatinis, mėnesinis bilietas.
pravesti	nevert. r.: 1. „nutiesti, įvesti“: Laidai neturi būti pravedami (= tiesiami) paviršiuje; 2. „išvesti, nubrėžti“: Pravesti (= Išvesti, nubrėžti) liniją.
pribūti	nevert. r. „ateiti, atvykti“: Skirtu laiku jis taip ir nepribuvo (= neatėjo, neatvyko).

priešakinis, -ė	nevert. r. „pažangus, -i“: priešakinė (= pažangi) idėja, mintis, pasaulėžiūra, priešakinis (= pažangus) mąstymas ir pan.
prigulėti	nevert. r. „priklausyti, priderėti, pareiti“: Tie pinigai jam priguli (= priklauso, pridera). Tai priguli (= priklauso, pareina) ne nuo žmogaus valios.
priimti vaistus	nevert. r. „gerti, vartoti vaistus“.
prileisti trūkumų	= padaryti, pridaryti trūkumų; leisti atsirasti trūkumams.
rastis	nevert. r. „būti“: Mūsų būstinė randasi (= yra) Kaštonų gatvėje. Kur tu dabar randiesi (= esi)?
reiškia	nevert. r. „vadinasi, taigi“: Reiškia (= Vadinasi), tu rytoj neateisi? Reiškia, (= Taigi) dirbsime iki vėlumos.
sąstatas	nevert. r. „sudėtis“: komandos, komiteto, tarybos ir pan. sąstatas (= sudėtis).
sekančias, -i	nevert. r.: 1. „šis, -i, šitoks, -ia, toks, -ia“ (prieš išvardijimą): Vilniuje šiuo metu veikia sekančios (= šios, tokios) parodos: [...]; 2. „štai kas; štai kodėl“ (prieš aiškinimą): Atsakydamas į jūsų raštą pranešu sekančią (= štai ką).
sekančiai	nevert. r. „taip, šitaip“.
senai	nevert. r. „seniai“: Jie buvo senai (= seniai) nesimatę.
skaityti	nevert. r.: 1. „laikyti“ (ką kuo): Jis manęs žmogum neskaito (= nelaiko); 2. „manyti, būti tam tikros nuomonės, būti įsitikinusiam, -iai“: Skaitau (= Manau), kad jūsų nuomonė nėra teisinga.
statyti	
statyti grafiką, planą, tvarkaraštį	= (su)daryti grafiką, planą, tvarkaraštį
statyti tašką, kablelį, kitus skyrybos ženklus	= (pa)dėti, (pa)rašyti tašką, kablelį, kitus skyrybos ženklus
statyti klausimą, reikalavimą, sąlygą, kandidatūrą	= (iš)kelti klausimą, reikalavimą, sąlygą, kandidatūrą
statyti pažymį	= (pa)rašyti pažymį
statyti protokolą	= (su)rašyti protokolą
statyti tikslą	= (iš)kelti tikslą
statyti kelią, dujotiekį	= (nu)tiesti kelią, dujotiekį
statyti radiatorių, variklį, skaitiklį ir pan.	nevert. r. „įrengti, įtaisyti, pritaisyti, (į)dėti radiatorių, variklį, skaitiklį ir pan.“
stebėti	nevert. r. „matyti“: Mokinių rašiniuose stebima (= matoma; randama; aptinkama) būdinga klaida.
aukščiau stovintis, -i (pareigūnas, įstaiga)	nevert. r. „aukštesnis, -ė, aukštesnysis, -ioji, vyresnis, -ė, vyresnysis, -ioji, viršesnis, -ė (pareigūnas, įstaiga)“
stovis	

ligonio, pastato stovis	= ligonio, pastato būklė;
dvasinis, moralinis stovis	= dvasinė, moralinė būseną.
sutikti	nevert. r. „rasti, pastebėti, aptikti, būti, pasitaikyti“: Šis žodis sutinkamas (= randamas, aptinkamas, pasitaiko, yra) tik keliose tarnėse. Šis klajojančio cirko personažas sutinkamas (= aprašomas, pasitaiko) ne vieno autoriaus kūryboje.
talpinti	nevert. r. „dėti, spausdinti“ (pvz., laikraštyje)
tamprus, -i	nevert. r. „glaudus, artimas“: Mus sieja tamprūs (= glaudūs; artimi) ryšiai.
teisingas, -a teisingai	nevert. r. „taisyklingas, atitinkantis taisyklės; tinkamas, reikiamas, prideramas“: Žodį neteisingai (= netaisyklingai; klaidingai; ne taip) parašei. Koks turi būti teisingas (= tinkamas, prideramas, kultūringas) elgesys prie stalo?
titulinis	nevert. r. „pagrindinis, vyraujantis, pamatinis“: Kūrinio titulinis (= pagrindinis) veikėjas nueina ilgą ir sudėtingą kelią.
tūlas, -a	nevert. r. „toks, -ia, kažkoks, -ia, vienas, -a, kuris ne kuris, kuri ne kuri“: Tūlas (= Vienas; Kažkoks) amerikiečių bankininkas užsisakė portretą.
užbėgimas	nevert. r. „bėgimas“ (bėgimo varžybų etapas)
uždaryti	
uždaryti akis	= užmerkti akis, užsimerkti
uždaryti čiaupą	= užsukti čiaupą
uždaryti knygą, sąsiuvinį	= užversti, užskleisti knygą, sąsiuvinį
uždaryti sąrašą, kartoteką	= baigti (pildyti, rašyti) sąrašą, kartoteką
uždaryti skėtį	= suglausti skėtį
užėjimas	nevert. r. „ėjimas“ (ėjimo varžybų etapas)
užinteresuoti	nevert. r. „suinteresuoti, sudominti“: Svarbiausia – užinteresuoti (= suinteresuoti, sudominti) pirkėją
užkrauti akumuliatorių	nevert. r. „įkrauti akumuliatorių“
užmanyti	nevert. r. „sumanyti, sugalvoti“: Jam pavyko užmanyti (= sumanyti, sugalvoti) naują šio uždavinio sprendimą.
užmanymas	nevert. r. „sumanymas“
užnešti	nevert. r.: 1. „užtepti; užkrėsti“: užnešti (= užtepti) dažų, glaisto; užnešti (= užkrėsti) tinko ir pan.; 2. „pažymėti“: užnešti (= pažymėti) kontūrus, taškus ir pan.
užsipilti	
už(si)pilti automobilį, traktorių ir pan.	nevert. r. „į(si)pilti, pri(si)pilti (degalų) į automobilį, traktorių ir pan.“
už(si)pilti benzino, kitų degalų (į automobilį)	= į(si)pilti, pri(si)pilti benzino, kitų degalų.

užplaukimas	nevert. r. „plaukimas“ (plaukimo arba irklavimo varžybų etapas).
užskaityti	nevert. r. „įskaityti“: Už laimėtą partiją žaidėjui užskaitomas (= įskaitomas) taškas.
užskaita	nevert. r. „įskaita“: Atlikus užskaitą (= įskaitą) įmonių skolos sumažėjo.
užvažiavimas	1. „važiavimas“ (automobilių, dviračių, motociklų ir pan. varžybų etapas); 2. „įėjimas“ (žirgų lenktynių etapas); 3. „pamaina (sanatorijoje, poilsio namuose)“.
užvežimas (pvz., prekių)	nevert. r. „ko nors atvežimas (pvz., prekių), pristatymas“.
vedinas, -a ko	nevert. r. „vedamas, -a ko“: Jis atėjo vedinas (= vedamas) gerų norų. Šią profesiją žmonės renkasi vedini (= vedami) kilnaus pašaukimo.
vesti: save vesti (vesti save)	= elgtis: Diskotekoje jis save vedė (= elgėsi) tiesiog nepakenčiamai
vedantis, -i; vedantysis, -ioji specialistas, -ė	= vadovaujantis, -i, vadovaujantysis, -čioji specialistas, -ė
vedantis bruožas, principas, motyvas, vaidmuo ir pan.	= svarbiausias, pagrindinis bruožas, principas, motyvas, vaidmuo ir pan.
vedantysis ratas, velenas	= varantysis ratas, velenas
vieningas, -a	nevert. r. „vienodas, -a“: vieningi (= vienodi) mokesčiai, tarifai ir pan.
žinoti	nevert. r.: 1. „mokėti“: Prastai žinau (= moku) anglų kalbą; 2. „išmanyti“: Jis nežino (= neišmano) technikos; 3. „pažinti“: Vadovai turi žinoti (= pažinti) savo pavaldinius.

II. GRAMATIKA

1. ŽODŽIŲ SANDARA

PRIEŠDĖLIAI			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotini svetimi priešdėliai <i>da-</i> , <i>neda-</i> (KKS 2.1.4 p.).	<i>dabėgti</i> <i>daeiti</i> <i>dasiprotėti</i> <i>nedakepęs, -usi,</i> <i>nedakeptas, -a</i>	<i>pribėgti, nubėgti (iki ko nors)</i> <i>prieiti (ką), nueiti (iki ko nors)</i> <i>susiprotėti, susiprasti</i> <i>1. ne(iš)kepęs, -usi, nebaigęs, -usi kepti, pusžalis, -ė;</i> <i>2. kvaištelėjęs, -usi</i>	gr
PRIESAGOS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotini vediniai su skolinčių daiktavardžių elementais <i>-arėja, -erėja</i>	<i>batarėja</i> <i>galanterėja</i> <i>galerėja</i>	<i>baterija</i> <i>galanterija</i> <i>galerija</i>	gr

(KKS 2.1.1 p.).			
Nevartotini vediniai su svetima būdvardžių priesaga (ar baigmeniu) -avas, -ava (KKS 2.1.2 p.).	<i>bordavas, -a</i> <i>dangavas, -a</i> <i>fioletavas, -a, violetavas, -a</i> <i>ružavas, -a</i>	<i>bordinis, -ė, vyšninis, -ė, tamsiai raudonas, -a</i> <i>dangiškas, -a, dangaus spalvos, melsvas, -à, žydras, -a</i> <i>violetinis, -ė</i> <i>rožinis, -ė, rausvas, -a</i>	gr
Nevartotini vediniai su svetima veiksmazodžių priesaga -avoti (KKS 2.1.3 p.).	<i>baliavoti</i> <i>bėdavoti</i>	<i>puotauti, pokyliauti</i> <i>bėdoti, skųstis</i>	gr
Nevartotini vediniai su svetimu daiktavardžių elementu -dėjas, -a (KKS 2.1.5 p.).	<i>geradėjas, -a</i> <i>niekadėjas, -a</i> <i>piktadėjas, -a</i>	<i>geradarys, -ė</i> <i>niek(a)darys, -ė, nenaudėlis, -ė, niekšas, -ė</i> <i>piktadarys, -ė</i>	gr
Nevartotini vediniai su svetima skolinčių mažybinės reikšmės daiktavardžių priesaga -ikas (KKS 2.1.6 p.).	<i>kubikas</i> <i>pufikas</i>	<i>kubas, kubelis, kubiukas</i> <i>pufas, pufiukas, pampsas, pampsiukas</i>	gr
Nevartotini vediniai su svetima daiktavardžių priesaga -(in)yčia (KKS 2.1.7 p.).	<i>cukrinyčia</i> <i>druskinyčia</i>	<i>cukrinė</i> <i>druskinė</i>	gr
Nevartotini vediniai su priesaga -iškas, -a priklausymui ar rūšiai reikšti	<i>psichologiškas romanas</i>	<i>psichologinis romanas</i>	gr
Nevartotini vediniai su svetimomis priesagomis -ka, -kė (KKS 2.1.8 p.).	<i>draugelka</i> <i>kaimynka</i> <i>razinka</i> <i>vagilka</i> <i>Gražka, Gražkė</i>	<i>draugužė</i> <i>kaimynė, kaimynėlė</i> <i>razina, džiovinta vynuogė</i> <i>vagilė, vagišė</i> <i>Gražina, Gražinutė</i>	gr
Nevartotini būdo prieveiksmiai su -(i)ai , padaryti iš būdvardžių su priesaga -inis, -inė (KKS 2.2.1 p.). Išimtis: <i>begaliniai</i>	<i>asmeniniai atsakingas</i> <i>besąlyginiai sutinku</i> <i>dvasiniai turtingas</i>	<i>asmeniškai atsakingas</i> <i>besąlygiškai, be sąlygų, griežtai</i> <i>dvasiškai turtingas</i>	gr
Nevartotini būdo prieveiksmiai, padaryti iš santykinių būdvardžių, turinčių vienaskaitos vyriškosios giminės vardininko galūnę -is , o daugiskaitos naudininko -(i)ams (KKS 2.2.1 p.).	<i>bejausmiai elgiasi</i> <i>bejėgiai pasijuto</i>	<i>bejausmiškai, be jausmo</i> <i>elgiasi</i> <i>bejėgiškai pasijuto</i>	gr
Nevartotini daiktavardžiai, žymintys įrankius bei kitas darbo priemones ar tam tikras medžiagas, su priesaga -ėjas (KKS 2.2.2 p.).	<i>įpyliau atskiedėjo</i> <i>pirkau dėmių išėmėjo</i>	<i>įpyliau skiediklio</i> <i>pirkau (dėmių) valiklio</i>	gr

Nevartotini daiktavardžiai, žymintys įrankius bei kitas darbo priemones ar tam tikras medžiagas, su priesaga -ovas (KKS 2.2.2 p.).	<i>įjungiau autoatsakovą</i>	<i>įjungiau atsakiklį</i>	gr
Nevartotini daiktavardžiai, žymintys įrankius bei kitas darbo priemones ar tam tikras medžiagas, su priesaga -tojas (KKS 2.2.2 p.).	<i>pirkau gerą masažuotoją prailgintojas</i>	<i>pirkau gerą masažuoklį ilgintuvas (ilginamasis laidas)</i>	gr
Nevartotini būdvardžiai su priesagomis -inis, -inė , padaryti iš veikėjus reiškiančių veiksmažodinių daiktavardžių, turinčių priesagas -ėjas, -tojas .	<i>gydytojinis, -ė mokytojinis, -ė rašytojinis, -ė</i>	<i>gydytojo, gydytojų mokytojų pasitarimas rašytojų spauda</i>	gr
Nevartotini būdvardžiai su priesaga -iškas, -iška veikėjo priklausymui kokiai nors kategorijai, ypač tautybei, reikšti (KKS 2.2.3 p.).	<i>švediškieji sportininkai turkiškieji grobikai lietuviškas rašytojas¹</i>	<i>švedų sportininkai grobikai turkai lietuvių rašytojas</i>	gr
Nevartotini veiksmažodžiai su priesagomis -inėti, -dinėti ne kartotiniam, o tęsiniam kartiniam veiksmui reikšti (KKS 2.2.5 p.).	<i>Partrenkė mašina, kai pereidinėjau gatvę. Tada baiginėjau universitetą. Gydytoja paprašė nusirenginėti. Atrodė, kad jau pralaiminėjame rungtynes.</i>	<i>Partrenkė mašina, kai ėjau per gatvę. Tada buvau bebaigias universitetą. Gydytoja paprašė nusirengti. Atrodė, kad jau pralaimime / esame bepralaimį rungtynes.</i>	gr
Nevartotina sudurtinė priesaga -alinis, -arinis, -ijinis . Reikia palikti tik -inis ir atsisakyti tarptautinio formanto. Išimtys: jeigu susidaro dviprasmybė: kolonija – kolonijinis, ne koloninis; linija – linijinis, ne lininis; fizika – fizikinis, ne fizinis .	<i>tematinis planas legendarinis žmogus biblijinė išmintis pensijinis amžius</i>	<i>teminis planas legendinis žmogus biblinė, Biblijos išmintis pensinis amžius</i>	gr
-uotas, -a Nevartotinas priesagos -uotas vedinys nervuotas, -a (priesagos -uotas vediniai nevartotini vidinei ypatybei nusakyti).	<i>nervuotas žmogus</i>	<i>nervingas žmogus</i>	gr
-uoti(s) Nevartotina veiksmažodžio forma nervuotis(s) .	<i>nervuotis</i>	<i>nervintis</i>	gr

¹ Priesagos **-iškas, -a** vediniai vartojami panašumui, būdingumui reikšti (plg. *Šis rašytojas labai lietuviškas – jis subtiliai perteikia senojo lietuvių kaimo kasdienybę*).

Nevartotini žodžiai <i>gerietis, blogietis</i> (netinkami priesagos <i>-ietis</i> vediniai iš būdvardžių).	<i>geriečiai</i> <i>blogiečiai</i>	<i>gerieji, geručiai, geruoliai, blogieji, blogučiai, blogiukai, bloguoliai</i>	gr
DŪRINIAI			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotini sudurtiniai sutrauktiniai žodžiai, sudaryti iš vieno ar kelių žodžių pradžios ir paskutinio viso žodžio (KKS 2.3.2 p.).	<i>dietgydytojas, -a medsesuo</i> <i>vyrgydytojas, -a</i>	<i>(gydytojas, -a) dietologas, -ė medicinos sesuo, gailestingoji sesuo</i> <i>vyriausiasis gydytojas, vyriausioji gydytoja</i>	gr
Pavieniai nenorminiai atvejai			
Taisytini pavieniai nenorminės darybos žodžiai	<i>Muzikuojant su draugu išsiplieskė (= įsiplieskė) abipusė simpatija. Jis išsivaizduoja (= įsivaizduoja) save kaip žmogus, kuris yra pilyje, saugomas sargybinių.</i>		gr

2. GRAMATINĖS FORMOS

GALŪNĖ			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Netinkama būdvardžių ir būdvardiškųjų žodžių vns. naudininko galūnė <i>-iui</i> .	<i>kontroliniui darbui</i> <i>vientisiniui sakiniui</i> <i>lyriniui subjektui</i> <i>pirmamečiui klierikui</i> Pastaba. <i>Pirmametis</i> gali būti pavartotas ir kaip daiktavardis.	<i>kontroliniam darbui</i> <i>vientisiniam sakiniui</i> <i>lyriniam subjektui</i> <i>pirmamečiam klierikui</i> <i>Pagrindinis veikėjas Liudas Vasaris būdamas pirmamečiu nusivylė seminarija ir suprato, kad kunigystė – ne jo kelias, o tik laiko gaišimas.</i>	gr
GIMINĖS FORMOS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotinos vyriškosios giminės daiktavardžių formos moterims pagal profesijas, pareigas, mokslo laipsnius ir pan. apibūdinti (KKS 5.1.1 p.).	<i>architektas Žilienė</i> <i>advokatas Butkutė</i> <i>direktorius Vaitkuvienė</i>	<i>architektė Žilienė</i> <i>advokatė Butkutė</i> <i>direktorė Vaitkuvienė</i>	gr
Nevartotini gimine nesuderinti priedėlis ir pažymimasis žodis, jeigu daiktavardžiai turi abi gimines.	<i>Romano protagonistas Julija.</i>	<i>Romano protagonistė Julija.</i>	gr

Nevartotinos kelintinių skaitvardžių ir įvardžio <i>kelintas</i> , -a vyriškosios giminės kilmininko formos mėnesio dienai nusakyti (KKS 5.1.2 p.).	<i>Kelinto</i> šiandien? – <i>Spalio antro</i> .	<i>Kelinta</i> šiandien? – <i>Spalio antra, antroji</i> .	gr
Nevartotinas vyriškosios giminės būdvardžių bei būdvardinės reikšmės dalyvių galininkas ir įnagininkas vad. bevardės giminės reikšme (KKS 5.1.3 p.).	<i>Bandoma pasiekti nepasiekiamą</i> . <i>Laikau reikalingu (būtinu) tai pranešti</i> .	<i>Bandoma pasiekti nepasiekiamą / tai, kas nepasiekiamą</i> . <i>Laikau reikalinga (būtina) tai pranešti</i> .	gr
Įvardis <i>keletas</i> ir kuopiniai skaitvardžiai neturi moteriškosios giminės.	<i>Susitikome po keletos savaitių</i> . <i>Trejetai</i> moterų įteiktos premijos.	<i>Susitikome po keleto savaitių</i> . <i>Trejetui</i> moterų įteiktos premijos.	gr
PAGRINDINĖS IR DAUGINĖS FORMOS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotinos pagrindinės kiekinių skaitvardžių nuo 2 iki 9 formos ir įvardžio <i>abu, abi</i> formos su daugiskaitiniais (t. y. turinčiais tik daugiskaitinę formą) daiktavardžiais (KKS 5.2 p.).	<i>Dabar teatre pertrauka tarp dviejų gastrolių</i> . <i>Dalyvavo trijose varžybose</i> . <i>Laimėjome abi rungtynes</i> .	<i>Dabar teatre pertrauka tarp dvejų gastrolių</i> . <i>Dalyvavo trejose varžybose</i> . <i>Laimėjome abejas rungtynes</i> .	gr
LAIPSNIAI			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Netinkamas laipsniavimas su <i>labiau, labiausiai</i> , jei būdvardiškasis žodis laipsniuojamas.	<i>Parinkime labiau gerą, labiausiai tinkamą pavyzdį</i> .	<i>Parinkime geresnį, tinkamiausią pavyzdį</i> .	gr
<i>Labiau, labiausiai</i> nevartojama su aukštesniojo ir aukščiausiojo laipsnio formomis.	<i>Jis labiau panašesnis į tėvą negu į motiną</i> .	<i>Jis panašesnis į tėvą negu į motiną</i> .	gr
ĮVARDŽIUOTINĖS FORMOS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotina įvardžiuotinė forma dalyvių, kurie įeina į išskirtinį pažyminį.	<i>Žmonės, turintieji bilietus, į autobusą įleidžiami pirmiausia</i> . <i>Studentai, vykstantieji į ekspediciją, renkasi prie bibliotekos</i> .	<i>Žmonės, turintys bilietus, į autobusą įleidžiami pirmiausia</i> . <i>Studentai, vykstantys į ekspediciją, renkasi prie bibliotekos</i> .	gr
Terminuose nevartotini paprastieji būdvardžiai – vartotina įvardžiuotinė forma.	<i>Vyriška ir moteriška</i> giminė.	<i>Vyriškoji ir moteriškoji</i> giminė.	gr

Rūšiai nevartotini paprastieji būdvardžiai – vartotina įvardžiuotinė forma.	<i>Pirkau juodų serbentų.</i>	<i>Pirkau juodųjų serbentų.</i>	
Sudaiktavardėję dalyviai vartojami įvardžiuotinė forma.	<i>Skęstančių gelbėjimo draugija.</i> <i>Tikinčių protesto akcija.</i> <i>Suaugusių mokymo centras.</i>	<i>Skęstančiųjų gelbėjimo draugija.</i> <i>Tikinčiųjų protesto akcija.</i> <i>Suaugusiųjų mokymo centras.</i>	gr
Sudaiktavardėję įvardžiuotiniai dalyviai nevartotini asmenims pagal jų darbą, amatą, profesiją, pareigas ar kokią veiklą pavadinti – vartojami daiktavardžiai su priesagomis <i>-ėjas, -a; -tojas, -a</i> ir kt.	<i>Budintysis prižiūrėjo lakstančius vaikus.</i> <i>Už stalo sėdėjo posėdžio pirmininkaujant(ys)is.</i> <i>Renginio vedantysis sužavėjo visus žiūrovus.</i>	<i>Budėtojas prižiūrėjo lakstančius vaikus.</i> <i>Už stalo sėdėjo posėdžio pirmininkas.</i> <i>Renginio vedėjas sužavėjo visus žiūrovus.</i>	gr
Švenčių, istorinių įvykių pavadinimai su skaitvardžiais nusakomi įvardžiuotinė forma.	<i>Iškilmingai paminėsime Vasario šešioliktą (16).</i> <i>Antras pasaulinis karas.</i>	<i>Iškilmingai paminėsime Vasario šešioliktąją (16-ąją).</i> <i>Antrasis pasaulinis karas.</i>	gr

VEIKSMAŽODIS			
SANGRAŽINĖS FORMOS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotinos veiksmažodžių išnuomoti, numatyti, parduoti, rašyti (kirčiuoti, linksniuoti, tarti), skaityti, statyti, žiūrėti ir pan. sangražinės formos neveikiamosios rūšies reikšmė (jeigu veiksmas negali vykti savaime) (KKS 5.7 p.).	<i>išsinuomoti (r. „būti išnuomojamam, -ai“)</i> <i>Išsinuomoja vieno kambario butas.</i>	<i>Išnuomojamas vieno kambario butas.</i>	gr
	<i>nusimatyti</i> <i>Kas dar nusimato programoje?</i> <i>Nusimato oro atšilimas.</i>	<i>Kas dar numatoma / numatyta programoje?</i> <i>Numatomas oro atšilimas (Numatoma, kad oras atšils).</i>	gr
	<i>parsiduoti (r. „būti parduodamam, -ai“)</i> <i>Parsiduoda namas su sodu.</i>	<i>Parduodamas namas su sodu.</i>	gr
	<i>rašytis (kirčiuotis, linksniuotis, tartis)</i> <i>Nosinė čia nesirašo.</i> <i>Kaip kirčiuojasi šis žodis?</i>	<i>Nosinės čia nerašome.</i> <i>Kaip kirčiuojamas, kirčiuotinas šis žodis? Kaip kirčiuoti šį žodį?</i>	gr
	<i>skaitytis (r. „būti skaitomam, -ai“)</i> <i>Norėjau taip parašyti, kad knyga įdomiai skaitytųsi.</i>	<i>Norėjau taip parašyti, kad knyga būtų įdomi skaityti; kad knygą būtų įdomu skaityti.</i>	gr

	<i>statytis</i> (r. „būti statomam, -ai“) <i>Kaip tik toje vietoje ir statėsi naujas namas.</i>	<i>Kaip tik toje vietoje ir buvo statomas naujas namas.</i>	gr
	<i>žiūrėtis</i> <i>Aktoriai tame spektaklyje gražiai žiūrisi.</i>	<i>I aktorius tame spektaklyje gražu, malonu, miela žiūrėti; Aktoriai... gražiai atrodo.</i>	gr
Pastaba. Klaidomis nelaikoma formos <i>matosi, girdisi, jaučiasi</i> .		<i>Iš čia toli matosi / matyti. Už sienos girdėjosi / buvo girdėti balsai. Rašinio įžangoje jaučiasi / justi tuščiažodžiavimas.</i>	–
LAIKAI			
Pastaba. Vientisinių laikų formų vartojimas vietoj sudėtinių yra trūkumas, bet nelaikytinas klaida.	<i>Tačiau senasis tikėjimas lietuvių kasdienybėje turėjo tvirtas šaknis ir paniekinti protėvių dievus jiems būtų (būtų buvusi) didelė kančia.</i>		–
PRIEVEIKSMIS			
Būdo prieveiksmis nevert. bevardės giminės reikšmė.	<i>Bet skaudžiausiai, kad ji pasijuto draugų išduota.</i>	<i>Bet skaudžiausia, kad ji pasijuto draugų išduota.</i>	gr

3. SINTAKSĖ

DALYVIS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Savaiminei būsenai ar savaiminei ypatybei reikšti nevertotinas neveikiamosios rūšies dalyvis (KKS 5.8.3 p.).	<i>Padažnintas pulsas ir padidintas kraujospūdis – sunkios ligos požymis.</i> <i>Ligonis skundžiasi apsunkintu rijimu.</i> <i>Odos paviršiuje matyti išplėstos venos.</i> <i>Jau kurį laiką nepavyksta sureguliuoti pagreitinto širdies plakimo.</i> <i>Šiai ligai būdinga sulėtinta medžiagų apykaita.</i> <i>Esant sumažintam kraujospūdžiui svaigsta galva.</i>	<i>Padažnėjęs pulsas ir padidėjęs kraujospūdis – sunkios ligos požymiai.</i> <i>Ligonis skundžiasi pasunkėjusiu rijimu.</i> <i>Odos paviršiuje matyti išsiplėtusios venos.</i> <i>Jau kurį laiką nepavyksta sureguliuoti pagreitėjusio širdies plakimo.</i> <i>Šiai ligai būdinga sulėtėjusi medžiagų apykaita.</i> <i>Esant sumažėjusiam kraujospūdžiui / Dėl sumažėjusio kraujospūdžio svaigsta galva.</i>	gr

Veikiamasis esamojo laiko dalyvis nevertotinas su veikėjo nereiškančiais daiktavardžiais daikto paskirčiai, rūšiai, tipui nusakyti.	<i>Salėje daug sėdinčių vietų.</i> <i>Jis jau seniai dirba vadovaujantį darbą.</i> <i>Nebuvo įvertintas pasiaukojantis žygdarbis.</i>	<i>Salėje daug sėdimų vietų.</i> <i>Jis jau seniai dirba vadovaujamą darbą.</i> <i>Nebuvo įvertintas pasiaukojamas žygdarbis.</i>	gr
Veikiamasis esamojo laiko dalyvis nevertotinas daikto paskirčiai, rūšiai, tipui nusakyti terminuose ir pavadinimuose (terminuose ir pavadinimuose vartotina įvardžiutinė dalyvio forma).	<i>raminantieji vaistai</i> <i>gaivinantieji gėrimai</i> <i>įspėjantis ženklas</i> <i>maitinančioji kaukė</i> <i>vykdančioji valdžia</i>	<i>raminamieji vaistai</i> <i>gaivinamieji gėrimai</i> <i>įspėjamasis ženklas</i> <i>maitinamoji kaukė</i> <i>vykdomoji valdžia</i>	gr
Veikiamasis būtojo laiko dalyvis nevertotinas reikšti lygia greta su tarinio veiksmu vykstančiam arba vėlesniam veiksmui (KKS 5.8.2 p.).	<i>Į orą pakilo raketos, numušios tris priešo lėktuvus.</i> <i>Pirmą kartą jis paragavo alkoholio, išgėręs su draugu šampano.</i> <i>Vakar kalbėjo pirmininkas, paraginęs aktyviai dalyvauti rinkimuose.</i> <i>Pusfinalį laimėjo mūsų komanda, patekusi į finalą.</i>	<i>Į orą pakilo raketos ir numušė tris priešo lėktuvus.</i> <i>Pirmą kartą jis paragavo alkoholio, gerdamas / kai gėrė su draugu šampano.</i> <i>Vakar kalbėjo pirmininkas, ragindamas / ir ragino aktyviai dalyvauti rinkimuose. / Vakar pirmininkas ragino aktyviai dalyvauti rinkimuose. / Vakar kalbėjo pirmininkas. Jis ragino aktyviai dalyvauti rinkimuose.</i> <i>Pusfinalį laimėjo mūsų komanda ir pateko į finalą. / Pusfinalį laimėjusi mūsų komanda pateko į finalą.</i>	gr
Nevartotina sutrumpinta moteriškosios giminės būtojo kartinio laiko dalyvio galūnė, kad nebūtų palaikyta būtojo kartinio laiko padalyvio priesaga -us .	<i>Grįžus namo, ji klausėsi mėgstamos muzikos.</i>	<i>Grįžusi namo, ji klausėsi mėgstamos muzikos.</i>	gr
PUSDALYVIS			
Taisyklės pažeidimas	Klaidingas pavyzdys	Taisyklingas variantas	klaida
Pusdalyvis netinka nusakyti aplinkybės veiksmui, kuris vyksta ne tuo metu, kaip tarinio veiksmas (KKS 5.9 p.).	<i>Abiturientas sėkmingai baigė mokyklą gaudamas atestatą.</i> <i>Įstojau į muzikos mokyklą, čia baigdamas keturias klases.</i>	<i>Abiturientas sėkmingai baigė mokyklą ir gavo atestatą.</i> <i>Įstojau į muzikos mokyklą ir čia baigiau keturias klases.</i> <i>Policininkai netrukus sulaukė vagis ir nuvežė juos į nuovadą.</i>	gr

	<i>Policininkai netrukus sulaikė vagis, juos nuveždami į nuovadą.</i>		
Moteriškosios giminės sangrąžinių pusdalyvių daugiskaitos vardininko forma yra šypsodamosi (<i>šypsodamos+si</i>) <i>ne šypsodamosios.</i>	<i>Sesutės puošėsi šypsodamosios.</i>	<i>Sesutės puošėsi šypsodamosi.</i>	gr
PADALYVIS			
Taisyklės pažeidimas	Klaidingas variantas	Taisyklingas variantas	Klaida
Būtojo kartinio laiko padalyvis nevertotinas tikslui reikšti su jungtuku <i>kad</i> (taip pat su <i>idant</i>) (KKS 5.10.2 p.).	<i>Kad apsisaugojus</i> nuo gripo, gerkite čiobrelių arbatą. <i>Reikia perskaičiuoti sąskaitą, kad išvengus</i> atsitiktinių klaidų.	<i>Kad apsisaugotumėte / Norėdami apsisaugoti</i> nuo gripo, gerkite čiobrelių arbatą. <i>Reikia perskaičiuoti sąskaitą, kad būtų išvengta / norint išvengti</i> atsitiktinių klaidų.	gr
Būtojo kartinio laiko padalyvis nevertotinas sąlygai reikšti su jungtuku <i>jei(gu)</i> (KKS 5.10.3 p.).	<i>Jeigu apskaičiavus</i> nuostolius, išaiškėtų tikroji įmonės padėtis.	<i>Jeigu apskaičiuotume</i> nuostolius, išaiškėtų tikroji įmonės padėtis.	gr
Padalyvis nevertotinas šalutiniam to paties veikėjo veiksmui reikšti asmeniniuose sakiniuose (vietoj pusdalyvio ar dalyvio) (KKS 5.10.1 p.).	<i>Dirbant</i> susižeidžiau. <i>Kuo remiantis laikraštis skelbia tokią informaciją?</i> <i>Pažvelgus</i> į šias nuotraukas, pastebėsime tam tikrą ryšį. <i>Jos elgiasi nepažeidžiant taisyklių.</i> <i>Grįžus</i> mes pirmiausia paskambinome tėvams.	<i>Dirbdamas</i> susižeidžiau. <i>Kuo remdamasis laikraštis skelbia tokią informaciją?</i> <i>Pažvelgę</i> į šias nuotraukas, pastebėsime tam tikrą ryšį. <i>Jos elgiasi nepažeisdamos taisyklių.</i> <i>Grįžę</i> mes pirmiausia paskambinome tėvams.	gr
Pastaba. Padalyvis gali būti vartojamas beasmeniuose sakiniuose.		<i>Rašant</i> diktantą reikia susikaupti.	—
Pastaba. Padalyvis gali būti vartojamas, kai atliekamo veiksmo veikėjai iš dalies sutampa.		<i>Mums važiuojant</i> į Trakus labiausiai sušalo Saulius.	—
PRIEVEIKSMIS			
Taisyklės pažeidimas	Klaidingas variantas	Taisyklingas variantas	Klaida
Prieveiksmiai su -ai (padaryti iš priesagos -iškas būdvardžių) nevertotini daikto kokybei žymėti (KKS 5.11 p.).	<i>skyrybos itališkai</i> <i>poilsis kanadietišškai</i>	<i>itališkos skyrybos / skyrybos kaip italų</i> <i>kanadietiškas poilsis</i>	gr

	<i>viščiukai vilnietišškai</i>	<i>vilnietiški, vilnietišškai kepti viščiukai</i>	
--	--------------------------------	---	--

LINKSNIŲ VARTOJIMO KLAIDOS

Vardininkas			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotinas kreipiniui reikšti (KKS 3.1.2 p.). Pastaba. Priedėliu einančio daiktavardžio <i>ponas</i> vardininkas – ne klaida.	<i>Mokytojas, noriu paklausti.</i>	<i>Mokytojau, noriu paklausti.</i> <i>Pone pirmininke / Ponas pirmininke, čia reikia jūsų parašo.</i>	gr –
Nevartotinas neapibrėžtam daiktų kiekiui ar daikto daliai reikšti (vietoj dalies kilmininko) su veiksmažodžiais: <i>(atsi)rasti(s), būti (yra, esti, yra, buvo...), daugėti (gausėti), įvykti, kilti, mažėti, pasitaikyti</i> (KKS 3.1.1 p.).	<i>Per kontrolinį darbą kartais pasitaiko nesusipratimai.</i> <i>Žmogaus gyvenime būna potvyniai ir atoslūgiai.</i>	<i>Per kontrolinį darbą kartais pasitaiko nesusipratimų.</i> <i>Žmogaus gyvenime būna potvynių ir atoslūgių.</i>	gr
Kilmininkas			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotinas veiksmo objektui reikšti su veiksmažodžiais: <i>prieiti ko, siekti ko</i> (kiekio reikšmė) (KKS 3.2.1 p.).	<i>Priėjome išvados.</i> <i>Žuvies svoris siekė kilogramo.</i>	<i>Priėjome išvadą / prie išvados. / Padarėme išvadą.</i> <i>Žuvies svoris siekė kilogramą.</i>	gr
Nevartotinas su veiksmažodžiu <i>pasiekti</i> siekiamą dalyką visumai reikšti.	<i>Jie pasiekė tikslo.</i> <i>Pagaliau pasiekėme pergalės.</i>	<i>Jie pasiekė tikslą.</i> <i>Pagaliau pasiekėme pergalę.</i>	gr
Nevartotinas abstrakčiųjų daiktavardžių (<i>reikšmė, įtaka</i>) dalies kilmininkas, ypač kai greta esantys pažyminiai <i>didelė, milžiniška, lemiamą</i> nurodo didžiausią ypatybės kiekį.	<i>Mokytojos pagyrimas man turėjo milžiniškos reikšmės.</i>	<i>Mokytojos pagyrimas man turėjo milžinišką reikšmę.</i>	gr
Nevartotinas skaitvardžių kilmininkas – lyginamajai kiekybei reikšti su aukštesniojo laipsniorieveiksmiais (<i>ne) daugiau, (ne) mažiau</i> (KKS 3.2.2 p.).	<i>Čia telpa daugiau šimto žmonių.</i> <i>Parašyk ne mažiau penkių puslapių.</i>	<i>Čia telpa daugiau kaip šimtas / daugiau negu (nei) šimtas / per šimtą / šimtas su viršum žmonių.</i> <i>Parašyk ne mažiau kaip / ne mažiau negu (nei) penkis puslapius.</i>	gr

Naudininkas			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotinas veiksmo objektui reikšti su veiksmazodžiais <i>atitikti kam, neatitikti kam, kreipti dėmesį kam, panašus,-i kam, pasitikėti kam, prisitaikyti kam, sutelkti dėmesį kam, užjausti kam</i> (KKS 3.3.1 p.).	<i>Ar tavo darbas atitinka mokytojos nurodytiems reikalavimams?</i> <i>Daugiausia dėmesio kreipiame pažangumui.</i> <i>Dabar sutelkime dėmesį šiai schemei.</i>	<i>Ar tavo darbas atitinka mokytojos nurodytus reikalavimus?</i> <i>Daugiausia dėmesio kreipiame į pažangumą / skiriame pažangumui.</i> <i>Dabar sutelkime dėmesį į šią schemą.</i>	gr
Nevartotinas su judėjimo reikšmės veiksmazodžiais (<i>eiti, rinktis, važiuoti, vykti</i> ir pan.) tikslui reikšti (KKS 3.3.4 p.).	<i>Išėjo pietums.</i> <i>Teatras išvažiavo gastrolėms.</i>	<i>Išėjo pietų / pietauti.</i> <i>Teatras išvažiavo į gastroles / gastrolių.</i>	gr
Tikslui su paskirties atspalviu ar paskirčiai reikšti nevertotinas abstrakčių priesagos <i>-imas (-ymas)</i> daiktavardžių naudininkas.	<i>Skirsime daug lėšų teritorijos tvarkymui.</i> <i>Stengiausi daugiau laiko skirti knygų skaitymui.</i> <i>Pateikė nutarimą balsavimui.</i> <i>Projektą grąžino papildymui.</i> <i>Televizorių išvežėme taisymui.</i> <i>Kūryba tampa šaltiniu savęs tyrinėjimui ir atrama savasties išsaugojimui.</i>	<i>Skirsime daug lėšų teritorijai tvarkyti.</i> <i>Stengiausi daugiau laiko skirti knygoms skaityti.</i> <i>Pateikė nutarimą balsuoti.</i> <i>Projektą grąžino papildyti.</i> <i>Televizorių išvežėme taisyti.</i> <i>Kūryba tampa savęs tyrinėjimo šaltiniu ir savasties išsaugojimo atrama.</i>	gr
Nevartotinas daiktui apibūdinti, kai nereiškiama paskirtis (KKS 3.3.2 p.).	<i>Jis yra čempionas 50 km distancijai.</i>	<i>Jis yra 50 km distancijos čempionas.</i>	gr
Nevartotinas konkretaus laiko ribai arba momentui, kai nežymima paskirtis (KKS 3.3.2 p.). Pastaba. Veiksmo trukmei ir paskirčiai reikšti naudininkas – ne klaida.	<i>Šiai dienai pateiktos 103 paraiškos.</i>	<i>Iki šios dienos pateiktos 103 paraiškos.</i> <i>Išvažiavo vienai dienai.</i> <i>Posėdį atidėjo kitai savaitei.</i> <i>Lėšų skyrė tik šiam mėnesiui.</i>	gr –
Nevartojamas posakyje <i>tikėti Dievui</i> .	<i>Tikiu Dievui.</i>	<i>Tikiu Dievą.</i>	gr

		Pastaba. Nelaikyti klaida junginių <i>tikiu Dievu, tikiu į Dievą.</i>	–
Galininkas			
Taisyklės pažeidimas	Klaidingas variantas	Taisyklingas variantas	Klaida
Nevartotinas tiesioginiam objektui reikšti greta neigiamojo veiksmažodžio (vietoje kilmininko) (KKS 3.4.2 p.).	<i>Nedarinėk duris!</i> <i>Negauk trejetą.</i>	<i>Nedarinėk durų!</i> <i>Negauk trejeto.</i>	gr
Nevartotinas neapibrėžtam daiktų kiekiui ar daikto daliai reikšti (vietoje dalies kilmininko) (KKS 3.4.1 p.).	<i>Mokiniai gerai moka užsienio kalbas.</i> <i>Man vieną kavą.</i>	<i>Mokiniai gerai moka užsienio kalbų.</i> <i>Man vieną kavos.</i>	gr
Nevartotinas su judėjimo reikšmės veiksmažodžiais tikslui arba siekimui reikšti, kai tas galininkas vienas be bendraties neįmanomas (KKS 3.4.3 p.).	<i>Atvyko skaityti paskaitas.</i> <i>Nuvažiavo atsiimti dokumentus.</i>	<i>Atvyko skaityti paskaitų.</i> <i>Nuvažiavo atsiimti dokumentų.</i>	gr
Nevartotinas su siekimo reikšmės veiksmažodžiais tikslui reikšti.	<i>Ramybę pasiekti būtina dorybė ir išmintis.</i> <i>Kyla muštynės ir ginti baltakaklį į kovą stoja jaunas studentas.</i> <i>Jau Antikos laikais žmonės būrėsi diskutuoti, aptarti politiką, filosofiją.</i>	<i>Ramybei pasiekti būtina dorybė ir išmintis.</i> <i>Kyla muštynės ir ginti baltakaklio į kovą stoja jaunas studentas.</i> <i>Jau Antikos laikais žmonės būrėsi diskutuoti, aptarti politikos, filosofijos.</i>	gr
Nevartotinas su veiksmažodžiais <i>atstovauti, ieškoti, klausytis, laukti, pakenkti.</i>	<i>Atstovavo mokyklą.</i> <i>Ieškome savo draugą.</i> <i>Aš klausau jus.</i> <i>Mes tave laukiame.</i> <i>Rūkymas gali pakenkti kraujagysles.</i>	<i>Atstovavo mokyklai.</i> <i>Ieškome savo draugo.</i> <i>Aš klausau jūsų.</i> <i>Mes tavęs laukiame.</i> <i>Rūkymas gali pakenkti kraujagyslėms.</i>	gr
Nevartotinas su bendratimi paskirčiai reikšti.	<i>Pasiimk krepšį sudėti pirkinius.</i>	<i>Pasiimk krepšį pirkiniams sudėti.</i>	gr
Įnagininkas			
Taisyklės pažeidimas	Klaidingas variantas	Taisyklingas variantas	Klaida
Nevartotinas su gausą žyminčiais būdvardžiais (<i>dosnus, -i, gausus, -i, turtingas, -a</i> ir pan.) (KKS 3.5.2 p.).	<i>Jis dosnus pažadais.</i> <i>Kraštas gausus miškais.</i> <i>Ar esi turtingas pinigais?</i>	<i>Jis dosnus pažadų.</i> <i>Kraštas gausus miškų.</i> <i>Ar esi turtingas pinigų?</i>	gr

Nevartotinas su būdvardžiu <i>laimingas, -a</i> priešasčiai reikšti.	<i>Jis nėra laimingas savo dabartiniu gyvenimo būdu ir keliaujančio pardavėjo darbu.</i>	<i>Jis nėra laimingas dėl savo dabartinio gyvenimo būdo ir keliaujančio pardavėjo darbo / <...> nėra patenkintas dabartiniu gyvenimo būdu ir darbu.</i>	gr
Nevartotinas objektui reikšti su pilnį žyminčiais veiksmažodžiais, turinčiais priešdėlį <i>pri-</i> (<i>prikimšti, prigrūsti, prikrauti</i> ir pan.) (KKS 3.5.1 p.).	<i>Obuolius prikimškite įdaru ir kepkite.</i> <i>Kišenės prikimštos pinigais.</i>	<i>Obuolius prikimškite įdaro ir kepkite.</i> <i>Kišenės prikimštos pinigų.</i>	gr
Nevartotinas veikėjui ar būsenos sukėlėjui (bet ne priemonei) reikšti su neveikiamosios rūšies dalyviais (KKS 3.5.3 p.).	<i>Bičiulis buvo priblokštas tuo įvykiu.</i> <i>Buvome nuliūdinti tokiu jos elgesiu.</i> <i>Šalis užimta priešoj pajėgomis.</i>	<i>Bičiulis buvo priblokštas to įvykio. / Bičiulį tas įvykis pribloškė.</i> <i>Buvome nuliūdinti tokio jos elgesio. / Mus nuliūdino toks jo elgesys.</i> <i>Šalis užimta priešoj pajėgų.</i>	gr
Nevartotinas daiktavardžių įnagininkas su veiksmažodžio <i>būti</i> formomis – nuolatiniam (nekintamam) būviui reikšti (KKS 3.5.4 p.). Pastaba. Kai tarinyje yra žodžiai <i>nori (trokšta, tikisi, svajoja...)</i> <i>būti</i> , galimas daiktavardžio įnagininkas.	<i>Sprendžiant iš akcento, jis galėjo būti prancūzu.</i> <i>Kas buvo šios infekcijos priežastimi?</i> <i>Tokiu pavyzdžiu yra XIX a. romantikas Maironis.</i>	<i>Sprendžiant iš akcento, jis galėjo būti prancūzas.</i> <i>Kas buvo šios infekcijos priežastis?</i> <i>Toks pavyzdys yra XIX a. romantikas Maironis.</i> <i>Berniukas nori būti sportininku /sportininkas. Mergaitės svajoja būti manekenėmis / manekenės.</i>	gr –
Nevartotinas požymiui reikšti, kai nurodoma, kuo remiamasi (<i>daina žodžiais / tekstu</i>).	<i>Girdėjome dainą Maironio žodžiais.</i>	<i>Girdėjome dainą pagal Maironio žodžius / žodžiai Maironio.</i>	gr
Dvejybiniai linksniai			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotinas būdvardžių (ir būdvardiškai vartojamų žodžių) įnagininkas būviui reikšti vietoj vardininko (KKS 3.5.5 p.).	<i>Ji galėjo būti atidesne.</i> <i>Mindaugas svajoja būti žymiu.</i> <i>Visi nori būti laimingais.</i>	<i>Ji galėjo būti atidesnė.</i> <i>Mindaugas svajoja būti žymus.</i> <i>Visi nori būti laimingi.</i>	gr

Nevartotinas būdvardžių (ir būdvardiškai vartojamų žodžių) įnagininkas būviui reikšti vietoj kilmininko (KKS 3.5.5 p.).	<i>Vien pinigai nepadaro žmogaus laimingu.</i>	<i>Vien pinigai nepadaro žmogaus laimingo.</i>	gr
Nevartotinas būdvardžių (ir būdvardiškai vartojamų žodžių) įnagininkas būviui reikšti vietoj naudininko (KKS 3.5.5 p.).	<i>Lengva žmogui būti geru, sunkiau – teisingu. <i>Ar galima būti (likti) abejingu?</i></i>	<i>Lengva žmogui būti geram, sunkiau – teisingam. <i>Ar galima būti (likti) abejingam?</i></i>	gr
Nevartotinas būdvardžių (ir būdvardiškai vartojamų žodžių) įnagininkas būviui reikšti vietoj galininko (KKS 3.5.5 p.).	<i>Sunkumai privertė ją būti taupesne ir išradingesne.</i>	<i>Sunkumai privertė ją būti taupesnę ir išradingesnę.</i>	gr
Pastaba. Su veiksmazodžiais <i>laikyti, (pa)skelbti, (pa)vadinti, pripažinti</i> įnagininkas – ne klaida (KKS 3.5.5 p.).		<i>Jį laikė gražiu, bet lengvabūdišku. Jis padėtį pavadino pavojinga. Teismas jį pripažino nekaltu. Po dvejų metų jaunuolį paskelbė dingusiu be žinios.</i>	–
Vietininkas			
Taisyklės pažeidimas	Klaidingas variantas	Taisyklingas variantas	Klaida
Nevartotinas būsenos patyrėjui reikšti (KKS 3.6.1 p.).	<i>Jame netikėtai kilo puiki mintis. Mokytoja nuolat diegia savo mokiniuose grožio supratimą ir ugdo juose gėrio pradus. Rašytoja geba pamatyti žmoguje vidines problemas.</i>	<i>Jam netikėtai kilo puiki mintis. Mokytoja nuolat diegia savo mokiniams grožio supratimą ir ugdo jų gėrio pradus. Rašytoja geba pamatyti vidines žmogaus problemas.</i>	gr
Nevartotinas kaip prielinksnis ar polinksnis laiko tarpui reikšti su žodžiais: <i>laikotarpyje, bėgyje, laike</i> (KKS 3.6.6 p.).	<i>Darbą turime baigti metų bėgyje. Atsakymą gausite trijų dienų laikotarpyje. Sprendimas gali būti apskundžiamas laike 10 dienų.</i>	<i>Darbą turime baigti per metus. Atsakymą gausite per tris dienas / trijų dienų laikotarpiu. Sprendimas gali būti apskundžiamas per 10 dienų.</i>	gr
Nevartotini junginiai <i>tame skaičiuje, tame tarpe</i> išskirčiai ir priskirčiai reikšti.	<i>Mokyklos statybai paskirta 50 tūkst. litų, tame skaičiuje 10 tūkst. vidaus darbams. Dalyvavo 15 žmonių, tame tarpe ir vienas gydytojas.</i>	<i>Mokyklos statybai paskirta 50 tūkst. litų, iš to skaičiaus / iš jų 10 tūkst. vidaus darbams. Dalyvavo 15 žmonių, tarp jų ir vienas gydytojas.</i>	gr

	<i>Pamokoje nebuvo penkių mokinių, tame tarpe ir Andriaus.</i>	<i>Pamokoje nebuvo penkių mokinių, tarp jų ir Andriaus.</i>	
Nevartotinas veikimo, būsenos ar požymio sričiai (bet ne vietai) reikšti (KKS 3.6.2 p.).	<i>Skaitė knygą anglų kalboje.</i> <i>Ji gabi muzikoje.</i> <i>Prisipažino meilėje.</i> <i>Tu amžinai ne nuotaikoje.</i> <i>Jis nusimano matematikoje.</i>	<i>Skaitė knygą anglų kalba / angliškai.</i> <i>Ji gabi muzikai.</i> <i>Prisipažino mylįs / kad myli. / Pasisakė mylįs / kad myli.</i> <i>Tu amžinai be nuotaikos.</i> <i>Jis nusimano apie matematiką / išmano matematiką.</i>	gr
Nevartotinas daikto būviui, būsenai ar požymiui reikšti su žodžiais: <i>apimtyje, atstume, aukštumoje(e), būklėje, etate, dvitomyje (tritomyje), egzemplioriuje, originale, formoje, pavidale, sąlygose, stiliuje, sudėtyje, sumoje, tame reikalas (dalykas, esmė)</i> ir kt. (KKS 3.6.3 p.).	<i>Vakar tu pasirodei aukštumoje.</i> <i>Parduodama mašina geroje būklėje.</i> <i>Dirba dviujuose etatuose.</i> <i>Patvirtino sąmatą 1000 eurų sumoje.</i> <i>Reikalas tame, kad jis nemoka vokiečių kalbos.</i> <i>Netgi baisiose sąlygose žmonės likdavo geri, padėdavo vieni kitiems.</i>	<i>Vakar tu pasirodei gerai / puikiai / pagirtinai.</i> <i>Parduodama geros būklės mašina.</i> <i>Dirba dviem etatais. / Turi du etatus.</i> <i>Patvirtino 1000 eurų (sumos) sąmatą.</i> <i>Reikalas tas, kad jis nemoka vokiečių kalbos.</i> <i>Netgi baisiomis sąlygomis žmonės likdavo geri, padėdavo vieni kitiems.</i>	gr
Abstraktūs vietininkai nevartotini veiksmo būdai ar laikui reikšti, pvz.: <i>pagrinde, daugelyje atvejų, daugumoje, pilnumoje, tikrumoje, visumoje, esmėje, principe, paskutinėje eilėje, pirmoje eilėje</i> (KKS 3.6.5 p.).	<i>Knygos veikėjai pagrinde teigiami.</i> <i>Tačiau visumoje jis yra geras draugas.</i> <i>Šį klausimą aptarsime paskutinėje eilėje.</i> <i>Pirmoje eilėje reikia pasirūpinti vaikais.</i>	<i>Knygos veikėjai daugiausia teigiami.</i> <i>Tačiau apskritai jis yra geras draugas.</i> <i>Šį klausimą aptarsime paskutinį / paskiausiai / pabaigoje.</i> <i>Pirmiausia reikia pasirūpinti vaikais.</i>	gr
Nevartotinas būsenos priežastčiai, pagrindui reikšti, pvz.: <i>išdavoje, įtakoje, pasekmėje, pasėkoje, poveikyje, rezultate, sąryšyje (su)</i> (KKS 3.6.4 p.).	<i>Sausros įtakoje gausime mažesnę derlių.</i> <i>Karo pasekmėje krašto ūkis buvo sugriautas.</i>	<i>Dėl sausros gausime mažesnę derlių.</i> <i>Dėl karo krašto ūkis buvo sugriautas. / Karas nuniokojo krašto ūkį.</i>	gr

	<i>To pasėkoje žmogus gali pridaryti daugiau klaidų.</i> <i>Įtempto darbo poveikyje pablogėjo sveikata.</i> <i>Tokio apsileidimo rezultate kilo gaisras.</i>	<i>Dėl to žmogus gali pridaryti daugiau klaidų.</i> <i>Dėl / Nuo įtempto darbo pablogėjo sveikata.</i> <i>Dėl tokio apsileidimo kilo gaisras.</i>	
Sustabarėjęs vietininkas vardan ko (ko vardan) nevartotinas tikslui, priežasčiai ar veiksmo pagrindui reikšti. Pastaba. Vartojamas specialiuose posakiuose: <i>Vardan Dievo Tėvo... Vardan tos Lietuvos vienybė težydi.</i>	<i>Vardan ko tu gyveni?</i> <i>Visa tai buvo daroma šventų interesų vardan.</i>	<i>Dėl ko / Kodėl / Kam tu gyveni?</i> <i>Visa tai buvo daroma šventų interesų vardu / dėl šventų interesų / dangstantis šventais interesais.</i>	gr —

PRIELINKSNIŲ IR POLINKSNIŲ VARTOJIMO KLAIDOS

Ant			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotinas veiksmo laikui reikšti (KKS 4.1.7 p.).	<i>Grįšiu tik ant vakaro.</i> <i>Ant rytojaus pasveikau.</i> <i>Močiutė atvažiavo ant dviejų dienų.</i> <i>Ant dienų atliksiu darbą.</i>	<i>Grįšiu tik vakare.</i> <i>Rytojaus dieną pasveikau.</i> <i>Močiutė atvažiavo dviem dienoms.</i> <i>Šiomis dienomis / Per šias dienas atliksiu darbą.</i>	gr
Nevartotinas vietai reikšti, kai žymimas ne paviršius, o nurodoma kryptis į vidų arba buvimas viduje (KKS 4.1.6 p.).	<i>Skubėjau ant stoties.</i> <i>Pavėlavau ant autobuso.</i>	<i>Skubėjau į stotį.</i> <i>Pavėlavau į autobusą.</i>	gr
Nevartotinas veiksmo priemonei, nesusijusiai su vieta, reikšti (KKS 4.1.1 p.).	<i>Mokosi skambinti ant pianino.</i> <i>Gaudė žuvį ant sliekų.</i>	<i>Mokosi skambinti pianinu.</i> <i>Gaudė žuvį su sliekais.</i>	gr
Nevartotinas objektui reikšti su būdvardžiais: <i>apstus, -i, gabus, -i, godus, -i, šykštus, -i, turtingas, -a</i> (KKS 4.1.2 p.).	<i>Kaimynų vaikas gabus ant muzikos.</i> <i>Nebūk godus ant svetimo gero.</i> <i>Šiomet esam turtingi ant šieno.</i>	<i>Kaimynų vaikas gabus muzikai.</i> <i>Nebūk godus svetimo gero.</i> <i>Šiomet esam turtingi šieno. / Šiomet turim daug šieno.</i>	gr

Nevartotinas daikto požymiui, nesusijusiam su vieta, reikšti (KKS 4.1.5 p.).	<i>Batai ant aukštų kulnų.</i>	<i>Batai aukštais kulnais. / Aukštakulniai batai.</i>	gr
Nevartotinas veiksmo ar būsenos pobūdžiui reikšti (KKS 4.1.8 p.).	<i>Dirba ant dviejų etatų.</i> <i>Ant kiek aš supratau, ne jis kaltas.</i> <i>Gyvenu ant buto.</i> <i>Pirkome televizorių ant išsimokėjimo.</i> <i>Tėtis spaudžia ant šimto penkiasdešimt.</i>	<i>Dirba dviem etatais. / Turi du etatus.</i> <i>Kiek aš supratau, ne jis kaltas.</i> <i>Nuomoju butą / kambarį.</i> <i>Pirkome televizorių išsimokėtinai.</i> <i>Tėtis spaudžia šimtu penkiasdešimt.</i>	gr
Nevartotinas paskirčiai, siekimui, veiksmo tikslui reikšti (KKS 4.1.9 p.).	<i>Pasilik pinigų ant maisto.</i> <i>Jisai tai padarė ant keršto.</i> <i>Pakvietė ant pietų.</i> <i>Susidėjome ant dovanos.</i>	<i>Pasilik pinigų maistui.</i> <i>Jisai tai padarė iš keršto.</i> <i>Pakvietė pietų.</i> <i>Susidėjome dovanai.</i>	gr
Nevartotinas veiksmo objektui reikšti su veiksmazodžiais <i>keisti, mainyti, mokyti, skųstis, patirti, pulti</i> (KKS 4.1.3 p.).	<i>Išmainė karvę ant ožkos.</i> <i>Draugai ant tavęs skundžiasi.</i> <i>Mes viską ant savo kailio patyrėme.</i> <i>Ant mūsų užpuolė priešai.</i> <i>Brolis mokosi ant inžinieriaus.</i>	<i>Išmainė karvę į ožką.</i> <i>Draugai tavimi skundžiasi.</i> <i>Mes viską savo kailiu patyrėme.</i> <i>Mus užpuolė priešai.</i> <i>Brolis mokosi inžinieriumi.</i>	gr
Nevartotinas daikto matmenims ar dydžių santykiui žymėti, kiekiui reikšti (KKS 4.1.4 p.).	<i>Padarykite nuotrauką 9 ant 13.</i> <i>Apsirikau ant dviejų litų.</i>	<i>Padarykite nuotrauką 9 iš 13 / 9 ir 13 (devyni ir trylika / devynių ir trylikos).</i> <i>Apsirikau dviem litais.</i>	gr
Apie			
Nevartotinas veiksmo objektui su žodžiais: 1) <i>domėtis, ginčytis (ginčas), rodyti, rūpintis, skųstis</i> (KKS 4.2 p.) 2) <i>aprašyti, apmąstyti, nagrinėti</i> ir pan.	1) <i>Per mažai domėjosi apie darbo sąlygas.</i> <i>Kilo ginčas apie pelno paskirstymą.</i> <i>Apie mane gali nesirūpinti.</i> 2) <i>Rašytojas savo romane apmąsto apie tautos ateitį.</i>	<i>Per mažai domėjosi darbo sąlygomis.</i> <i>Kilo ginčas dėl pelno paskirstymo / , kaip paskirstyti pelną.</i> <i>Manimi / Dėl manęs gali nesirūpinti.</i> 2) <i>Rašytojas savo romane apmąsto tautos ateitį.</i>	gr

3) <i>požiūris</i>	<i>Apie šią problemą nagrinėjo daug žymių rašytojų.</i> <i>Rašytojas išsako savo požiūrį apie paribio žmones.</i>	<i>Šią problemą nagrinėjo daug žymių rašytojų.</i> <i>Rašytojas išsako savo požiūrį į paribio žmones.</i>	
Verstinė konstrukcija (yra) <i>apie ką</i> nevartotina nusakyti esminiam kalbamojo dalyko ryšiui su kitu dalyku. Pastaba. Prielinksnis <i>apie</i> vartojamas objektui reikšti su mąstymo, kalbinės veiklos veiksmazodžiais ir daiktavardžiais: <i>Močiutė pasakojo apie senuosius kaimo gyventojus.</i> <i>Ar esate girdėję legendą apie šio ežero dugne slypinčius lobius?</i>	<i>Buvimas savimi yra apie individualumą, stiprumą ir drąsą.</i> <i>Šventės nėra tik apie maistą.</i>	<i>Buvimas savimi reiškia individualumą, stiprumą ir drąsą.</i> <i>Šventės susideda ne tik iš maisto. Švenčių esmė – ne tik maistas.</i>	gr –
Dėka (polinksnis)			
Nevartotinas būdai, kartu ir priemonei reikšti.	<i>Didelių pastangų dėka darbą baigėme laiku.</i> <i>Ji galėjo judėti tik neįgaliųjų vežimėlio dėka.</i>	<i>Didelėmis pastangomis / Labai stengdamiesi darbą baigėme laiku.</i> <i>Ji galėjo judėti tik (su) neįgaliųjų vežimėliu / naudodamasi neįgaliųjų vežimėliu.</i>	gr
Nevartotinas, kai priežastį sukelia koks reiškinys ar daiktas, o ne asmuo.	<i>Šių priemonių dėka avarijų sumažėjo.</i> <i>Naujovių dėka jau gavome pelno.</i> <i>Ilgo kaklo ir kojų dėka žirafa yra pats aukščiausias žinduolis.</i>	<i>Dėl šių priemonių avarijų sumažėjo.</i> <i>Pritaikę naujoves jau gavome pelno.</i> <i>Dėl ilgo kaklo ir kojų žirafa yra pats aukščiausias žinduolis. / Ilgas kaklas ir kojos daro žirafą pačiu aukščiausiu žinduoliu. / Žirafa yra pats aukščiausias žinduolis, nes turi ilgą kaklą ir kojas.</i>	gr
Iki			
Nevartotinas būviui beasmeniame sakinyje reikšti (KKS 4.4 p.).	<i>Dabar jam ne iki egzaminų.</i>	<i>Dabar jam ne egzaminai rūpi / ne egzaminai galvoje.</i>	gr

Į			
Nevartotinas laiko tarpui, per kurį kartojasi veiksmas, reikšti.	<i>Treniruotės vyksta triskart į savaitę.</i>	<i>Treniruotės vyksta triskart per savaitę / savaitėje.</i>	gr
Nevartotinas veiksmo objektui reikšti su žodžiais <i>įsimylėti, žaisti, atsiliepti, daryti poveikį, veikti, daryti įtaką, daryti spaudimą, nurodyti, skirti dėmesį, domėtis</i> ir pan. (KKS 4.3 p.).	<i>Vaikinas įsimylėjo į merginą. Vaikai žaidžia į parduotuvę.</i>	<i>Vaikinas įsimylėjo merginą. Vaikai žaidžia parduotuvę.</i>	gr
Nuo			
Nevartotini junginiai <i>kartas nuo karto; laikas nuo laiko</i> .	<i>Mes kartas nuo karto susitinkame. Laikas nuo laiko tenka vykti į Vilnių.</i>	<i>Mes vis susitinkame. / Mes kartais / kartkartėmis / retkarčiais / kai kada susitinkame. Vis tenka vykti į Vilnių. Kartais / Kartkarčiais / Retkarčiais / Retsykiais / Kai kada tenka vykti į Vilnių.</i>	gr
Pagalba, su (kieno) pagalba (polinksnis)			
Nevartotinas priemonei reikšti.	<i>Ryšys bus palaikomas (su) laidų pagalba. Plytos keliamos krano pagalba. Vabzdžius jie gaudo (su) snapo pagalba. Hipnozės pagalba atskleistos ligos priežastys. Daiktavardžių daromasi su priesagų pagalba.</i>	<i>Ryšys bus palaikomas laidais. Plytos keliamos (su) kranu. Vabzdžius jie gaudo (su) snapu. Hipnoze / Taikant hipnozę atskleistos ligos priežastys. Daiktavardžių daromasi su priesagomis.</i>	gr
Nevartotinas padėjusiam arba tarpininkavusiam veikėjui reikšti.	<i>Bendravome tik vertėjo pagalba. Tik visuomenės pagalba galima užkirsti kelią nusikaltimams.</i>	<i>Bendravome tik su vertėjo pagalba / per vertėją / padedami vertėjo. Tik su visuomenės pagalba / visuomenei padedant galima užkirsti kelią nusikaltimams.</i>	gr
Pas			
Nevartotinas <i>pas save</i> , kalbant apie darbo vietą.	<i>Viršininkas šiuo metu pas save.</i>	<i>Viršininkas šiuo metu savo kabinete.</i>	gr

Nevartotinas priklausymui, nuosavybei, turėjimui žymėti (KKS 4.6.1 p.).	Pas jį temperatūra. Pas mane ne vienas geras draugas. Pas ką yra klausimų? Pas Vilių gražios akys. Pas kaimyną atsitiko avarija. Pas mane nėra pinigų.	Jis turi temperatūros / karščio. Aš turiu ne vieną gerą draugą. Kas nori paklausti? / Kas turi klausimų? Viliaus gražios akys Kaimynui atsitiko avarija. Aš neturiu pinigų.	gr
Nevartotinas veiksmo adresatui, šaltiniui, nesusijusiam su vieta, reikšti su veiksmožodžiais kreiptis, klausti, pirkti, prašyti, atsiprašyti, skolintis, įsigyti, gauti, imti, reikalauti, sužinoti, skambinti, skųstis, šauktis, teirautis, vogti (KKS 4.6.2 p.).	Pasiskolinau pas Marytę. Paklausk pas Liną. Pasiteiravau pas Karolį. Paprašiau pas auklėtoją. Kodėl nesikreipi pas gydytoją? Bilietus įsigyk pas vairuotoją. Reikia paklausti pas mokytoją. Tvarkaraštį sužinok pas draugę.	Pasiskolinau iš Marytės. Paklausk Lino. Pasiteiravau Karolio. Paprašiau auklėtoją / auklėtojos. Kodėl nesikreipi į gydytoją? Bilietus įsigyk iš vairuotojo. Reikia paklausti mokytoją / mokytojo. Tvarkaraštį sužinok iš draugės.	gr
Prie			
Nevartotinas veiksmo sąlygoms reikšti junginiuose: prie (kokių) aplinkybių, prie uždarų durų, prie ligos, prie (kokių) norų, prie progų, prie (kokių) sąlygų, prie (kokios) temperatūros (KKS 4.8.1 p.).	Prie tokių sąlygų sunku dirbti. Ir prie geriausių norų negalėsiu tavęs pasitikti. Prie progos aplankykite šią parodą. Prie aukštos temperatūros metalai lydosi.	Tokiomis sąlygomis sunku dirbti. Ir geriausių norų turėdamas / Kad ir labai norėdamas negalėsiu tavęs pasitikti. Pirma proga / Progai pasitaikius / Radę, turėdami progą aplankykite šią parodą. Aukštoje temperatūroje / Kai temperatūra aukšta / Esant aukštai temperatūrai metalai lydosi.	gr
Netinka keitimo santykiui reikšti (KKS 4.8.2 p.).	Pinigai bus keičiami santykiu vienas prie šimto.	Pinigai bus keičiami vienas už šimtą / vienas su šimtu / šimtas į vieną.	

Prieš			
Nevartotinas veiksmo objektui reikšti su žodžiais: <i>atsiprašyti, atsparus, gintis, neapykanta, pareiga, skydas</i> (KKS 4.9 p.).	<i>Ginsimės prieš visus, kurie mus puls.</i> <i>Jaučia pareigą prieš tėvus.</i> <i>Ironija jam buvo skydas prieš visas lagerio blogybes.</i>	<i>Ginsimės nuo visų, kurie mus puls.</i> <i>Jaučia pareigą tėvams.</i> <i>Ironija jam buvo skydas (, saugantis) nuo visų lagerio blogybių.</i>	gr
Pro			
Nevartotinas reiškiant judėjimą viduriu.	<i>Autobusai važiuoja pro miesto centrą.</i>	<i>Autobusai važiuoja per miesto centrą / miesto centrą.</i>	gr
Su			
Nevartotinas priežasčiai, susijusiai su liga, nusakyti.	<i>Guliu su temperatūra.</i> <i>Moteris su apsinuodijimo požymiais išvežta į ligoninę.</i>	<i>Guliu dėl temperatūros / karščiuodamas. / Karščiuoju. / Guliu, nes karščiuoju. / Guliu, nes turiu temperatūros.</i> <i>Moteris dėl apsinuodijimo (požymių) / pastebėjus apsinuodijimo požymių (-ius) išvežta į ligoninę.</i>	gr
Ties			
Nevartotinas objektui, nurodant veiksmo pobūdį, reikšti.	<i>Sutelkė dėmesį ties svarbiausiu klausimu.</i>	<i>Sutelkė dėmesį į svarbiausią klausimą.</i>	gr
Už			
Nevartotinas junginiuose: <i>imti (laikyti) už pagrindą, žaisti už komandą</i> (KKS 4.10 p.).	<i>Rezoliucijos projektą siūloma priimti (laikyti) už pagrindą.</i> <i>Jis žaidžia už „Neptūno“ komandą.</i>	<i>Rezoliucijos projektą siūloma priimti (laikyti) pagrindu / kaip pagrindą.</i> <i>Jis žaidžia „Neptūno“ komandoje.</i>	gr
Nevartotinas apibendrintai vietai pagal darbo priemonę reikšti.	<i>Nesėsk neblaivus už vairo.</i>	<i>Nesėsk neblaivus prie vairo. / Nevairuok neblaivus.</i>	gr

SAKINIO DALIŲ IR SAKINIŲ JUNGIMO KLAIDOS

KLAIDOS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Šalutiniuose nuolaidos aplinkybės sakiniuose nevartotini vertiniai <i>kaip nekeista, kaip nebūtų keista</i> (KKS 5.5 p.).	<i>Kaip nekeista, medis atsigavo.</i>	<i>Kad ir / Nors ir keista, medis atsigavo.</i>	gr

Neigiamieji veiksmažodžiai nevertotini vietos (po santykinio žodžio <i>kur</i>), laiko (po santykinio žodžio <i>kada</i>), nuolaidos (po santykinio įvardžio <i>kaip</i>) ir kai kurių kitų tipų šalutiniuose sakiniuose.	<i>Kur nepažvelgsi</i>, visur sniegas. <i>Kada tik neateini</i>, jis sėdi prie televizoriaus. <i>Su kuo tik nekalbėjau</i>, visi taip sakė. <i>Kaip nesistengėme</i>, darbo baigti nespėjome.	<i>Kur pažvelgsi</i>, visur sniegas. <i>Kada tik ateini</i>, jis sėdi prie televizoriaus. <i>Su kuo tik kalbėjau</i>, visi taip sakė. <i>Kad ir / Nors ir kaip stengėmės</i>, darbo baigti nespėjome.	gr
Vientisinės tariamosios nuosakos formos nevertotinos vietoj sudurtinių formų praeities veiksmui (dažnai tariamam, neįvykusiam) reikšti.	<i>Jeigu jie važiuotų</i> mažesniu greičiu, avarija nebūtų įvykus.	<i>Jeigu jie būtų važiuę</i> mažesniu greičiu, avarija nebūtų įvykus.	gr
<i>gi</i> nevertotina priešinamajam sujungimui vietoj jungtukų <i>o, bet, tačiau</i> (KKS 6.1 p.).	Trūksta laikinų poilsiviačių, <i>gi</i> ir esamos ne visos jaukios. Tegul dirba tik rankos, <i>gi</i> kojos ilsisi.	Trūksta poilsiviačių, <i>o / bet</i> ir esamos ne visos jaukios. Tegul dirba tik rankos, <i>o</i> kojos ilsisi.	gr
<i>ir</i> nevertotinas jungti žodžiams vardažodžių irrieveksmių stiprinamosiose konstrukcijose: <i>daug ir daug, labai ir labai, minios ir minios, tūkstančiai ir tūkstančiai</i> (KKS 6.2 p.).	Čia slypi <i>daug ir daug</i> paslapčių. Buvome <i>labai ir labai</i> laimingi. Gatvėmis plaukė <i>minios ir minios</i>. Turėjome peržiūrėti <i>tūkstančius ir tūkstančius</i> bylų.	Čia slypi <i>daug / labai daug / be galo daug</i> paslapčių. Buvome <i>labai labai / nepaprastai / be galo</i> laimingi. Gatvėmis plaukė <i>minių minios</i> žmonių. Turėjome peržiūrėti <i>tūkstančių tūkstančius / tūkstančius</i> bylų.	gr
<i>vietoj to, kad</i> nevertotinas su bendratimi ar padalyviu vietoj <i>užuot</i> (KKS 6.4 p.).	<i>Vietoj to, kad</i> paaiškinti, dar labiau viską supainiojo. <i>Vietoj to, kad</i> ugdyti savus restauruotojus, švaistėme lėšas kitur. Padėkojau <i>ir vietoj to, kad grįžus</i> prie laiško, išėjau į sodą.	<i>Užuot paaiškinęs</i>, dar labiau viską supainiojo. <i>Užuot ugde</i> savus restauruotojus, švaistėme lėšas kitur. Padėkojau <i>ir, užuot grįžęs</i> prie laiško, išėjau į sodą.	gr
Šalutiniuose sakiniuose <i>bendratis</i> nevertotina su jungtukais <i>kad, idant</i> tikslui ir priešasčiai reikšti (KKS 5.4.2 p.).	<i>Kad mokėti</i>, reikia mokytis. Atvažiavau, <i>kad</i> viską pamatyti.	<i>Kad mokėtume / Norint mokėti</i>, reikia mokytis. Atvažiavau, <i>kad</i> viską pamatyčiau / <i>norėdamas</i> pamatyti.	gr

	<i>Ką nors daryk, idant atgauti dvasios ramybę.</i>	<i>Ką nors daryk, idant atgautum / jei nori atgauti dvasios ramybę.</i>	
Šalutiniuose sakiniuose bendratis nevartotina su jungtukais jei, jeigu sąlygai reikšti (KKS 5.4.1 p.).	<i>Jei gėlių nepamerkti, jos nuvys.</i> <i>Jei sakyti tiesą, jie nelabai ir stengėsi.</i>	<i>Jei gėlių nepamerksime / nepamerktume, jos nuvys. / Nepamerktos gėlės nuvys.</i> <i>Tiesą sakant / Iš tiesų / Jei sakysime (sakytume) tiesą, jie nelabai ir stengėsi.</i>	gr
Konstrukcija jei... tai... nevartotina gretinimui reikšti, kai nėra priežastinių ryšių.	<i>Jeigu JAV olimpiadoje laimėjo 10 medalių, tai Lietuva tik vieną.</i>	<i>JAV olimpiadoje laimėjo 10 medalių, o Lietuva tik vieną.</i>	gr
Jungtukas jog nevartotinas tikslo šalutiniams sakiniams prijungti.	<i>Prie mokslininkų komandos prisijungė jaunas tyrėjas, jog įgautų daugiau patirties.</i>	<i>Prie mokslininkų komandos prisijungė jaunas tyrėjas, kad įgautų daugiau patirties.</i>	gr
Priešinamojo sujungimo sakiniams jungti nevartotinas barbarizmas ale , vertalai vienok, tuo tarpu kai (kai tuo tarpu) .	<i>Šiandien dangus apsiniaukęs, ale (vienok) nešalta.</i> <i>Turtuoliai lobo, kai tuo tarpu vargšai skurdo.</i> <i>Taip elgdamasis tu labai erzini savo tėvus, tuo tarpu kai turėtum jiems padėti.</i>	<i>Šiandien dangus apsiniaukęs, bet (tačiau) nešalta.</i> <i>Turtuoliai lobo, o vargšai skurdo.</i> <i>Taip elgdamasis tu labai erzini savo tėvus, o turėtum jiems padėti.</i>	gr
Pareminamojo sujungimo sakiniuose nevartotinas taip kad .	<i>Bus diktantas, taip kad pakartokime rašybą.</i>	<i>Bus diktantas, todėl / tad pakartokime rašybą.</i>	gr
Jungtukas nes su atliepiamaisiais žodžiais todėl, dėl to, už tai nevartotinas priežasties šalutiniams sakiniams prijungti.	<i>Žmonės sako nesportuojantys todėl, nes neturi laiko.</i>	<i>Žmonės sako nesportuojantys todėl, kad / dėl to, kad / , nes neturi laiko.</i>	gr
Nevartotinas o taip pat sakiniams jungti.	<i>Aš užsispyriau nieko nepasakoti, o taip pat ir mano draugė tylėjo lyg žuvis.</i>	<i>Aš užsispyriau nieko nepasakoti, taip pat ir mano draugė tylėjo lyg žuvis.</i>	gr
Sakinio dalims ir sakiniams jungti nevartojamas o tuo pačiu , kai jis turi reikšmę „drauge, kartu“.	<i>Aš tylėjau visą vakarą, o tuo pačiu ir Rita nepratarė nė žodžio.</i> <i>Aplankė tėvus, tuo pačiu ir seserį.</i>	<i>Aš tylėjau visą vakarą ir Rita nepratarė nė žodžio.</i> <i>Aplankė tėvus, kartu ir seserį.</i>	gr

Šalutiniam priežasties aplinkybės sakiniui jungti nevartotinas <i>o tai</i> .	<i>Neskubėk, o tai suklysi.</i>	<i>Neskubėk, nes suklysi.</i>	gr
Pažyminio šalutinis sakinytis nevartotinas ne prie pažymimojo žodžio.	<i>Airija – atšiauraus būdo žmonių kraštas, kurie gyvena tarp pelkių.</i> <i>Jie gyveno trobose kartu su kiaulėmis, kurių stogai buvo kiauri.</i>	<i>Airija – atšiauraus būdo žmonių, kurie gyvena tarp pelkių, kraštas.</i> <i>Jie gyveno kartu su kiaulėmis trobose, kurių stogai buvo kiauri.</i>	gr
Išplėstiniai pažyminiai nevartotini ne greta pažymimojo žodžio.	<i>Vyrui ji nenorėjo pasakyti nė žodžio, sėdinčiam ant dėžės.</i>	<i>Vyrui, sėdinčiam ant dėžės, ji nenorėjo pasakyti nė žodžio.</i>	gr

SAKINIO DALIŲ DERINIMAS

Kūrinių pavadinimai			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>
Nevartotini kūrinių autorių ir kūrinių pavadinimai vardininko linksniu, kai juos reikia derinti su sakinio žodžiais, reikalaujančiais kitų linksnų.	<i>Motinos paveikslą galime pamatyti Šatrijos Raganos „Sename dvare“, Žemaitės „Marti“ bei Jono Biliūno „Liūdna pasaka“.</i> <i>Dar vienas kūrinys, kuris parodo motinos paveikslą literatūroje, yra Jonas Biliūnas „Liūdna pasaka“.</i>	<i>Motinos paveikslą galime pamatyti Šatrijos Raganos „Sename dvare“, Žemaitės „Marčioje“ bei Jono Biliūno „Liūdnoje pasakoje“.</i> <i>Dar vienas kūrinys, kuris parodo motinos paveikslą literatūroje, yra Jono Biliūno „Liūdna pasaka“.</i>	gr

III. STILIUS

Pastabos:

- Darbuose stiliaus trūkumais laikytini tik labai aiškūs dalykai, priskiriami konkrečiai stiliaus trūkumų grupei.
- Kalbos klaidų nevertinti kaip stiliaus trūkumų. Jeigu kalbos klaida lemia ir stiliaus trūkumą, pirmenybė teiktina kalbos klaidai žymėti. Pvz.: *Tačiau maro ir ne itin draugiškai nusiteikusių vokiečių dėka Matas Šimonis lieka vienui vienas.*
- Fakto klaidų nevertinti kaip stiliaus trūkumų. Sakiniai, turintys fakto klaidų, turėtų būti vertinami tik turinio aspektu.

- Sakiniai, kurie gali būti performuluoti sklandžiau (vengiant banalių, naivių apibendrinimų, pernelyg ekspresyvią, vaizdingą išraiškos priemonę pakeičiant neutralesne, labiau tinkančia sakinyje, suskaidant sakinį į kelis ar kelis sujungiant į vieną ir pan.), darbuose nevertintini kaip turintys stiliaus trūkumų.

<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas variantas</i>	<i>Komentaras</i>	<i>Klaida</i>
Logikos trūkumai	<i>Vinco Mykolaičio-Putino psichologiniame, intelektualiniame romane „Altorių šešėly“ pagrindinis veikėjas taip pat padaro klaidą, iš kurios Liudas Vasaris tampa laimingesniu žmogumi.</i>	Tapatumo dėsnio pažeidimas	st
	<i>Kęsdamas kasdienį sielvartą ir skausmą giliai širdyje, jis išugdo charakterį, kuris nebijo mirties ir supranta, kad jo prasmė slypi kūryboje.</i>	Sąvokai suteikiamas požymis, kurio ji neturi	st
	<i>Miestai nuo senų senovės literatūroje vaizduojami dingai, juos rašytojai bando kuo labiau detalizuoti, išryškinti ir išskirti arba, atvirkščiai, sumenkinti.</i>	Minčių prieštaravimas	st
	<i>Žmogus tobulėja, jis padaro klaidų, jis sau ramiai nueina į gamtą, išsprendžia visa tai be riksmų, be dvejonių, sau gražiai, tyliai, mėnesienoje.</i>	Trūksta loginio pagrindo	st
Tikslumo trūkumai	<i>Besibaigiantys žmonės parodė, kaip sunkūs darbai ir nuolatinis badas pasmerkia mirčiai.</i> <i>Taigi muzika literatūroje ne tik vaizduoja saviraišką, bet ir įamžina lietuvių kultūrinį identitetą.</i>	Netiksliai parinktas žodis	st
	<i>Petras Sabaliūnas, tapęs tokia auka, vis tiek atranda savyje žmogiškumo, tobulėdamas dvasiškai atleidžia savo sūnui, tačiau jį neramina hipotezė, kad jo sūnaus vaikai matydami tokį pavyzdį kažkada taip elgsis su savo tėvu.</i> <i>Ji dalijosi su mumis viskuom, kuom tik galėjo.</i> <i>Šuo visada padėdavo savo šeiminkui, kol dar buvo jaunas, bet kaip paseno, tapo nereikalingas.</i> <i>Socialinėje erdvėje yra ir kito plauko pavyzdžių.</i>	Parinktas ne to stiliaus (pvz., administracinio, šnekamojo) žodis, forma ar posakis	st
	<i>Vienas pirmųjų veiksmų, kurių imasi ūkininkas, yra seno šuns skandinimas.</i>	Supainioti paronimai	st
	<i>Literatūrinėje kryptyje klaidos patiriamos savo kailiu ir už jas atsako pats veikėjas.</i> <i>Veikėjas, susidūręs su sunkumais, išsprendė pasekmes.</i>	Netiksliai pavartotas žodžių junginys	st
	<i>Mano manymu, konkurencija yra labiausiai skatinantis dalykas žmogaus tobulėjimui.</i> <i>Nors ir visuomenėje vyrauja įvairūs stereotipai, ne visi jų laikosi.</i>	Netiksli žodžių tvarka	st

Aiškumo trūkumai	<i>Gyvenime patirtos klaidos yra bevertės, jeigu po jų nėra jokių veiksmų, kurie galėtų tau padėti ištaisyti ir pasimokyti iš jų.</i>	Trūksta žodžio	st
	<i>Ji supranta padariusi klaidą, patikėdama apgaulinga ir karšta Tiliaus meile. Tačiau ji nenuleidžia rankų, kaip tik iškelia jas į viršų.</i> <i>Pasaulis kasmet auga ir tobulėja, bet žmonės jame vis dar seni.</i>	Neaiški mintis	st
	<i>Novelėje „Lazda“ senas, aukštas, šeimos neturintis Dumbrauckas, kuris, nepasimokęs iš klaidų, muša lazda tėvą: „A tu, uncvotai! Tau vogti, vogti!.. – šaukė Dumbrauckas, pildamas man lazda per nugarą.“</i> <i>Vien pažvelgus į mūsų tėvus bei senelius, gyvenusius okupacijos metais, ištvėrusius tremtį bei atskyrimą nuo namų.</i>	Nebaigta mintis	st
Glaustumo trūkumai	<i>Atsakant į klausimą „ar klaidos padeda tobulėti?“, remiantis realiu gyvenimu, atsakyti yra be galo sunku</i>	Žodžių perteklius	st
	<i>Deja, klaidos gali būti nepataisomos ir gali žmogų privesti prie pražūties. Taigi klaidos gali padėti žmogui tobulėti arba privesti jį prie pražūties.</i>	Tapačios frazės kartojimas	st
Sakiniai, kurie gali būti reformuluoti sklandžiau, nevertintini kaip turintys stiliaus trūkumų	<i>Nagrinėtų autorių kūrinuose muzika taip pat rodo ir lietuvių tautos subtilumą bei savitą santykį su emocijų raiška.</i> <i>Vaizduotė palengvina žmogaus santykį su realybe drąsindama, padėdama priimti savo mirtingumą ir tokias neramiai ištvėriamas būsenas kaip nežinomybė ir ilgesys.</i> <i>Galima teigti, kad kelionė gali įgauti pagalbos kitiems, gerumo ir gailestingumo išraišką.</i> <i>Dvidešimto amžiaus Lietuvoje savo kelio ieškoti Liudas pradeda tėvų išsiųstas mokytis į kunigų seminariją, to meto visuomenei tai atrodė kaip didžiulis pasiekimas ir garbė.</i> <i>Lengvai galime komunikuoti su kitais žmonėmis, nebereikia plauti rūbų ir gaišti savo laiko, kai dabar viską padaro už mus technologijų pažanga.</i> <i>Noriu pasirinkti tokį kelią, dėl kurio nesigailėčiau ir kiekvieną dieną eičiau į darbą.</i> <i>Kai Liudas Vasaris savo tėvų noru išsiunčiamas į kunigų seminariją, jis supranta, jog tai užgožia jo vidinę laisvę.</i>		–

BAIGIAMŲJŲ DARBŲ VERTINIMO GAIRIŲ PRIEDAS (SUSITARIMAI, PASTABOS)

I. ŽODYNAS

ŽODŽIŲ REIKŠMĖS		
<i>Pavyzdžiai</i>	<i>Vertinimas</i>	<i>Pastabos</i>
<i>Esant apsuptyje žmonių, kurie vis kažko iš tavęs tikisi, nori, kad darytum tai, kas jiems atrodo geriausia, neleidžia tau atskleisti tikrojo savęs.</i> <i>Ir po kažkiek laiko tautai sužinojus, kad tai esąs Liudas Vasaris, visi jį ėmė peikti ir vadinti nedoru kunigu.</i> <i>Noras pritapti prie kitų, ar troškimas į kažką lygiuotis žlugdo mus kaip individualias asmenybes, o tai mus dar labiau graužia iš vidaus.</i>	–	Įvardis <i>kažkas</i> pavartotas taisyklingai, savo reikšme (nėra iki galo aišku, ko žmonės tikisi; neapibrėžta, po kiek laiko tauta sužinojo apie Liudą Vasarį; nėra aišku, į ką trokštama lygiuotis).
<i>Sutverti, sutvėrėjas, sutvėrimas</i>	–	Žodžiai <i>sutverti</i> reikšme „sukurti“, <i>sutvėrėjas</i> reikšme „kūrėjas“, <i>sutvėrimas</i> reikšme „būtybė, padaras“ nelaikytini klaidomis.

SKOLINIAI		
<i>Pavyzdžiai</i>	<i>Vertinimas</i>	<i>Pastabos</i>
<i>Influenceris</i>	–	Mokinių darbuose nelaikyti klaida.

II. GRAMATIKA 1. ŽODŽIŲ SANDARA

PRIESAGOS		
<i>Pavyzdžiai</i>	<i>Vertinimas</i>	<i>Pastabos</i>
<i>Bohemistas, bohemietis, boheminkas</i>	–	Pagrindinė norma būtų <i>boheminkas</i> , bet nė vienas iš nurodytų variantų apskritai nėra kodifikuotas, todėl nė vienas variantas nelaikytinas klaida.
<i>Darbštingas, depresingas</i>	–	Ne klaida (būdvardžių priešagos <i>-ingas</i> vediniai nusako ko nors turintį žmogų: <i>darbingas, laimingas</i>).
<i>Mokyti(s), mokinti(s)</i> <i>Dalyti, dalinti</i>	–	<i>Mokyti(s)</i> – pagrindinis normos variantas, <i>mokinti(s)</i> – šalutinis normos variantas.

		Formos <i>dalyti, dalinti</i> vertinamos kaip lygiaverčiai normos variantai. Mokinių darbuose visos šios formos vertintinos kaip tinkamos.
PRIEŠDĖLIAI		
<i>Pavyzdžiai</i>	<i>Vertinimas</i>	<i>Pastabos</i>
<i>Kūrinį taip pat galima sulyginti su A. Škėmos romanu „Balta drobulė“.</i>	–	LKŽ yra pakrastinė reikšmė „sustatyti, palyginti su kuo, norint nustatyti panašumą arba skirtumą“.
BAIGMENYS		
<i>Pavyzdžiai</i>	<i>Vertinimas</i>	<i>Pastabos</i>
<i>Paties, pačio</i>	–	<i>Pačio</i> – šalutinis normos variantas, mokinių darbuose vertintinas kaip tinkamas.
<i>Personažė, maestrė, modelė</i>	–	Taisyklingai padarytos mot. giminės formos su galūne -ė.

2. GRAMATINĖS FORMOS

SANGRAŽINĖS FORMOS		
<i>Pavyzdžiai</i>	<i>Vertinimas</i>	<i>Pastabos</i>
Taisyklės visada galima ir prisitaikyti sau. Jis užsiduoda daug klausimų pačiam sau, bet atsakymus į juos jis atranda vėliau. Žmonės tokį klausimą apie buvimą savimi kelia norėdami užsitikrinti sau laisvę arba bandydami apsisaugoti nuo pavojaus būti suvaržyti. Galiu teigti, kad jeigu Garšva pasidalintų savo problema su kitais nusiėmęs kaukę, jis susidėliotų sau gyvenimą visai kitaip.	–	Sangražinė forma ir įvardis <i>savęs</i> , kai sangražos dalelytę dubliuoja įvardžio <i>savęs</i> linksniai arba prielinksninės konstrukcijos <i>su savim, tarp savęs</i> ir pan., nelaikoma klaida (šalutinis normos variantas). <i>Kalbos patarimai. Gramatinės formos ir jų vartojimas</i> , p. 36, 6 punktas.
DERINIMAS		
<i>Pavyzdžiai</i>	<i>Vertinimas</i>	<i>Pastabos</i>
Romane minima rekolekcijos, skirtos pažinti save. Vienoje iš ištraukų aprašoma Vasario pirmosios pažintys su kunigystės keliu. Jų apranga, tvarkaraštis, visas gyvenimas yra apribota.	–	Netaisyтина, kai bevardės ar vyriškosios giminės daugiskaitos formos vartojamos apibendrinamąja reikšme.

Visi žmonės turi tam tikrų principų ir nuostatų, su kuriais jie gali būti kažkuo unikalūs. Taigi kunigų seminarija yra vieta, kurios tvarka ir mokymo būdas ne visiems yra savi ir priimtini.		
ABSTRAKČIŲJŲ ŽODŽIŲ DAUGISKAITA		
Pavyzdžiai	Vertinimas	Pastabos
Vaikų vaizduotės dažniausiai kupinos įvairių idėjų. Žmogus gali rinktis, ką nori studijuoti, kokį darbą rinktis, išreikšti savo nuomones. Skirtingi žmonės turi savus interesus bei požiūrius į pasaulį. Didelę įtaką mūsų gyvenime daro žmonės, ypač jų nuomonės ir kritikos. V. Mykolaičio-Putino romane „Altorių šešėly“ pagrindinis veikėjas Liudas Vasaris yra ribojamas seminarijos pažiūrų ir rutinų. Jis susiduria su savęs, kaip žmogaus, nuvertinimu, o jo apmąstymai eina į nežinias. Ypač paauglystėje mokiniai susiduria su tėvų ir mokytojų nesupratimais dėl visokių mažų dalykų: drabužių, išvaizdos ar interesų.	–	Mokymo procese akcentuoti, mokyti, kad kai abstraktusis daiktavardis reiškia neskaidomus (neskaičiuojamus) daiktus, vartojama vienaskaita. Abstraktų daugiskaita galima, kai abstraktus dalykas sukonkretėja ir gali būti skaidomas. Tai priklauso nuo konteksto, todėl griežtai atriboti atvejus, kada pavartota daugiskaita yra klaida, kada ne, nėra lengva. Vengiant didelio subjektyvumo vertinant, sutarta baigiamuosiuose darbuose abstraktų daugiskaitos nelaikyti klaida.

3. LINKSNIŲ VARTOJIMAS

KILMININKAS, GALININKAS		
Pavyzdžiai	Vertinimas	Pastabos
Jis suteikia tvirtybę, stiprybę, laimę / tvirtybės, stiprybės, laimės.	–	Priklauso nuo rašančiojo traktuotės: kilmininku pabrėžiamas neapibrėžtas kiekis ar dalis, galininku – apibrėžtas kiekis ar visuma. Kalbos patarimai. Sintaksė: <i>linksnių vartojimas</i>, p. 26, 1.8.2.
Motina gali įkvėpti meilės / meilę mokslui.	–	Galimas tiek dalies kilmininkas (šiek tiek meilės), tiek galininkas

		(apskritai įkvėpti tokį dalyką kaip meilę mokslui).
NAUDININKAS		
Pavyzdžiai	Vertinimas	Pastabos
Vaikas jaučia begalinę meilę ir stiprų ryšį savo mamai.	gr	Taisyklinga – <i>jaučia ryšį su savo mama.</i>
Tad dažnai aplinka kenkia savitumo išsaugojimui ir buvimas savimi tampa sunkiai pasiekiamas.	–	Abstrakčiųjų priesagos <i>-imas</i> daiktavardžių naudininkas klaida, kai reiškia tikslą. Čia nusakomas ne tikslas, o objektas.
GALININKAS		
Pavyzdžiai	Vertinimas	Pastabos
Kūrinyje rašoma, kad žmogus jau gimsta nuodėmėje ir kad visas nuodėmes atpirkti neįmanoma. Liudas nenori nuvilti tiek save, tiek aplinkinius. Garšva, kaip ir Vasaris, patiria sunkumus bandydamas išlikti savimi, bet Garšvai juos nugalėti nepavyksta. Sunku priimti kitus žmones bei juos suprasti, kai pats save suprasti ir priimti negali. Vasaris nori būti savimi, bet negali, nes yra spaudžiamas visuomenės ir negali kritikuoti kunigo gyvenimą.	–	Galininkas, kai yra teigiama galininkinė bendratis, susijusi su neigiamuoju veiksmažodžiu, ne klaida (šalutinis normos variantas). Kalbos patarimai. Sintaksė: <i>linksnių vartojimas</i> , p. 55, 1.2.2.
Taip pat individai patiria vidinius psichologinius apribojimus, abejones , kurios neleidžia atsiskleisti ir būti savimi.	–	Nebūtinai dalies kilmininkas (šalutinis dėmuo apibrėžia, kokius apribojimus, abejones patiria individai).
ĮNAGININKAS		
Pavyzdžiai	Vertinimas	Pastabos
Istorija prasideda, kai vieną sekmadienio rytą ūkininkas pakeliui į bažnyčią nusprendžia atsikratyti šunimi.	–	Galimi abu variantai – atsikratyti šuns / šunimi.
Grotesku persmelktoje Savickio novelistikoje...	–	Vartosenoje su dalyviu <i>persmelktas, -a</i> , vyrauja kilmininkas, bet pasitaiko ir įnagininko. Jis vertintinas kaip galimas (veiksmažodžiui reikšti). Kalbos patarimai. Sintaksė: <i>linksnių vartojimas</i> , p. 75, 2.2.
VIETININKAS		
Pavyzdžiai	Vertinimas	Pastabos

Kieno tarpe Jų tarpe ir lietuvių tautos giesmininkas, kėlęs lietuvių tautos savimone, Jonas Mačiulis-Maironis.	–	„Kalbos patarimuose“ <i>kieno tarpe</i> vengtina, nelaikyti klaida mokinių darbuose. <i>Kalbos patarimai. Sintaksė: linksnių vartojimas</i>, p. 119, 2.
Būtent šioje akimirkoje mokslininkui teko rinktis, ar paklusti bažnyčiai ar pasipriešinti. Naujausiuose laikuose, kai internetas ir elektroninės priemonės yra nepalyginamai pažangesnės už prietaisus praeituose šimtmečiuose, tūkstantmečiuose ir kasdien tobulėja vis labiau, savo nuomonės išreiškimas gali būti saugus ir anonimiškas.	–	<i>Akimirkoje, naujausiuose laikuose</i> – galimi laiko vietininkai.
Šiame kūrinyje pasakojama apie pagrindinio veikėjo kelią kunigystėje.	–	Galimas veiklos srities vietininkas.
Ši pasaulėžiūra ypač būdinga naujųjų laikų rašytojų kūriniuose. Modernizmo epochoje būdingas modernus požiūris į pasaulį ir laisvas minčių dėstymas. Autorius aprašė savitą požiūrį į miesto erdvę ir jos įtaką žmogaus gyvenime.	–	Sakiniai, kuriuose objektas nekonkretizuojamas, o pasakomas laikotarpis, aplinka ar pan., kur būdingumas ar įtaka reiškiasi, netaisyti.

4. PRIELINKSNIŲ IR POLINKSNIŲ VARTOJIMAS

Pavyzdžiai	Vertinimas	Pastabos
Vaikui trūksta šilumos, meilės iš mamos.	–	Prielinksnis <i>iš</i> reiškia ir ko nors davėją, teikėją (pvz., <i>Iš jo visko galima laukti</i>).
Motina nuo didelės meilės apalpo.	–	Vidinei priežasčiai reikšti vartotinas prielinksnis <i>iš</i> (<i>iš meilės apalpo, iš gėdos nuraudo</i>), prielinksnis <i>nuo</i> – vengtinas. Mokymo procese reikia į tai atkreipti dėmesį, baigiamuosiuose darbuose nelaikyti klaida. <i>Kalbos patarimai. Sintaksė: prielinksnių ir polinksnių vartojimas</i>, p. 54, 3.2.
Skleidė tikėjimą per knygas, meną.	–	Būdui su tarpinio objekto atspalviu reikšti prielinksnis <i>per</i> – šalutinis normos variantas, pirmenybė teikiama įnagininkui.

		<i>Kalbos patarimai. Sintaksė: prielinksnių ir polinksnių vartojimas, p. 70, 3.2.</i>
<i>Atskleidžia stiprų ryšį tarp sūnaus ir motinos.</i>	–	Prielinksnis <i>tarp</i> vartojamas objektų tarpusavio santykiams reikšti.
<i>Jie nuėjo link miško.</i> <i>Jie nuėjo miško link.</i> <i>Todėl eidami keliu link kunigo nedrįso mąstyti apie žmogaus ir Dievo santykius.</i>	–	<i>Link</i> gali būti vartojamas kaip prielinksnis ir kaip polinksnis. <i>Kalbos patarimai. Kn. 2: Sintaksė: 2. Prielinksnių ir polinksnių vartojimas, p. 52.</i>

5. SAKINIO DALIŲ IR SAKINIŲ JUNGIMAS

<i>Pavyzdžiai</i>	<i>Vertinimas</i>	<i>Pastabos</i>
<i>Tuo tarpu J. Biliūno novelėse „Ubagas“ ir „Lazda“ jaunoji karta nėra tokia galinga.</i>	–	Junginys <i>tuo tarpu</i> priešinamajam gretinimui reikšti „Kalbos patarimuose“ įvertintas kaip vengtinas, Konsultacijų banke teikiama ir pastaba, kad yra kalbininkų, abejojančių dėl tokio vertinimo, taigi mokinių darbuose jis turi būti vertinamas kaip normalus.

III. SKYRYBA

<i>Pavyzdžiai</i>	<i>Vertinimas</i>	<i>Pastabos</i>
<i>Apibendrinant, buvimas savimi skamba paprastai, bet ir komplikuočiai.</i> <i>Trumpai apibendrinant, tokių asmenų gyvenimas nedaug pakito.</i>	–	Padalyvio forma <i>apibendrinant</i> gali būti laikoma įterpiniu. Kitais atvejais žodžio <i>apibendrinti</i> formą reikia derinti: <i>Apibendrinama</i> (ne <i>Apibendrinant</i>) <i>galiu teigti, kad būti savimi yra sudėtinga</i> .

IV. STILIUS

<i>Pavyzdžiai</i>	<i>Vertinimas</i>	<i>Pastabos</i>
<i>Rašytojas pasižymi simbolistika.</i> <i>Pretendentas pasižymi loginiu mąstymu, greita reakcija.</i>	–	Nelaikyti stiliaus trūkumu
<i>Marius Burokas, lietuvių rašytojas, poetas.</i>	–	Nelaikyti stiliaus trūkumu (rašytojas vartosenoje turi ir prozininko reikšmę)
<i>Patyręs didžiausius sunkumus ir susidūręs su žiauriomis patirtimis B. Sruoga neprarado žmogiškumo.</i>	–	Nelaikyti stiliaus trūkumu (pasakyti dalykai šiek tiek skiriasi)

Putino romane „Altorių šešėly“ lyrinis subjektas , vardu Liudas Vasaris, nuo mažų dienų įstoja į kunigų seminariją .	–	Fakto klaidos, ne stiliaus trūkumas.
Po dvių metų kančių koncentracijos stovykloje Balys Sruoga parašo memuaralinį romaną.	–	Dvi gramatikos klaidos, ne stiliaus trūkumai.
Mamatės santykis vaikams yra nuoširdus.	–	Gramatikos klaida, ne stiliaus trūkumas.
J. T. Vaižganto apysakoje „Dėdės ir dėdienės“ pasakojama liūdna meilės istorija.	–	Rašybos klaida, ne stiliaus trūkumas.